

اعمالِ رسول‌الله عیسیٰ مسیح

پیشگفتار

کِتابِ اعمالِ رسول‌الله ادامه زندگی نامه عیسیٰ مسیح د مطابقِ لُوقاً آسته. مقصدِ اصلی کِتابِ ای آسته که لُوقاً نشو بَدیه، چی رقم پیروای اولی عیسیٰ مسیح د هدایتِ روح القدس خوش خبری د بارہ عیسیٰ ره از اورشلیم د تمامِ یهودیه، سامرہ و د مملکت‌های دُنیا رسند. فصلِ ۱ آیه ۸ امزی کِتاب د بارہ ازی آسته که چی رقم مسیحیت د مینکلِ یهودیا شروع مُوشہ و بعد ازو چی رقم د تمامِ دُنیا د مینکلِ ملت‌های غیر یهود تیت مُوشہ.

ای کِتاب واضح مُونه که ایماندارای مسیح یک گروه سیاسی بَلِدِ سرنگون کدونِ امپراطوری روم نبیه، بَلِکِه راه نجاتِ ره د بینِ انسان‌ها اعلان مُونه.

کِتابِ اعمالِ رسول‌الله ره مُوشہ که د سه قِسمَت تقسیم کُنی:

یکی از مَوضوع‌های مُهمِ کِتابِ اعمالِ رسول‌الله نازل شُدونِ روح القدس آسته که د روزای

عِيْدِ پِنجاھُمَّ دَ اورُشَلِيمَ دَ ايمانداراي مسيح نازِل شُدَ و رهبراي ايماندارا دَ هِدايتِ روح الْقُدُسَ آهِسته آهِسته بُنيادِ جماعتِ ايمانداراي مسيح ره ايشت. فصل هاي آخرِ امزى کتاب دَ بارِه دِستگِير شُدو و محاكِمه شُدونِ پولُس و سَفِرِ پولُس دَ رُومَ آسته و اِي که پولُس چي رقم خوشخبرى دَ بارِه عيسى مسيح ره دَ رُومَ إعلان کد.

فهرستِ عنوان ها

- توراي آخرِ عيسى مسيح پيش از رفتو دَ عالم باله (فصل ۱، آيه ۲۴)
إنتِخابِ رسُولِ نَوَ دَ جای يهوداي اسخريوطى (۱۵:۱۱)
نازِل شُدونِ روح الْقُدُسَ (۱:۲)
پیغامِ پترُس (۱۶:۲)
شفاى آدمى که لنگ دَ دُنيا آمدُد (۱:۳)
پترُس و يوحنًا دَ برابِرِ شوراي يهود (۱:۴)
دروغِ حنانيا و سَفِيره (۱:۵)
إنتِخابِ هفت خِدمتگارِ نيك نام (۱:۶)
دِستگِير کدو و کشتونِ استيفان (۸:۶)
رسِيدونِ خوشخبرى دَ مردم سامِره (۴:۸)
فييليبُس و حَبشي (۲۶:۸)
تغيييرِ زِندگى شائعول (۱:۹)
سَفِرِ پترُس (۳۲:۹)

صاحب منصب رومی پیر و عیسی مسیح موشه (۱۰:۱)

پترس دوباره د اورشلیم موره (۱۱:۱)

ایماندارای شار انطاکیه (۱۹:۱۱)

آزادی پترس از بندی خانه (۱۲:۱)

مرگ هیرودیس پادشاه (۱۲:۲۰)

برنابا و شائول د سفر ریی موشه (۱۳:۱)

خوشخبری د جزیره قبرس (۱۳:۴)

خدمت د انطاکیه پیسیدیه (۱۳:۱۳)

پولس د شارای قونیه، لستره و دریه (۱۴:۱)

شورای اورشلیم (۱۵:۱)

خط بلده ایماندارای غیر یهود (۱۵:۲۲)

جدایی پولس از برنابا (۱۵:۳۶)

یگجای شدون تیموتائوس قد پولس و سیلاس (۱۶:۱)

خاو پولس د شار تروآس (۱۶:۶)

ایمان او ردون لیدیه د شار فیلیپی (۱۶:۱۱)

بندی شدون پولس و سیلاس د شار فیلیپی (۱۶:۱۶)

شورش د شار تسلالونیکی (۱۷:۱)

پولس و سیلاس د شار بیریه (۱۷:۱۰)

پولس د شار آتن (۱۷:۱۶)

پولس د شارِ قُرِنْتُس (۱:۱۸)

پس آمدون پولس د شارِ انطاکیه (۱۸:۱۸)

سَفَرِ سِوْمٍ پُولُس (۲۳:۱۸)

پولس د شارِ اِفِسُس (۱:۱۹)

شورش د شارِ اِفِسُس (۲۱:۱۹)

مُسَافِرَتِ پُولُس پس د مَقْدُونِيَّه و يوَنَانَ (۱:۲۰)

از شارِ تروآس د مِيلِيتُس (۱۳:۲۰)

خُدا حافظی پولس قد بُزُرگای جماعتِ اِفِسُس (۱۷:۲۰)

سَفَرِ پُولُس د اُورُشَلَيم (۱:۲۱)

پولس د اُورُشَلَيم (۱۷:۲۱)

گِرفتار شُدُون پولس د خانه خُدا (۲۷:۲۱)

دِفاعِ پولس (۳۷:۲۱)

دِفاعِ پولس د پیشِ يهودیا (۱:۲۲)

پولس د حُضُورِ شورای يهودیا (۳۰:۲۲)

نقشه د ضِدِ پولس (۱۲:۲۳)

انتِقالِ پولس د شارِ قَيَصَريَّه (۲۶:۲۳)

محكمه پولس د حُضُورِ فيلِكس والى (۱:۲۴)

بندي شُدُون پولس د قَيَصَريَّه (۲۲:۲۴)

پولس د حُضُورِ فِستُوس والى (۱:۲۵)

پولس د حضور اگریپاس پادشاه (۱۳:۲۵)

دِفاع پولس د حضور اگریپاس پادشاه (۱:۲۶)

رَبِّي كدونِ پولس د شارِ رُوم (۱:۲۷)

طوفانِ شَدِيد (۱۴:۲۷)

مَيْدَه شُدُونِ كِشْتَى (۳۹:۲۷)

د جَزِيرَه مَالَت (۱:۲۸)

رسِيدونِ پولس د شارِ رُوم (۱۱:۲۸)

تورای آخرِ عیسیٰ مسیح پیش از رفتو د عالم باله

۱ دوستِ عزیز مه تیوفیلُس، د کتابِ اوّل خُو ما د باره پگ چیزای که عیسیٰ انجام می دد و تعليیم میداد نوشته کدم، از شروع گرفته^۲ تا امو روزی ره که عیسیٰ د رسولای انتخاب کده خو د وسیله روح القدس حکم کد و خود شی سون آسمو رفت.^۳ او بعد از رنج و مرگ خو د دورون چل روز خود ره د یارای خو زنده ظاهر کد و د طریقه های مختلف دزوا ثابت کد که او واقعاً بعد از مرگ دوباره زنده شده. او دمزوه غیتا د باره پادشاهی خدا توره مُوگفت.

۴ وختیکه عیسیٰ قد یارا جم شده بود، او اینی حکم ره دزوا دد: "از شارِ اورشلیم دور نروید، بلکه د انتظار وعده آته آسمانی بشید که ما د باره شی دز شمو گفتدم. ۵ یحیی

شُمو ره د آو غسلِ تعمید میدَد، لیکن از آلی کلوتَر از چند روز تیر نموشَه که شُمو قد

روح الْقُدُس تعمید دَدَه مُوشِيد. ”^٦ دَ امْرُو غَيْتَ که اُونا يَكْجَاهِ شِشْتَه بُود، وَا زَعْلَسِی

سوال کده گفت: ”یا مَوْلَا، آیا دَمْزَى وَخْت پادشاهی از دِسْت رَفِتَه إِسْرَائِيل ره پس

میدَد؟ ”^٧ او دَزْوا گفت: ”بَلِّدِه شُمو لَازِمِ نِيَّيَه که وَخْت هَا وَزَمَانِ هَا ره که آتِه آسمانی

دَ اِختِيَارِ خود خُو تعيین کده بُفَامِيد. ”^٨ مَكْمَ وَخْتِيكَه روح الْقُدُس دَبَلِّه شُمو قرار مِيگِيره،

شُمو قُدرَت پَيَدا مُونَيَد وَدَ اورُشَلَيم، دَتَّامِ منْطَقَه يَهُودِيه وَسَامِره وَحتَّى دَدُورَتَرِينِ جَاهِي

هَايِ دُنْيَا دَبارِه ازْمَه شاهِدَي مِيدَيد. ”^٩ بَعْد از گُفتَونِ امْزَى تُورَا، مَوْلَا عِيسَى دَپَيَشِ

چِيمَاهِي ازوا سُون آسمَو بُرْدَه شُد وَيَگَ آُورُ او ره از نَظَرِ ازوا غَيْبَه کد. ”^{١٠} دَ امْرُو غَيْتَ که

او مورفت و چِيمَاهِي ازوا هنوز آسمَو ره توخ مُوكَد، بَيَّلَغَه دُو آدمِ سَفِيدِ پَوش دَپَلُوي ازوا

ایستَه شُدَه ”^{١١} گفت: ”آيِ مَرَدَاهِي جَلِيلِي، چَرا اِيَسْتَه شُدَه سُون آسمَو توخ مُوكُنَيَد؟ اَمِي

عِيسَى که از پَيَشِ شُمو سُون آسمَو رَفَت، دَ امْرُو رقمِ که رَفَتَونِ شَيَّه ره دَآسمَو دِيدَيد، دَ

امْرُو رقم او بَسَمِ پَس مِيَيَه. ”

”^{١٢} بَعْد ازْوِ يارا از کوهِ زَيْتُونِ پَس دَ اورُشَلَيم آمد که تا اُونجَى ره يَگَ روزَه سَفَرِ روزِ آرام

بُود. ”^{١٣} اُونا وَخْتِيكَه دَشارِ دَاخِل شُد، دَمْرُو بالَّهخَانَه رَفَت که دَ اُونجَى اُتاقَ دَشَت. اَمُو

نَفَرَا پِترُس، يَوَحَّنَا، يَعْقُوب، اَنْدَريَاس، فِيلِيَّس، تُومَا، بَرَتُولَما، مَتَّى، يَعْقُوب بَأْچَه حَلْفَى،

شِمعُونِ غَيْرَتَى، وَيَهُودَا بَأْچَه يَعْقُوب بُود. ”^{١٤} تَمَامِ ازوا قد خاتُونَو وَمَرِيمَ آيَه عِيسَى و

بِرَارَاهِي عِيسَى خَود ره دَيَگَ دِلَّه عِبَادَت وَدُعا مَصْرُوفَ کَد.

إِنْتِخَابِ رَسُولٍ نَّوَّدَ جَائِي يَهُودَى إِسْخَرِيُوطِى

دَ يَكِى امْزُو روزا پِتْرُس دَ مِينِكِلِ ايمانداراي که تِعدادِ پَگِ ازوا تَقْرِيباً دَ يَكِى صد و بِيِسْت نفر مِيرَسِيد، ايسْتَه شُدَه ^{١٦} گُفت: "بِراو، لازِم بُود که امْو نوِشته ها پُوره شُنه که روح الْقُدْس از زِيونِ داُود پِيغَمْبَر دَ بارِه يَهُودَا پِيشَگَوِي کده بُود يعنى دَ بارِه نفرى که او يَكِ راهِنْما بَلَدِه امْزُو کسَايِ جور شُدَه که عِيسَى ره گِرفَتَار کد. ^{١٧} يَهُودَا از جُملِه ازمُو و دَ وظِيفِه مو شِريِك بُود. " ^{١٨} از مُزْدِي که يَهُودَا بَلَدِه خِيَانَت خُو گِرفَتَد او يَكِ ٹُوِلِه زَمِى خَرِيد و قد رُوي خُو دَمْزُو زَمِى خورده از مَنِه خُو دُو پاره شُدَه و روَدَه هَاي شَى بُرو بُر شُدَه. ^{١٩} و تمامِ مرَدُم اورُشَلِيم از مَرَگِ ازُو خِبر شُدَه، و امْو ٹُوِلِه زَمِى دَ زِيونِ خودَگُون شَى دَ نَامِ «حَقَلَ دَمَا» يعنى «زمِينِ خُون» مشهور شُدَه. ^{٢٠} پِتْرُس بِسَمِ گُفت: "ازى که دَ كِتابِ زِبور گُفْتَه شُدَه:

'خَانِه امْزُو کس خِراب شُنَه و هِيجَ كَس دَمْزُو جَائِي نَشِينَه.'

و بِسَمِ گُفْتَه شُدَه:

'مسئُولِيت شَى ره دِيِكِه نَفَر بِكِيرَه.'

^{٢١} پس يَكِى امْزُو آدمَى که دَ تمامِ امْزُو مُدَاتِ که مَولا عِيسَى دَ مِينِكِل مو مِيمَد و مورفت

قد ازمو همکار بوده، ^{۲۲} یعنی امزو روز که یحیی مولا عیسی ره غسل تعمید دد تا امو روز که مولا د پیش چیمای مو سون عالم باله بُرده شد، باید قد ازمو شاهد ازی بشه که مولا عیسی دوباره زنده شده. ^{۲۳}

^{۲۴} پس اونا دو نفر ره پیشنها د کد: یگ شی یوسف بر سارا بود که او ره یوسسس ام مُوگفت و دیگه شی متیاس. ^{۲۵} و اونا دعا کده گفت: "آی خداوند، تو از دل تمام کس خبر داری. دز مو نشو بدی که امزی دو نفر کدم شی ره انتخاب کدی، تاکه دمزی خدمت حصه بگیره و وظیفه رسولی ره قبول کنه، وظیفه ره که یهودای اسخربوطی از دست دد و د جای که تعلق داشت رفت. ^{۲۶} پس اونا پشک ره د نام امزو دو نفر آندخت و پشک د نام متیاس بُر شد. بعد ازو متیاس د جم یازده رسول اضافه شد.

نازِل شدون روح القدس

^۱ وختی «عید روز پنجاهم» رسید، پگ ایماندارا د یگ جای جم بود ^۲ که اولغتله از آسمو یگ آواز رقم گرس باد شدید آمد و تمام خانه ره که اونا د اونجی ششته بود، پر کد. ^۳ و یگ چیز رقم آنگه آتش آلی دزوا ظاهر شده تیت شد و د بله سر هر کدم ازوا ششت. ^۴ اوخته پگ ازوا از روح القدس پر شد و د زبونای مختلف د توره گفتوا شد، پراکه روح القدس ای قدرت ره دزوا دد.

^۵ دَمْزُو روزا يهودیای خُدا ترس از هر مِلّتِ زیر آسمو بَلِدِه عِيدَ دَ اورُشَلِیمَ آمَدَه بُود.

^۶ وَخَتِیکَه امی آواز شِنیده شُد، غَدر مردُم جَم شُدَه حَیرو مَند، چراکه هر کس زِیون خود خُوه از دان ایماندارا مِیشِنید. ^۷ اُونا حَیرو مَندُد و تعجب کده قد یگَدِیگَه خُوه مُوگُفت: "آیا پَگِ امزی کسا که دَرَو توره مُوگیه از جَلِیلیه نِیسته؟" ^۸ پس ای چُطُور امکان دَرَه که هر کُدم ازمو زِیون اصلی خُوه از دان ازیا مِیشَنَوی؟ ^۹ مو خُوه مردُمای پارت، ماد، ایلام و باشِنده های بین النَّهَرَین، يهودیه، کَپَدوکیه، پونطُس و آسیا، ^{۱۰} فَرِیجِیه، پَمْفِیلیه، مصر، مناطِقِ لِبَیْبی نزدِیک قِیروان و مردُمای شارِ رُومَ آستَى، ^{۱۱} ام يهودی نِژاد و ام کسای که دِینِ یهود ره قبُول کده. بعضی های مو ام کریتی و عَربَ آستَى، پَگِ مو مِیشَنَوی که آمیا دَ زِیون اصلی خودون مو از کارای بُزرَگِ خُدا گَپ مِیزَنَه! ^{۱۲} و تمامِ مردُم دَ حالِیکه گِیج و مو شُدَه مَندُد از یگَدِیگَه خُوه پُرسان کده مُوگُفت: "ای چَی حِسابَه؟" ^{۱۳} لیکِن بعضی کسای دِیگَه رِیشَنَدَی کده مُوگُفت: "آمیا غَرقِ نَشِیه شرابِ تازَه آستَه!"

پَیغَامِ پِتْرُس

^{۱۴} مَكْمِ پِتْرُس قد امْزو یازده یارِ دِیگَه ایستَه شُدَه دَ آوازِ بلند گُفت: "ای مَرَدَی يهودی و پَگِ باشِنده های اورُشَلِیم، بیلید که ای ره دَز شُمُو بُفَامَنُم و دَ تورای مه خُوب گوش بِدید! ^{۱۵} او رقِمِیکه شُمُو گُمان مُونَید، امی آدما نشه نِییه، چراکه ساعتِ سوّمِ روز آستَه! ^{۱۶} بَلَکَه ای امُو چِیز آستَه که یوئیل پَیغمَبر پیشَگویی کده گُفت:

۱۷ خُداوند مُوگیه:

”ما د روزای آخر روح خُوره د بَلَه تمام بَشَر قرار مِیدیم“

و باچه ها و دُختران شُمو نبُوت مُونه

و جوانانی شُمو رویا ها

و آدمای پیر شُمو خاو ها مینگره.

۱۸ آرے، د او روزا حتی د بَلَه غُلاما و کنیزای خُو

ما روح خُوره قرار مِیدیم

و تمام ازوا نبُوت مُونه.

۱۹ ما باله د آسمو چیزای عجیب

و تاه د زمی مُعجزه های کله ظاهر مُونم،

يعنى خُون و آتش و دود تریک.

^{٢٠} پیش از آمدونِ روزِ بُرگ و پُرجلالِ خداوند،

آفتو تریک مُوشه و ماہتوَ دُخون تبدیل مُوشه.

^{٢١} لیکن هر کسی که نامِ خداوند ره بِگیره،

او نجات پیدا مونه. ”

^{٢٢} او مردای اسرائیلی، دَ تورای مه گوش بِدید! خودون شُمو میدنید که عیسای ناصِری مردی بُود که خُدا دَ وسیله کارای پُر قُدرت، چیزای عجیب و مُعجزه های که خُدا از طریقِ اُزوَ دَ مینکلِ شُمو انجام دَد، او ره تَصدِيق کد. ^{٢٣} امی آدم دَ مطابقِ نقشه که تعیین شُدد و خُدا از پیش میدنست دَز شُمو تسليیم دَده شُد و شُمو او ره دَ دستِ مردمای بَے خُدا دَ صلیب میخکوب کده کُشتید. ^{٢٤} مگم خُدا او ره از عذابِ مرگ خلاص کده دُوباره زنده کد، چراکه هیچ امکان نَدشت که مرگ او ره دَ چنگال خُونگاه کنه. ^{٢٥} چون داؤود پیغمبر دَ بارِه مسیح مُوگیه:

‘ما خداوند ره همیشه پیشِ رُوى خُو حاضر مینگرم؛

ازی که او دَ دستِ راست مه یَه، ما از جای خُو تکان نَمُوخورُم.

۲۶ امزي خاطر دل مه خوش آسته

و زیون مه خوشحالی مونه

و جان مه ام د اميد زندگی موکنه،

۲۷ چون تُو جان مره د عالمِ مرده ها ايله نموني

و نمیلى که مرد وفادار تُو د قبر گنده شنه.

۲۸ تُو راهِ زندگی ره دز مه ياد میدي

و قد حضور خو مره پر از خوشی مونى.

۲۹ بارو، د اطمینانِ كامل دز شمو موگم که بابه کلون مو داود مرد و دفن شد و قبر شى

تا امروز د بین ازمو موجود آسته.^{۳۰} مگم او يگ پيغمبر بود و ميدينست که خدا قسم خورده قد شى قول دده که يکى از أولاده ازو ره د تخت پادشاهى شى بشنده.^{۳۱} او آينده

ره ميدينست و د باره زinde شدون مسيح گفت که او د عالمِ مرده ها نمونه و جسد شى ام

د قبر گنده نمونه.^{۳۲} پگ مو شاهد آستي که خدا امى عيسى ره دوباره زinde کد.^{۳۳} پس

او سريلندي شده د دستِ راستِ خدا قرار گرفت و روح القدس و عده شده ره از آته آسماني

حاصل کده دَز مو بخشید. امی ره که شُمو مینگرید و میشنوید نعمتِ روح الْقُدْس آسته.

٣٤ چون داود پیغمبر دَ آسمو نرفت، مگم خود شی گفت:

”خداوند دَ مَولاًی مه گفت:

”دَ دِستِ راستِ مه پشی

٣٥ تا دُشمنای تُو ره تَبَيَّنَ زیرِ پای تُو جورِ کنم.“

٣٦ پس تمامِ قَومِ إِسرائِيلَ دَ يَقِينَ إِي ره بُفامه که خُدا عیسیٰ ره ام مَولا و ام مسیح تعیین کده، امی عیسیٰ ره که شُمو دَ صلیب میخکوب کدید.

٣٧ وختیکه مردمِ ای گپا ره شنید، اونا چگرخون شده از پترس و دیگه رسولا پُرسان کد: ”برارو، آلی مو چیز کار کنی؟“ ٣٨ پترس دزوا گفت: ”هر کُدم شُمو باید تویه کنید و د نامِ عیسیٰ مسیح غسلِ تعمید بِگیرید تاکه گناهای شُمو بخشیده شنه و نعمتِ خدا، یعنی روح الْقُدْس ره حاصل کنید. ٣٩ چون امی وعده بلده شُمو و بچکیچای شُمو و بلده تمامِ کسای که دور آسته، دده شده، یعنی بلده تمامِ کسای که خداوند، خدائی مو اونا ره سُون خود کُوی مونه.“ ٤٠ و پترس قد غدر توره های دیگه دزوا شاهدی دد و اونا ره نصیحت کده گفت: ”خودگون خُو ره ازی نسلِ شریر نجات بِدید.“ ٤١ پس کسای که توره های

پٽرس ره قبُول کد غسلِ تعمید گرفت و دمُزو روز تقریباً سه هزار نفر د جم ازوا اضافه

شد.^{۴۲} اونا یکسره د تعلييم رسولا گوش میداد، د بین خو رفاقت دشت، مراسِم ٹوٹه کدون

نام آخِر عیسی مسیح ره د جای میورد و دوامدار دعا مُوكد.^{۴۳} پگ مردم ره بیم گرفتند،

چون معجزه های غدر و علامت های بزرگ د وسیله رسولا د مردم نشو دده مُوشد.

تمام ایماندارا یگجای و د هر چیزی یگدیگه خو شریگ بود.^{۴۴} اونا ملک و دارایی خو

ره سودا کده د هر کس د اندازه ضرورت شی تقسیم مُوكد.^{۴۵} هر روز اونا د یگ دل د

خانه خدا جم مُوشد و خانه د خانه مراسِم ٹوٹه کدون نام آخِر عیسی مسیح ره د جای

میورد. اونا نان خو ره د خوشی و دل پاک قتی خورده^{۴۶} خدا ره ستایش مُوكد و د دل پگ

مردم شیرین شده مورفت. و خداوند هر روز تعداد مردمای نجات یافته ره د جم ازوا

اضافه مُوكد.

شفای آدمی که لَنگ د دُنيا آمدُد

۱ یگ روز ساعت سه بجه بعد از چاشت، د وخت دعا، پٽرس و یوحنا د خانه خدا

رفت.^{۴۷} د او غیت یگ آدم که از کوره آبه خو لَنگ د دُنيا آمدَد، آورده شد. امو آدم ره

مردم هر روز د خانه خدا د دم درگه که د نام «نوریند» بود، می ایشت تا از مردمای که د

خانه خدا میمَد، خیرات طلب کنه.^{۴۸} وختی او نفر پٽرس و یوحنا ره دید که اونا میخایه د

خانه خدا داخل شنه، او ازوا خیرات طلب کد.^{۴۹} لیکن پٽرس و یوحنا سُون شی تیز توخ کده

گفت: "سُون ازمو سیل کُو!" ^۵ گدایگر لَنگ سُون ازوا توخ کد و تَوْقُع داشت که ازوا یَگو چیز بِگیره. ^۶ مگم پِتُرس دَزشی گفت: "ما طِلا و نُقره نَدرُم، ولے چیزی که دَرُم دَز تُو مِیدُم: دَنَام عیسی مسیح ناصِری، باله شُو و راه بُورُو!" ^۷ و پِتُرس از دِستِ راستِ اُزْ گِرفته اُوره از جای شی باله کد. بُجُلکا و پایای شی فَوری قُوت پیدا کد ^۸ و اُو وُچت د سرِ پای خُو ایسته شده دَ گشتتو شُد. وختیکه اُوره ازوا دَخانِه خُدا داخل مُوشُد، اُوراه مورافت و قِرتَک و خیزَک زَدَه خُدا ره حمد-و-ثنا مُوكَفت. ^۹ وختی تمامِ مردم دید که اُوراه موره و خُدا ره سِتایش مُونه، ^{۱۰} اونا اُوره شِنخت که اُوره اُمُو آدم آسته که دَدَم درگِه «نوریند» خانِه خُدا مِيشِشت و خَيرات طلب مُوكَد. پس اونا از کاری که قد اُزو شُدد، تعجب کد و حَيرو مَند.

دَ حالِیکه اُوره دَپِتُرس و یوحنّا چسپَنَدُد، تمامِ مردم یگجای طرفِ برَنَدِه که برَنَدِه سُلیمان گفته مُوشُد، دَوِيد و حَيَرَت زَدَه دَگردِ ازوا جَم شُد. ^{۱۲} وختی پِتُرس امی کارِ مردم ره دید اُوره دَزوا گفت: "آی مَرداي إسرائیلی، چرا دَای کار تعجب مُونید و سُون مو دَ دِقت توخ مُونید، فقط بُگی که مو دَ قُدرت و دِينداری خود خُو ای آدم ره دَ گشتتو اُورده بشی؟ ^{۱۳} خُدای ابراھیم، اسحاق و یعقوب، یعنی خُدای بابه کَلونای مو، خِدمتگار خُو عیسی ره سرِ بلند کد، اُمُوره که شُمو دَ دِستِ پیلاتُس تسليم کدید تا دَ مَرگ محکوم شُنه، اگرچه پیلاتُس میخاست اُوره ایله کُنه، مگم شُمو اُوره دَ حُضورِ پیلاتُس رد کدید. ^{۱۴} دَزی رقم شُمو شخص مُقدَّس و عادِل ره إنکار کدید و خاستید که دَ جای اُزو یَگ مَرِد قاتِل بلِدِه

شُمو آزاد شُنه. ^{۱۵} شُمو سرچشمِه زِندگی ره کُشتید، لیکن خُدا او ره از بین مُرده ها زِنده کد و مو شاهِدِ ازی استی. ^{۱۶} امی آدم ره که شُمو مینگرید و مینَخشید دَ وسیله ایمان خو دَ نام عیسیٰ قُوتِ ایسته شُدو ره پیدا کده. آرے، نام عیسیٰ و ایمان دَزو امی آدم ره کاملًا شفا دده و ای فِعلاً دَ پیشِ رُوی پگ شُمو ایسته يه. ^{۱۷} بِرارو، ما میدنُم که رفتارِ شُمو و رهبرای شُمو از رُوی نادانی بُوده. ^{۱۸} مگم خُدا پیش از پیش از زِبونِ پیغمبرای خو پیشگویی کده بُود که مسیح باید رنجِ بُنگره و دَمزی رقم پیشگویی پُوره شد. ^{۱۹} پس توبه کنید و سُون خُدا پس بیید تا گناه های شُمو پاک شُنه ^{۲۰} و وختای راحتی و تازگی از طرفِ خُداوند نصیب شُمو شُنه و خُدا، مسیح وعده شُده یعنی عیسیٰ ره دَز شُمو رَیی کنه.

ولَئِ او باید دَ عالم باله بُمنه تا زمانی که تمام چیزا تازه-و-نَو شُنه، امُو رقم که خُدا غدر وخت پیش از دانِ پیغمبرای مُقدَّس خُو اعلان کدد. ^{۲۱} چون مُوسیٰ پیغمبر گفت: 'خُداوند، خُدای شُمو از مینکلِ بِرارونِ خودون شُمو یگ پیغمبر ره که رقم ازمه آسته، بلده شُمو رَیی مُوکنه و هر چیزی که او دَز شُمو مُوگیه شُمو باید گوش کنید. ^{۲۲} هر کسی که از آید امزو پیغمبر شُنه، او کاملًا از قوم خُو ریشه کن مُوشه. ^{۲۳} ^{۲۴} و تمام پیغمبر از سموئیل گرفته تا دیگه پیغمبرای که بعد ازو آمدَه، دَ بارِه امزی روزا پیشگویی کده. ^{۲۵} شُمو اولاً ده پیغمبر اسْتید و دَ عهدی که خُدا قد بابه کلونای شُمو بسته کد، شریگ اسْتید. چون خُدا دَ ابراهیم گفت: 'تمام مردم رُوی زمی از نسلِ از تو خیر-و-برکت مینگره. ^{۲۶} امزی خاطر خُدا خدمتگار خُو عیسیٰ ره سرِ پای کده اول او ره پیش از شُمو رَیی کد تا شُمو ره خیر-و-برکت دده هر کُدم شُمو ره از راه های شیطانی شُمو پس بیره. "

٤

^١ اونا قد مردم دَ رو توره مُوگفت که پیشوایو و قومدان مُحافظین خانه خُدا و بعضی از صُدوقی ها دَ سِر ازوا آمد. ^٢ اونا غَدر قار بُود، چراکه پِتْرُس و يوحنَّا دَ مردم تعلييم مِيدَد و اعلان کده مُوگفت که ”دَ نام عيسى مُرده ها از مرگ دُوباره زِنده مُوشَه.“ ^٣ پس اونا ره دِستگیر کده تا روز دِیگه دَ بَندی خانه آندخت، چراکه امُو غَيت شام بُود. ^٤ مگم غَدر کسای که پیغام ره شِنید، ايمان أُورد و تعداد ايماندارای مرد دَ حُدوُد پَنج هزار نفر رسید. روز ^٥ دِیگه شی رهبرا، رِيش سفیدا و عالِمای دِين دَ اورُشَلِيم جَم شُد. ^٦ پیشوای بُزرگ دَ نام حنَّا قد قیافا، يوحنَّا، سِكَندر و دِیگه نفرای که پگ ازوا از خانوار پیشوای بُزرگ بُود، ام دَ اونجی حُضور داشت. ^٧ اونا پِتْرُس و يوحنَّا ره دَ غولِ مجلس أُرده ازوا سَوال کد: ”شُمو دَ چی قُدرت و دَ نام کی امی کار ره کدید؟“ ^٨ اوخته پِتْرُس از روح الْقُدُس پُر شده دَزوا گُفت: ”آی رهبرا و رِيش سفیدای قَوم، ^٩ اگه امروز از خاطرِ کارِ نیک که دَ حقِ یگ آدم لَنگ انجام دَده شُده از مو بازخاست مُوشَه و پُرسان مُوشَه که چی رقم ای آدم شفا یافته، ^{١٠} بیلید که دَ پگ از شُمو و دَ تمام قَومِ إسرائیل معلوم شُنه که ای آدم دَ نام عيسى مسیح ناصِری که شُمو او ره دَ صلیب میخکوب کدید، ولے خُدا او ره دُوباره زِنده کد، جور و ^{١١} تَنْدُرُسْت دَ پیش شُمو ایسته یه. امی عيسى سُنگی که شُمو اُستاکارا دُور پورته کدید،

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

سنگِ مهمِ تادو شدہ۔^{۱۲}

غیر از او هیچ کسِ دیگه نجات دده نمیتنه، چون دَ تَ آسمو هیچ نامِ دیگه دَ بینِ مردم دَ دده نَشده که مو دَ وسیله اُزو نجات پیدا کنی.^{۱۳}

وختیکه اُونا دلیری پِترُس و یوحنا ره هوش کد و فامید که اُونا آدمای ناخاندہ و بے سواد استه، حیرو مَند و شِنخت که اُونا قد عیسیٰ بوده.^{۱۴} مگم وختی اُونا آدم شفایافته ره دَ پالوی پِترُس و یوحنا دید، دَ خلافِ ازوا هیچ چیز گفته نَتَنست.^{۱۵} پس امر کد که اُونا از مجلسِ شورا بُر شُنه و خودگون شی قد یگ دیگه خُو دَ مشوره شد^{۱۶} و گفت: "قد ازی آدما چی کار کنی؟ چون امی معجزه کته که دَ وسیله ازوا انجام شده، تمام مردم اورشلیم از شی خبر استه و مو امِ انکار نمیتنی.^{۱۷} مگم بَلَدِه ازی که امی گپا دَ مینکلِ مردم کلوتَر تیت نَشنه، مو باید اُونا ره آخرطار بَدی که دَ نامِ عیسیٰ دیگه قد هیچ کس گپ نَزَنه."^{۱۸}

پس اُونا ره دُوباره دَ مجلس طلب کده گفت: "دیگه هرگز دَ نامِ عیسیٰ گپ نَزَنید و تعلیم نَدید!"^{۱۹} لیکن پِترُس و یوحنا دَ جوابِ ازوا گفت: "خودون شُمو قضاوت کنید که دَ نظرِ خُدا کُدم چیز دُرست استه: اطاعت از خُدا یا اطاعت از شُمو؟" پس از گفتوں چیزای که دیدے و شنیدے نمیتنی که دان خُو ره بَند کنی.^{۲۰}

پس از تهدید کلو اُونا ره آزاد کد، چون بَلَدِه سزا دَدونِ ازوا کُدم دَلیل پیدا نَتَنست و ام بخارطِ مردم، چراکه تمام مردم خُدا ره بَلَدِه چیزی که واقع شده بُود، شُکر مُوگفت، چون^{۲۱}^{۲۲}

آدمی که مُعْجزه شفا دَ حق شی انجام شُدُد، عُمر شی از چِل سال کَلوَر بُود.

۲۴ وختیکه پِترُس و یوحنّا ایله شُد، اونا دَ پیشِ دوستای خُورفت و چیزای ره که پیشوایونِ عالی مقام و رِيش سفیدا دَزوا گُفتند، دَ دوستای خُو نَقل کد.

۲۵ وختی ایماندارا امی تورا ره شِنید، اونا یگجای آواز خُوره بِلنده کد و دَ پیشِ خُدا دُعا کده گُفت: "آی خُداوند قادِر مُطلق، آی خالِقِ آسمو و زمی و دریا و هر چیزی که دَ مَنه ازوا آسته، ۲۵ تو دَ وسیله روح الْقُدْس از زِبونِ بابه‌کلون مو داؤود خِدمتگار خُو گُفتی:

چرا مِلت ها دَ شورِش آمَدَه

و قَوم ها عَبَث نقشه مِیکشه؟

۲۶ پادشايونِ زمی باله شُده و حُکمرانا یگدِست شُده

دَ ضِدِ خُداوند و دَ ضِدِ مَسَح شِدَه ازو قرار گِرفته؟

۲۷ واقعاً، ای چیزا دَمزی شار رُخ دَد: هیرودیس پادشاه و پُنطیوس پیلاتس حُکمران قد مردمای غَیرِ یهُود و بنی اسرائیل دَ خلافِ خِدمتگارِ مُقدَّس تُو عیسیٰ که تُو او ره انتِخاب کدی یگدِست شُد، ۲۸ تا هر چیزی ره که قُدرت و ارادِه از تو پیش از پیش تعیین کُدد، پُوره

کنه.^{۲۹} و آلی، آی خُداوند، مُتَوَّجِه تهدیدای ازوا شُو و دَ خِدمتگارای خُو جُرَاتِ کامل بُدی تا پیغام تُوره اعلان کنه،^{۳۰} حین که تُو دِست خُوره بَلِدِه شفا دَدو دراز مُونی و مُعجزه ها و چِیزای عجیب دَ نامِ خِدمتگارِ مُقدَّس خُو عیسیٰ نِشو میدی.^{۳۱} وختیکه اُونا از دُعا کدو خلاص شُد، امُو خانه که اُونا دَزشی جم بُود لرزید و پگِ ازوا از روح الْقُدُس پُرسُد پیغام خُدا ره دَ دلیری دَ مردم رَسَند.

تمامِ ایماندارا یگ دِل و یگ نظر بُود و هیچ کس دارایی خُوره از خود خُو نَمِیدَنِست،^{۳۲} بَلِکِه پگ شی دَ دارایی یگدِیگِه خُو شِریگ بُود.^{۳۳} رسُولا دَ بارِه زِنده شُدونِ مَولَا عیسیٰ قد قُدرتِ کلو شاهِدی مِیدَد و فَیض-و-بَرَکَتِ کلو دَ سِرِ پگِ ازوا بُود.^{۳۴} دَ مِينَکِلِ ازوا هیچ کس مُحتاج نَبُود، چراکه هر کُدم شی زمی یا خانه که دَشت، سَودا مُوكد و پیسِه شی ره اُورده^{۳۵} دَ رسُولا تسلیم مُوكد تا دَ هر کس دَ اندازِه ضُرُورَت شی تقسیم شُنَه.^{۳۶} دَمْزی رقم یوسُف که از طایفِه لاوی و مُتَوَلِدِ قِبرِس بُود و رسُولا او ره «بَرَنابا» یعنی «تشویقگر»^{۳۷} مُوگفت، یگ ٹوٹه زمین خُوره سَودا کد و پیسِه شی ره اُورده دَ پیشِ پای رسُولا ایشت.

دروغِ حنانیا و سَفِیره

۵^۱ مَكِم یگ نفر دَ نامِ حنانیا قد خاتُون خُو سَفِیره یگ ٹوٹه زمی ره سَودا کده^۲ یگ مِقدار پیسِه شی ره دَ مشوَرِه خاتُون خُونگاہ کد و باقی مَنِدِه شی ره اُورده دَ پیشِ پای

رسُولا ایشت.^۲ اوخته پِترُس گفت: "حنانیا، چرا ایشتی شَیطُو دِ دِل تُو جای بِگیره تا د روح الْقُدُس دروغ بُکَی و یِگ مِقدار پَیسِه زمی ره نِگاه کنی؟^۳ دَ غَیْتِیکه زمی سَوْدا نَشَدہ بُود، آیا مالِ خود تُو نَبُود؟ و بعد ازُو که سَوْدا شُد، آیا اِختیارِ پَیسِه شی ره نَدَشتی؟ پس چرا ای چِیزا ره دِ دِل خُو جای دَدی؟ تُو تنها دَز مو دروغ نَگفتی، بَلکِه دَ خُدا ام دروغ گفتی.^۴ امی که حنانیا ای گپا ره شِنید، او دَ زمی اُفتَد و دَم شی بُر شُد. و تمامِ کسای که دَ بارِه امزی واقعه شِنید غَدر ترسِ کثه دَ بَلَه ازوا قرار گِرفت.^۵ بعد ازُو جوانا باله شُده او ره دَ کفن پیچ کد و دَ بُرو بُرده دَفن کد.

تقریباً سِه ساعت بعد خاتون شی که ازی واقعه بے خبر بُود، دَ اونجی آمد.^۶ پِترُس ازُو پُرسید: "دَز مه بُکَی، آیا شُمو زمین خُو ره واقعاً دَمزی قِيمَت سَوْدا کِدید؟" او گفت: "آرَه، دَمزی قِيمَت." پِترُس دَزُو گفت: "چطور شُمو بِگِدست شُدید تا روح خُداوند ره آزمایش کِنید؟ اوته، کسای که شُوی تُو ره دَفن کده، پایای ازوا دَ دانِ درگه رسِیده و اونا تُو ره ام مُوبَرَه."^۷ دَ امزُو لَحظه او ام دَ پیشِ پای پِترُس چَپَه شُده مُرد. وختیکه جوانا داخلِ خانه شُد، دید که او ام مُردَه. پس جِنازَه شی ره بُرده دَ پَالُوی شُوی شی دَفن کد.^۸ تمامِ جماعتِ ایماندارا و کسای که دَ بارِه امزی واقعه ها شِنید، دَ بَلَه ازوا غَدر ترسِ کله قرار گِرفت.^۹

غَدر مُعجزه ها و چِیزای عَجِیب دَ وسیله رُسُولا دَ مِينکلِ مردمِ انجام دَده مُوشَد و تمامِ^{۱۰}

ایماندارا دَوامدار د «برنده سُلیمان» جم مُوشد.^{۱۳} مگم هیچ کس دیگه غیر از ایماندارا

جُرات نَدَشت که قد رسولا یگجای شنه، لیکن مردم اونا ره غَدر احترام مُوكد.^{۱۴} ولے

بازم تعدادِ کلونِ مردا و خاتونو د جم ایماندارای مولا عیسیٰ إضافه شده مورفت.^{۱۵} کار د

جای رسید که مردم ناجورای خُو ره د کُوچه ها میورد و د بله چارپایی ها و توشکا می

ایشت تا وختیکه پترس تیر شنه حد اقل سایه شی د بله یگون ازوا بُفته و اونا شفا پیدا

کنه.^{۱۶} امچنان جمعیت کله مردم از آغیلای اطرافِ اورشلیم جم مُوشد و ناجورا و چندی

های خُو ره میورد و پگ ازوا شفا پیدا مُوكد.

۱۷ مگم پیشوای بُزرگ و همدستای شی که از فرقه صُوقیا بود، از حَسَدَ جوش آمد و

رسولا ره دستگیر کده دَبَندی خانه عمومی آندخت.^{۱۹} لیکن د امزو شاو ملایکه خُداوند

درگه های بَندی خانه ره واز کد و اونا ره بُر کده گفت:^{۲۰} «د خانه خُدا بورید و د اونجی

ایسته شده تمام پیغام امزی زندگی نَو ره مُکمل د مردم اعلان کنید.»^{۲۱} اونا امی تورا ره

شِنید و صباحگاه د خانه خُدا داخل شده د تعلیم ددو شروع کد.

وختیکه پیشوای بُزرگ قد تمام دار-و-دسته خُو جم شُد و اونا پگ اعضای شورای یهود و

ریش سفیدای بنی اسرائیل ره کُوی کد، اوخته چند نفر ره دَبَندی خانه ریی کد تا رسولا ره

گرفته بیره.^{۲۲} مگم وختی مامُورا دَبَندی خانه رسید، اونا ره د اونجی پیدا نَتِنست. اوخته

مامُورا پس آمد و دزوا خبر دده گفت:^{۲۳} «درگه های بَندی خانه مُکمل کیب بُود و پیره دارا

دَ دَمِ درگه ها پیره داری مُوكد. مگم وختیکه اونجی ره واز کدی، هیچ کس ره دَ مَنِه شی

٢٤

پیدا نتیستی. ” قومندانِ مُحافِظینِ خانهِ خُدا و پیشوایونِ عالی مقام امی توره ها ره

شِنید، اونا لال شده مَند که ”آخر ازی چی مُوشه؟“ ٢٥ دَ امزُو لحظه یگ نفر خبر آورده

گفت: ”امو کسای ره که شُمو دَ بَندی خانه آندخته بُودید، دَ خانهِ خُدا ایسته شده و دَرَو دَ

مردم تعلیم میدیه. “ ٢٦ اوخته قومندان قد پیره دارا رفت و اونا ره بِدونِ جبر-و-سِتم آورده،

چون اونا میترسید که مردم اونا ره بخاطرِ رسولا سنگسار نکنه. ٢٧ پس اونا ره آورده دَ

پیش شورا ایسته کد و پیشوای بُزرگ ازوا پُرسان کده گفت: ”آیا دَز شُمو سخت حُكم

نَکدی که دَ ای نام دِیگه تعلیم نَدید؟ لیکن شُمو تمام شارِ اورشلیم ره قد تعلیم خو پُر

٢٩

کدید و قَصد دَرِید که خُونِ ازی آدم ره دَ گردونِ ازمونَد زید!“ پترس و دِیگه رسولا دَ

جوابِ ازوا گفت: ”مو باید از خُدا اطاعت کنی، نه از انسان. ٣٠ خُدای بابه کلونای مو امو

عیسی ره که شُمو دَ صلیب باله کده کُشتید، دُوباره زِنده کد. ٣١ خُدا او ره سریلنگ کد و دَ

دِستِ راست خُو شنده سرور و نجات دِهنده تعیین کد تا دَ قَومِ اسرائیل فرصت بِدیه که

٣٢

توبه کُنه و گناهای شی بخشیده شنہ. مو شاهدای امزی چیزا استی، امو رقم که روح

القدس ام شاهد استه و خُدا روح القدس ره دَ امزُو کسای دَده که از شی اطاعت مُوكنه.“ ٣٣

٣٤

اعضای شورا از شِنیدونِ امزی توره ها دَ سِرِ قار آمدہ قَصد کد که اونا ره بُکشه.

٣٥

لیکن دَ شورا یگ نفرِ فریسی دَ نامِ گمالائیل که یگ عالمِ دین بُود و پِگِ مردم دَزشی

کلو احترام دَشت، ایسته شده امر کد که رسولا ره بَلِدِه چند لحظه دَ بُرو بُر کُنه. ٣٥ بعد

اُزو د نفراي شورا گفت: "او مَرْدَى إِسْرَائِيلَ، چيزى ره که شُمُو قَصْدَ دَرِيدَ دَ حَقِ امزى
مَرْدا انْجَام بِدِيدَ دَ بَارِه شَى اِحْتِيَاطَ كُنِيدَ، ^{٣٦} چراکه چند وخت پيش يگ نفر دَ نَام تيئودا
باله شُدَه اِدعا کد که 'ما آدم بُزُّرگَ أَسْتُمْ' و تقرِيباً چار صد نفر ام پَيَرَوِ اُزو شُد؛ ليکن
خود شى کُشته شُد و پَيَرَوِاي شى تِيتَپَرَك شُد و او دَ هِيج برابر شُد. ^{٣٧} بعد اُزو، دَ دَورونِ
روزاي سرشماري يگ شخص دَ نَام يهوداي جليلى باله شُد و يگ ڈل ره رهبرى کده
شورش کد. او ام کُشته شُد و تمام پَيَرَوِاي شى تِيتَپَرَك شُد. ^{٣٨} و آلى دَز شُمُو مُوگُم که
دَزى آدما کار نَدَشته بشِيد و اُونا ره ايله کنيد، چون اگه نقشه و کار ازوا از إنسان بشَهه،
خود بَخُود ناكام مُوشَه. ^{٣٩} ليکن اگه از طرف خُدا بشَهه، شُمُو نَمِيتَنيد که دَم رُوى ازوا ره
بِكِيرِيد. اِحْتِيَاطَ كُنِيدَ، نَشِنَه که شُمُو خود ره قد خُدا دَ جنگ بِنَدَزِيدَ!"

أُونا پَنِدَ اُزو ره قبُول کد ^{٤٠} و رسُولا ره أُورده قَمْچى زَد و أمر کد که دَ نَام عيسى دِيكَه
توره نَگِيه. بعد اُزو اُونا ره ايله کد. ^{٤١} رسُولا از شورا بُرُو بُرُ شُد و خوشحالی مُوكد، چون
أُونا لايِقِ ازى شِنَخته شُد که بخاطِرِ نَام عيسى تَوَهِين-و-تحَقِير شَنَه. ^{٤٢} اُونا از تعلييم دَدو
دِست نَكِشِيد، بلکِه هر روز دَ خانِه خُدا و ام خانه دَ خانه وعظ مُوكد که عيسى اُمو مسيح
وعده شُدَه أَسْتَه.

اِنتِخاب هفت خِدمتگار نیک نام

۱ دَمْزُو روزا وختیکه تعدادِ ایماندارا کَلو شُدہ رَبی بُود، یهودیای یونانی زِبو از یهودیای عِبرانی زِبو گِله کد که دَخاتُونوی بیوه یونانی زِبو دَ تقسیمِ خوراکِ روزانه بے تَوجُّهی مُوشہ.^۲ پس امُو دوازده رسول تمامِ یارا ره کُوی کدہ گفت: "ای دُرست نییه که مو از خاطرِ وظیفه نان دَدو دَ تعليِمِ دَدونِ کلامِ خُدا کم-تَوجُّهی کنی.^۳ پس آی بِرارو، از بَینِ خودون خُو هفت مردِ نیک نام، پُر از روح الْقُدُس و پُر از حِکمت ره اِنتِخاب کُنید تاکه اُونا ره بَلِدہ امزی کار مُقرَر کنی.^۴ بعد اُزو مو وخت خُوره دُعا و دَ تعليِمِ کلامِ خُدا مَصَرَف مُونی.^۵ پس تمامِ جماعتِ ای پیشنهاد ره قبُول کد و اینی نفرا ره اِنتِخاب کد: استیفان، مردی که پُر از ایمان و روح الْقُدُس بُود، فیلیپُس، پروخورُس، نیکانور، تیمون، پَرمیناس و نیکولاوئس از شارِ آنطاکیه که از سابقِ دینِ یهود ره قبُول کدہ بُود.^۶ اوخته جماعت امی هفت نفر ره دَ رسُولا پیش کد و رسُولا دِستای خُوره دَ بَلِه ازوا ایشته دُعا کد.^۷ و کلامِ خُدا روز دَ بَینِ مردم تیت مُوشُد و تعدادِ پیروا دَ اورُشَلیم هر روز کَلو شُدہ مورَفت و تعدادِ کَلونِ پیشوایو ام تابع ایمان دَ عیسیٰ مسیح شُد.

دِستِگیر کدو و کُشتونِ استیفان

استیفان که پُر از فَیض و قُوتِ خُدا بُود، دَ بَینِ مردم چیزای عجیب و مُعجزه ها انجام

۹ دد. مگم یېگ تعداد یهودیا از جماعتی که د نام «جماعت آزادگان» مشهور بود و از

قیروان و سکندریه و یېگ تعداد شی از قیلیقیه و آسیا بود، باله شده قد استیفان جر-و-
بحث ره شروع کد.

۱۰ مگم اونا تاب اورده نتنیست، چراکه او قد حکمت و قدرت روح توره
موگفت.

۱۱ پس اونا چند نفر ره وادر کد که بگیه: «موشینیدی که استیفان د ضد موسی

و خدا تورای کفر آمیز موگفت.

۱۲ دمزمی رقم اونا مردم، ریش سفیدا و عالمای دین یهود

ره د شورش اورد و اونا د سر ازو امده او ره دستگیر کد و بلده محکمه کدو د پیش شورا

بُرد.

۱۳ اونا شاهدای دروغی تیار کدد که گفت: «ای نفر یکسره د ضد امیز جای مقدس

و د ضد شریعت توره موگه.

۱۴ مو د گوش خو شینیدی که موگفت: عیسای ناصری امی

جای ره خراب مونه و رسم-و-رواجی ره که از موسی بلده ازمو منده، تغییر میدیه.

۱۵ تمام کسای که د امزو شورا حاضر بود، چیمای خوره د استیفان دوختد و دید که روی

شی رقم رُوی ملایکه الی شد.

۷ ۱ اوخته پیشوای بزرگ از استیفان پُرسان کد: «آیا امی چیزا راست آسته؟

۲ استیفان

د جواب شی گفت: «آی برارو و آته گو، گوش کنید! وختیکه بابه کلون مو ابراهیم د بین

النهرین زندگی موکد و تا او غیت د حران کوچ نکده بود، خدای پُر جلال دزو ظاهر شده

گفت: «وطن و قومای خوره ایله کو و د سرزمینی بورو که دز تو نشو میدیم.

۳ پس

ابراهیم از سرزمین کلدانیا کوچ کد و د حران جای-د-جای شد. بعد از مرگ آته شی خدا

او ره د امزى سرزمى که شُمو امروز د بَلِه شى زِندگى مُونيد كوجَّالجى كد. ^٥ ولے د امزُو زمان خُدا حتى يىگ جاي پاي امزى سرزمى ره ام دَزُو ميراث نَدَد. مگم او د ابراهِيم قول دَد که خود شى ره و بعد از اوْ اولاً دِه شى ره صاحِب امزى زمى جور كنه، اگرچه ابراهِيم اوْ غَيْت هىچ اولاد نَدَشت. ^٦ خُدا د ابراهِيم اينى رقم گفت: 'أَوْلَادِه تُو د يىگ مُلْكِ دِيگَه بَحَيَّثِ بِيَنْكَه زِندَگى مُونَه. مرْدُم امزُو مُلْك اُونَا ره مُدَّتِ چار صد سال د غُلامى آندخته عذاب مُونَه. ^٧ ليكِن ما مِلْتَى ره که اُونَا ره د غُلامى مِينَدَزَه، قضاوت مُونَم. ' و خُدا گفت: 'بعد ازُو اُونَا ازُو سرزمى بُرْ موشَه و مَرَه د امزى جاي عِبَادَت مُونَه. ^٨ د امزُو غَيْت خُداوند حُكْم خَتَنَه ره د عِنْوَانِ نشانى عَهْد خُو د ابراهِيم دَد تاکه يىگ نشانى عَهْد و قول د بَيْن ازوا بَشَه. پس ابراهِيم، وختىکه باچه شى اسحاق پَيَدا شُد، او ره د روزِ هشتم خَتَنَه کد. اسحاق آته يعقوب شُد و يعقوب صاحِبِ دوازده باچه شُد که هر کَدَم ازوا كِتَه يىگ طايشه شُد.

باچه های يعقوب قد يوُسُف بِرار خُو همچشمی پَيَدا کد و او ره سَوْدَا کد که د مصر بُرْدَه شُنَه، ليكِن خُدا قد يوُسُف بُود ^٩ و او ره از تمامِ غَم و رَنج های شى نِجَات دَدَه د پيشِ فِرَعَون پادشاهِ مصر حِكمَت و عِزَّت دَد. پس پادشاه او ره حاكمِ مصر و رئيسِ تمامِ دربار خُو تعَيِّن کد. ^{١٠} اوخته د تمامِ سرزمِينِ مصر و كِنْعَان قحطى شَدِيد و رَنج-و-مُصِيبَتِ كَه آمد، د اندازِه که بابه كَلونَى مو نان پَيَدا نَمِيتَتَت. ^{١١} وختى يعقوب شِنَيد که د مصر غَلَه يافت مُوشَه، او دَفعَه اول بابه كَلونَى مو ره د أونجى رَبَى کد تا غَلَه بَخَرَه. ^{١٢} دَفعَه دَوْم يافَتْ مُوشَه، او دَفعَه اول بابه كَلونَى مو ره د أونجى رَبَى کد تا غَلَه بَخَرَه. ^{١٣}

که اونا رفت، یوسف خود ره دِبرارای خُو شِنختند و فرعون از اصل-و-نَسَبِ یوسف خبر شد.^{۱۴} بعد ازو یوسف نفر ریی کد تا آته خُو یعقوب ره قد تمام خانوار شی طلب کنه که جمله ازوا هفتاد و پنج نفر بود.^{۱۵} د امزی رقم یعقوب کوچ کده دِ مصر رفت و او و بابه‌کلونای مو د امونجی فوت کد.^{۱۶} چنازه ازوا ره پس دِ شکیم بُرد و دَمْزُو قبرستو که ابراهیم از باچه های حمور دِ شکیم خریدد، خاک کد.

۱۷ وختی زمان پوره شدون قولِ خُدا که قد ابراهیم کدد نزدیک مُوشُد، تعدادِ قوم مو دِ مصر غدر کلو شده مورفت،^{۱۸} تا زمانی که یگ پادشاه دیگه که یوسف ره نَمِينَخَشِيد حاکِمِ مصر شد.^{۱۹} ای پادشاه قد قوم مو د چل-و-نیرنگ رفتار کد و بابه‌کلونای مو ره اوقس مجبور کد که نلغه های خُو ره د سر راه بیله تا بُمره.^{۲۰} دَمْزُو غیت مُوسی دُنیا آمد. او د نظرِ خُدا یگ نلغه نوریند بود و فقط سه ماه د خانه آته خُو پروش شد.^{۲۱} وختیکه اونا او ره د بُرو ایشت، دخترِ فرعون او ره از اونجی گرفت و مثل اولادِ خود خُو تربیه کد.^{۲۲} مُوسی دِ مطابق تمام علم-و-فرهنگِ مصریا تربیه شد و د گفتار و کردار قوی بود.

۲۳ وختیکه او چل ساله شد، یگ روز دِ دل شی گشت که د دیدونِ بِرارای خُو، یعنی بنی اسرائیل بوره.^{۲۴} اوخته او رفت و دید که قد یکی امزو اسرائیلی ها بدرفتاری مُوشه. پس مُوسی دِ دفاع امزو نفرِ اسرائیلی باله شده نفرِ مصری ره کشت.^{۲۵} مُوسی فِکر کد که بِرارای اسرائیلی شی مُوفاشه که خُدا او ره بَلَدِه نجاتِ ازوا ریی کده، مگم اونا نمُوفامید.

روزِ دِیگِه شی دُو نفرِ اسرائیلی ره دَ حالِ جنگ دید و کوشش کد که اونا ره آشتی بِدیه، اوخته دَزوَا گفت: 'او آلیگو، شُمو قد یگدیگه خُو برار آستید؛ چرا دَبین خُو جنگ-و-جنجال مُونید؟' ^{۲۷} لیکن امُو نفرِ که قد همتبار خُو بدی مُوكد، مُوسی ره پس تیله دَده گفت: 'تُوره کی دَ سرِ ازمو حاکِم و قاضی تعیین کده؟' ^{۲۸} آیا میخاهی که مره ام رقمِ امزُو مصری الی بُکشی که دیروز کُشتی؟' ^{۲۹} اوخته مُوسی بخاطرِ امزی توره دُوتا کده بحیث بیگنه دَ سرزمینِ مِدیان جای-د-جای شُد و دَ اونجی صاحِبِ دُو باچه شُد.

چل سال بعد یگ ملایکه د بیابونی که نزدیکِ کوهِ سِینا بُود، دَالنگه آتش از یگ بُوٹه دَ مُوسی ظاهر شُد. ^{۳۱} مُوسی از دیدونِ امزی مَنظره تعجب کد. وختی نزدیک رفت که اونجی ره توخ کنه، آوازِ خُداوند آمده گفت: ^{۳۲} ما خُدای بابه کلونای تُو آستُم، خُدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب. ^{۳۳} مُوسی از ترس دَ لَرْزه آمد و جرأت نَکد که سُون بُوٹه توخ کنه. ^{۳۴} اوخته خُداوند دَزو گفت: 'کوشِه خُو ره از پای خُو بُر کُو، چون امی جای که تُوره بَلِه شی ایسته بی، زمینِ مُقدّس آسته. ما رَنْج-و-غَمِّ قوم خُو ره که دَ مصر آسته دیدیم و ناله های ازوا ره شِنیدیم و آمَدیم تاکه اونا ره نِجات بِدُم. الی بیه که تُوره دَ مصر رَبی کنم.' ^{۳۵} امُو مُوسی که بنی اسرائیل او ره رد کُدد و دَزشی گفتند 'تُوره کی دَ سرِ ازمو حاکِم و قاضی تعیین کده؟' ^{۳۶} امُو مُوسی که دَبُوٹه دَزشی ظاهر شُدد بحیثِ حاکِم و نِجات دِهنده بَلِه ازوا رَبی کد. ^{۳۷} امُو آدم بُود که اونا ره از مصر بُرو اوُرد و چیزای عجیب و معجزه‌ها ره دَ مصر و دَ دریای سُرخ و بَلِه چل سال د بیابو انجام

۳۷ دَدَ. إِيْ أَمُو مُوسَى بُودَ كَه دَبَنَى إِسْرَائِيلَ گُفتَ: 'خُدا از مِينَكِلِ بِرَارُونِ خُودُونِ شُمُو

يِّكَ پِيغْمِبر رَه كَه رقمِ ازمه أَسْتَه، بَلَدِه شُمُو رَبِّي مُوكِنَه.^{۳۸} أَوْ أَمُو كَسَى بُودَ كَه قد

جَمَاعَتِ بَنَى إِسْرَائِيلَ دَبِيابُو حُضُورَ دَشَتَ وَ مَلَيِّكَه دَكُوهِ سِيَنا قد ازُو وَ قَد بَابَهَ كَلُونَايِ مو

تُورَه گُفتَ وَ أَوْ كَلَامِ زِندَگَى بَخَشَ رَه گِرَفتَ تَا دَزَ مو بِرَسَنَه.^{۳۹} مَكْمَ بَابَهَ كَلُونَايِ مو

نَخَاسَتَ كَه از آيَدِ شَى شُنَه، بَلَكِه أَوْ رَه رَدَ كَدَ وَ دَلِ خُو آرَزو دَشَتَ كَه پَسَ دَمِصَرَ بُورَه.

أُونَا دَهَارُونَ گُفتَ: 'بَلَدِه ازمو خُدَایُونَى جورُ كُو كَه پِيشَ پِيشَ مو بُورَه، چُونَ مو^{۴۰}

نَمِيدَنَى كَه دَسِرِ امْزُو مُوسَى كَه مو رَه از سَرَزَمِينِ مِصَرَ بُرو أُورَده، چِيزَخِيلَ آمَدَه.^{۴۱} وَ

دَمْزُو روزَا أُونَا يِّكَ بُتَ دَشَكِلِ گُوسلَه جورَ كَدَه بَلَدِه شَى قُربَانَى كَدَ وَ بَلَدِه چِيزَى كَه كَارِ

دِستَايِ ازوا بُودَ، جَشَنَ گِرَفتَ.^{۴۲} مَكْمَ خُدا ازوا رُوى گَرَدو شُدَه أُونَا رَه دَحَالِ خُودُونَ شَى

ايِشَتَ تَا لَشَكِرِ آسَمَو رَه پَرَسِتِشَ كُنَه. أَمُو رقمَ كَه دَكتَابِ أَنبِيَا نُوشَتَه شُدَه:

آيِ خَانَوارِ إِسْرَائِيلَ، دَدَورُونِ چَلِ سَالَ كَه دَبِيابُو بُودِيدَ،

آيا شُمُو قُربَانَى هَا وَ هَدِيهِ هَا بَلَدِه مَه تَقْدِيمَ كَدِيدَ؟

۴۳ نَه، بَلَكِه شُمُو جَايِگَاهِ مَولِكَ وَ سِتَارِه خُدَايِ خُو رِفَانَ رَه قد خُو بُردِيدَ

يعْنِي بُتَهَايِ رَه كَه بَلَدِه پَرَسِتِشَ كَدو جورَ كَدَه بُودِيدَ.

امزى خاطر ما شُمو ره دَ او طرفِ شارِ بايُل پورته مُونمُ. ^{٤٤}

جايگاهِ صندوقِ شهادت قد بابه‌کلوناي مو د ببابو بُود. امُو جايگاه ره مُوسى د آمر خدا
د مُطابقِ تَمُونه که ديدُد، جور کُدد. ^{٤٥} امُو جايگاه د بابه‌کلوناي مو رسید و اونا او ره قد
يوشع د سرزمين وعده شده آورد، د سرزمين مِلت هاي که خُدا اونا ره از پيشِ روی
بابه‌کلوناي مو هَي کد. و امُو جايگاه تا زمانِ داُود د اُونجي مَند. ^{٤٦} خُدا از داُود خوش
شي آمد و داُود درخاست کد که دَزشی إجازه بَلِدِيه تا بَلِدِه خُدای يعقوب يگ جايگاه پَيدا
کنه. ^{٤٧} مگم سُليمان امُو کس بُود که بَلِدِه شَي خانه آباد کد. ^{٤٨} و ليکن خُدای مُتعال د
خانه هاي جور شده دِستِ إنسان زِندگی تَمُونکنه. امُو رقميکه پَيغمبر نوِشته کده:

^{٤٩} خُداوند مُوگه:

”آسمو تَخت مه آسته و زمي تَي پَيبي مه.

چي رقم خانه بَلِدِه مه آباد مُونيد يا چي رقم جاي بَلِدِه إستراحت مه؟

”آيا پَگِ امزيا ره دِستِ خود مه جور نَکده؟ ^{٥٠}

آي مردمای سرکش که دِل ها و گوشای شُمو ناختنه آسته! شُمو هميشه رقم بابه‌کلوناي
خُو قد روحُ القدس مُخالفت مُونيد. ^{٥٢} کَدم پَيغمبر بُوده که از دِستِ بابه‌کلوناي شُمو آزار-و-

آذیت نَدِیده بَشه؟ أونا كساي ره که د باره آمدون امزو شخص عادل پيشگويي موكد،
۵۳

کشت. و د اى زمان شمو مردم د امزو شخص خيانات کدید و او ره د قتل رسنديد.

امچنان شمو شريعت خدا ره که د وسيلي ملايکه ها حاصل کدید، ازو اطاعت نکدید.

۵۴ قد شنيدون امزى تورا أونا غدر قار شد و د بله استيفان دندو خبي موكد. مگم

استيفان پر از روح القدس، روی خو ره سون آسمو کده جلال خدا و عيسى ره که د دست راست خدا ايسته بود، دید ۵۵ و گفت: "توخ کنيد، آسمو واژ شده و «باقه انسان» ره که

د دست راست خدا ايسته يه، مينگرم."

۵۶ د او غيت أونا د آواز بلند چيغ زده گوشاي خو ره بند کد و پگ شى يكديست شده د سر

ازو حمله کد ۵۷ و او ره از شار بُر کده سنگسار کد. کساي که د ضد استيفان شاهدي

دد، چپنهای خو ره د پيش پاي يگ جوان د نام شائول ايشت.

۵۸ د حالیکه أونا استيفان ره سنگسار موكد، او دعا کده گفت: "يا مولا عيسى، روح مره

قبول کو." ۵۹ پس او زانو زد و د آواز بلند چيغ زده گفت: "آي خداوند، اي گناه ره د

حساب امريا نگير!" وختيکه اي گپ ره گفت دم شى بُر شد.

۶۰ ۱ و شائول د قتل استيفان رضایت دده بود.

دَمْزُو روز آزار-و-آذِيَّت سخت دَ خِلَافِ جماعتِ ايمانداراى اورُشَليِم شُروع شُد و تمامِ^١ ايماندارا بَغَير از رسُولاي عيسى مسيح دَ منطقه هاي يهوديه و سامِره تَيَّتپَرَك شُد. ^٢ چند نفر از مَرداي پرهيزگار-و-خُداتَرس جِنازِه إستيفان ره خاک کد و بَلَدِه شى ماتِم کله گرفت.^٣ مَگم شائول جماعتِ ايماندارا ره سخت عذاب مُوكد و خانه دَ خانه گشته، خاتونو و مَردا ره کشِيده دَ بَندِي خانه پورته مُوكد.

رسِيدونِ خوشخبری دَ مردمِ سامِره

پس ايمانداراى که تَيَّتپَرَك شُده بُود، دَ هر جاي که مورفت کلام ره تعلييم ميَدد.^٤ فيليپِس دَ شارِ سامِره رفت و نِجاتِ عيسى مسيح ره دَ مردمِ أونجي إعلان کد.^٥ وختيکه مردم توراي فيليپِس ره شِنيد و مُعجزه هاي ره که او انجام ميَدد هُوش کد، پگ شى دِ دِقَت دَ توراي شي تَوَجُّه کد، ^٦ چون جِنيات از جانِ غَدر کسای که جِندی بُود، دَ آوازِ بلند چيغ زَده بُر شُد و خيلي آدمای شَل و لَنگ شفا پَيَدا کد.^٧ ازِ خاطر خوشى کله دَ او شار پَيَدا شُد.

دَ أونجي يگ آدم دَ نامِ شِمعون بُود که از وختاي گاه دَ امزُو شار جادوگري مُوكد و مردمِ سامِره ره دَ حَيرَت آندختُد و خود ره آدمِ بُزرگ نِشو ميَدد.^٨ پگِ مردمِ سامِره از ريزه گِرفته تا کله دَزُو گوش ميَدد و مُوكَفت: "إِي آدم نَمُونِه قُدرَتِ امزُو خُدai اَسْتَه که قُدرَتِ بُزرگ 'نام دَره.'"^٩ اونا دَزُو سخت تَوَجُّه دَشت، چون غَدر وخت مُوشَد که اونا ره

قد جادوگری خُو دَ حَيْرَتَ آنداخته بُود. ^{۱۲} مِكْمَ وختی اُونا دَ خوشخبری فِيلِيپِس که او دَ بارِه پادشاهی خُدا و نامِ عیسیٰ مسیحِ اعلان کد ایمان اوُرد، مَردا و خاتونوی ازوا غُسلِ تعمید گِرفت. ^{۱۳} حتی خود شِمعون ام ایمان اوُردہ غُسلِ تعمید گِرفت و بعد ازُو قد فِيلِيپِس مَند و از دیدونِ مُعجزه ها و کارای پُر قُدرت که انجام دَده مُوشُد حَيرو مَند. ^{۱۴}

وختیکه رسُولا دَ اورُشَلِيم شِنید که مردُم سامِره کلامِ خُدا ره قبُول کده، اُونا پِترُس و يوحَنَّا ره پیشِ ازوا رَیی کد. ^{۱۵} اُونا که دَ اونجی رسِید، بَلِدِه ایماندارا دُعا کد تا روح الْقُدُس ره حاصل کُنه، ^{۱۶} چراکه روح الْقُدُس تا او غَیت دَ هیچ کَدَم ازوا نازِل نَشَدُد و اُونا فقط دَ نامِ مَولا عیسیٰ غُسلِ تعمید گِرفته بُود و بس. ^{۱۷} پس پِترُس و يوحَنَّا دِستای خُو ره دَ بَلِه ازوا ایشت و اُونا ام روح الْقُدُس ره حاصل کد. ^{۱۸} وختی شِمعون دید که قد ایشتونِ دِستای رسُولا روح الْقُدُس بخشیده مُوشَه، او دَ پیشِ ازوا پیسه اوُردہ ^{۱۹} گفت: "ای قُدرت ره دَز مه ام بِدِید، تا دَ بَلِه هرکسی که ما دِست بیلُم او روح الْقُدُس ره حاصل کُنه." ^{۲۰}

پِترُس دَ جواب شی گفت: "پیسه تو قد خود تُو قَتَنی نابُود شُنَه، چون تُو فِکر کدی که بخشش-و-نعمتِ خُدا دَ پیسه خریده مُوشَه! ^{۲۱} تُو دَزی باره هیچ حصه و تقسیم نَداری، چراکه دِل تُو دَ حُضُورِ خُدا راست نییه. ^{۲۲} پس، ازی شرارَت خُو توبه کُو و از خُدا درخاست کُوتا شاید امی نِیتِ ناپاکِ دِل تُو بخشیده شُنَه، ^{۲۳} چون ما مینگرم که تُو دَ تَلخی حسادت و دَ چنگِ گناه گِرفتار آستی. ^{۲۴} شِمعون دَ جواب شی گفت: "شُمو بَلِدِه مه دَ پیشِ خُداوند دَعا کُنید تا چیزای ره که دَ باره مه گُفتند دَ بَلِه مه نییه. ^{۲۵} پس پِترُس و يوحَنَّا

بعد از شاهدی ددو و گفتون کلام مولا عیسی، ازونجی پس طرف اورشلیم ری شد و دین راه د غدر آغیلای سامره خوشخبری ره اعلان کد.

فیلیپس و حبشه

اوخته يگ ملایکه خداوند د فیلیپس گفت: "باله شو و سون جنوب بورو، د امزرو راه بیابونی که از اورشلیم طرف منطقه غزه موره." ^{۲۷} پس او باله شده ری شد. دمزرو راه يگ آدم اتیوبیای که خدمتگار دریار کنداكه ملکه اتیوبیا بود، سفر موكد؛ او يگ شخص قدرتمند و مسئول تمام خزانه های کنداكه بود. او بلده عبادت د اورشلیم آمد ^{۲۸} و پس سون وطن خو مورفت. او د گاذی خو شسته کتاب اشعیا نبی ره خانده ری بود. د امزرو غیت روح القدس د فیلیپس گفت: "د نزدیک امزرو گاذی بورو و خود ره دزو بچسپن." ^{۲۹} پس فیلیپس دویده نزدیک رفت و شنید که از کتاب اشعیا نبی میخانه. اوخته از شی پرسان کد: "آیا چیزی ره که میخانی موفامی؟" ^{۳۰} او د جواب شی گفت: "چطور میتنم بفامم، اگه کس مره راهنمایی تکنه؟" اوخته او از فیلیپس خاکش کد که د گاذی سوار شنه و د پالوی شی بشهينه. ^{۳۱} جای ره که از کتاب مقدس میخاند، اینی بود:

"او رقم گوسپو الی د کشتارگاه بردہ شد

و رقم باره که د پیش مالکلگر چپ میشينه،

او دان خُوره واز نَکد و چُپ شِشت.

او حَقِير حِساب شُد و حق ازُو از شی گِرفته شُد. ^{۳۳}

کِی مِیتنه از نسلِ ازُو توره بُگیه،

چراکه زِندگی شی از رُوی زمی گِرفته شُد.

خدمتگارِ دربار از فِیلیپس پُرسان کد: "لُطفاً دَرِ مه بُگی که امی چِیزا ره پیغمبر دَباره خود خُو گُفته یا دَباره کُدم کسِ دِیگه؟" ^{۳۵} اوخته فِیلیپس دان خُوره واز کد و امزُو جای کِتابِ مُقدَّس شُروع کده خوشخبری دَباره عیسیٰ ره دَزو گُفت. ^{۳۶} پس دَحالیکه اونا دَ راه رَیی بُود دَیگ نُور آو رسید و خدمتگارِ دربار گُفت: "اینه، دَاینجی آو آسته. آیا ما نَمیَتَنْمَ غُسلِ تعمید بِگیرُم؟" ^{۳۷} [فِیلیپس گُفت: "اگه قد تمامِ دِل ایمان بیری هیچ مانعی وجود نَدره." آو جواب دَد: "ما ایمان دَرُم که عیسیٰ باچه خُدا آسته."] ^{۳۸} پس خدمتگارِ دربار امر کد که گاڈی ره ایسته کنه. اوخته هر دُوی شی یعنی فِیلیپس و خدمتگارِ دربار دَ مَنِه آو رفت و فِیلیپس آو ره غُسلِ تعمید دَد. ^{۳۹} وختیکه اونا از آو بُر شُد، اولغَتله روح خُداوند فِیلیپس ره غَیب کد و خدمتگارِ دربار دِیگه او ره هُوش نَکد، ولے قد خوشی کَلو دَ راهِ خُورفت. ^{۴۰} مَگم فِیلیپس دَشارِ آشدو دِیده شُد و دَبَینِ راه دَ هر شاری که مِیرَسید دَ مردم خوشخبری مِیدَد تا ای که دَشارِ قَیصریه رسید.

^١ دَمْرُو غَيْت شائول هنوز پَيْرَوَاي مَولا عِيسَى ره تهديد مُوكد كه اونا ره مُوكشه. او د دِيرِ پیشوای بُزرگ رفته ^٢ اُزو د سِر تمامِ عِبادت خانه های شارِ دَمِشق خط طلب کد تا پَيْرَوَاي راهِ مَولا عِيسَى ره که دَ أونجى پَيْدا مُوشُد، چى مرد، چى خاتُو، دِستَگِير کده د ^٣ دَ حاليکه شائول مورفت و دَ دَمِشق نزِدِيك مُوشُد، اولغتله يگ نور از اورُشَلِيم بيره. ^٤ آسمو د گِرد شى بَلَقده کد. ^٥ او د زمی افتَند و يگ آواز ره شِنید که دَرُو گُفت: "شائول، شائول، چرا مره آزار-و-آذیت مُوكنى؟" ^٦ او پُرسان کد: "صاحب، تُو كى أَسْتَى؟" جواب آمد: "ما عِيسَى أَسْتُم، امُو که تُو او ره آزار-و-آذیت مُوكنى. ^٧ آلى باله شُو و د شار بورُو. دَ أونجى دَرْ تُو گُفته مُوشه که چى باید بُكْنى."

^٨ همسَفَرَاي شائول مو شُده حَيْرَو مَنْدُد، چراکه اونا آواز ره مِيشِنید، مَكْمَ هِيج کس ره نَمِيدِيد. وختِيکه شائول از زمی باله شُد، او چیمای خُوره واز کد، مَكْمَ هِيج چِيز ره نَمِيدِيد. پس همسَفَرَاي شى از دِستِ اُزو گِرفت و او ره کوتَل کده دَ دَمِشق بُرد. ^٩ بَلِدِه سِه روز چیمای اُزو دِيد نَدَشت و او نَه چِيزِ خورد و نَه ام وُچى کد. ^{١٠} دَ دَمِشق يگ پَيْرَوِ عِيسَى دَ نَامِ حنانيا زِندگى مُوكد. مَولا عِيسَى دَخاو دَزشى ظاهِر شُده گُفت: "آى حنانيا." حنانيا دَ جواب شى گُفت: "آمر كُو، يا مَولا." ^{١١} و مَولا دَرُو گُفت: "باله شُو، دَ كُوچِه بورُو که نام شى «سِيدَه» أَسْتَه و دَ خانِه يهُودا کسى ره دَ نَامِ شائول از شارِ

طرسوس پُرسان کُو. امی آلی او مَشْغُولِ دُعا آسته ^{۱۲} و او دَخاو خُو دیده که يگ نفر دَنامِ
حنانيا مییه و دِست خُوره دَبَلِه ازو میله تا او دُوباره بینا شنه. ^{۱۳} حنانيا گفت: "یا
^{۱۴} مولا، ما از غَدر کسا سِنیدیم که ای آدم دَسِر مُقدَّسِین ازْتُو دَ اورُشَلیم کلو ظُلم کده. و
آلی از طرفِ پیشوایون عالی مقامِ اختیار پیدا کده دِینجی آمدہ تا تمامِ کسای که نام تُو
ره بِکیره، اونا ره دِستگیر کنه. ^{۱۵} مگ مولا دَزُو گفت: "خَیره، بورُو، چراکه ما او ره
إنتخاب کدیم تا يگ وسیله جور شنه و پیغام مره دَ مردم غَیرِ یهود و دَ پادشايو و ام دَ بنی
اسرائیل برسنه. ^{۱۶} ما دَزُو نِشو میدیم که بَلِدِه نام مه چیقس باید رَنج-و-زَحمت بکشه."

اوخته حنانيا رفته دَخانه یهودا داخل شد و دِست خُوره دَبَلِه شائول ایشته گفت:
"شائول برار، وختیکه تو ایسو میمَدی مولا عیسیٰ دَبَین راه دَز تُو ظاهر شد. او مره رَیی
کده تاکه تو دُوباره بینا شنى و از روح الْقُدْس پُر شنى. ^{۱۸} دَ امزُو لحظه يگو چیز رقمِ
پرده آلی از چیمای شائول تاه پَرید و او دُوباره بینا شد. اوخته او باله شده غُسل تعمید
گرفت. ^{۱۹} بعد ازو او نان خورده قُوت گرفت و بَلِدِه چند روز قد پیروای عیسیٰ مسیح دَ
دمشق مَند. ^{۲۰} او فَوراً دَ عِبَادَت خانه های یهودیا رفت و وعظ کد که عیسیٰ واقعاً باچه
خُدا آسته. ^{۲۱} کسای که تورای ازو ره میشنید مو شده حَیر و مُومَند و مُوگفت: "آیا ای امو
کسی نییه که دَ اورُشَلیم کسای ره که نامِ عیسیٰ ره میگرفت، تباہ مُوكد؟ و آلی ام دَ
اینجی تَمَدَه تا اونا ره دِستگیر کده دَپیش پیشوایون عالی مقام بُرده؟" ^{۲۲} مگ شائول
قدرتِ بیان شی روز دَ روز کلو مُوشد و قد دلیلای زیاد یهودیای دمشق ره بَند آندخته

ثبُوت مُوكد که عیسیٰ امُو مسیح وعده شده آسته.^{۲۳} بعد از چند وخت یهودیا نقشه کشید که او ره بُکُشه.^{۲۴} ولے شائول از نقشه ازوا خبر شد. اونا د درگه های شار شاو و روز پیره مُوكد تاکه او ره گِرفته از بین بُبره.^{۲۵} لیکن یارای شی او ره شاو د مَنه یگ سَبَد ایشته از دیوال شار تاه کد.^{۲۶} وختیکه شائول د اورُشَلیم رسید، او میخاست که قد دیگه یارا یگجای شُنه، مگم پگ ازوا اُزو ترس خورد، چون باور نمُوكد که او واقعاً پیر و عیسی شده بشه.^{۲۷} لیکن بَرَنابا او ره گِرفته د پیشِ رسُولا بُرد و بَلَدِه ازوا نقل کد که چطور او د راهِ دَمِشق مَولا عیسیٰ ره دیده و مَولا چطور قد اُزو توره گفته و او د چی دلیری د نام عیسیٰ توره گفته.^{۲۸} اوخته شائول قد ازوا یگجای شُد و د اورُشَلیم رفت و آمد دشت و د دلاؤری د نامِ مَولا عیسیٰ وعظ مُوكد.^{۲۹} او قد یهودیای یونانی زیو بحث و گُفتگوی مُوكد، مگم اونا د تلاشِ کُشتون شی بُود.^{۳۰} وختیکه ایماندارا خبر شد، اونا او ره د شار قیصریه بُرد و از اُونجی د شار طَرْسُوس رَیی کد.

پس جماعتِ ایماندارا د سرتاسرِ یهودیه، جلیلیه و سامِره صلح-و-آرامِش پیدا کد. اونا د ایمان خُو قَوی شده د خُداتَرسی زِندگی مُوكد و د کومَکِ روح الْقُدُس تعدادِ ازوا کلو شده مورافت.

سَفَرِ پُتْرُس

پُتْرُس د تمام منطقه ها سَفَرِ مُوكد و او د پیشِ مُقدَّسینی که د شارِ لِدَه زِندگی مُوكد ام^{۳۲}

آمد. ^{۳۳} د اونجى او يگ آدم ره د نام آينياس ديد که او مدت هشت سال فلچ و د جاگه

افتدە بود. ^{۳۴} پترس دزۇ گفت: "آينياس، عيسى مسيح تۇ ره شفا مىديه. باله شۇ، جاگه خۇ ره جم كۇ. " و او دستى از جاگه خۇ باله شۇد. ^{۳۵} از ديدون آينياس تمام مردمائى شار لىدە و منطقە شارون سۇن مولا عيسى رۇي آورد.

د شار يافا يگ خاتۇن ايماندار د نام طېيتا بۇد که د زيون يونانى او ره دوركاس يعني آھو" ^{۳۶} مۇگفت. او خاتۇ غدر نيكۈكار بۇد و هر غىت خيرات مىدەد. ^{۳۷} د امزو روزا طېيتا ناجور شۇدە مۇد و جىسىد شى ره غىسل دەد د يگ بالەخانه ايشت. ^{۳۸} ازى که شار لىدە د نزدىك شار يافا بۇد، پىروابى عيسى د يافا شىنىد که پترس د شار لىدە آستە. پس اونا دۇ نفر ره رىيى كد تا ازو خاھىش كۇنه و بۇگە کە هر چى زۇدتر د پىش ازمۇ بىيە. ^{۳۹} اوختە پترس باله شۇدە قد ازوا رىيى شۇد. وختىكە د اونجى رسىد او ره دمزو بالەخانه بۇد. د اونجى تمام خاتۇنوى بىوه چخرا كده د گىردىپترس جم شۇد و پىرونما و دېگە كالاي ره کە دوركاس د دورونى کە قد ازوا بۇد دوختۇد، دزۇ نىشو مىدەد. ^{۴۰} مىگم پترس پىگ ازوا ره از اتاق بۇر كد و زانو زادە دعا كد و رۇي خۇ ره سۇن چنازە كده گفت: "طېيتا، باله شۇ. " اوختە او چىمامى خۇ ره واز كد و امى کە پترس ره ديد، رۇست شۇدە شىشت. ^{۴۱} پترس از دست شى گىرفته او ره د سرىپاى شى ايستە كد و بعد ازو مقدسىن و خاتۇنوى بىوه ره كۇي كده او ره زىنده دزوا تسلىم كد. ^{۴۲} اى خبر د سراسرى يافا تىيت شۇد و غدر نفرا د مولا عيسى ايمان آورد.

د حىن زمان پترس بىلدە روزايى كلو د يافا قد شىمعون چرمىگر مەند. ^{۴۳}

۱۰ د شارِ قیصریه یگ آدم د نام کُرنیلیوس زندگی مُوكد که يکی از قومدانانی فرقه رُومی د نام فرقه ایتالیایی بود. او قد تمام خانوار خُو پرهیزگار و خُداترس بود و د مردم کلو خیرات دده هر وقت د پیشگاه خُدا دعا مُوكد. او یگ روز نزدیک ساعت نهم روز، د عالم خاو یگ ملایکه خُدا ره برملا دید که پیش شی آمده گفت: "آی کُرنیلیوس." کُرنیلیوس قد ترس-و-لرز سُون ازو توخ کده گفت: "چی امر استه، صاحب؟" او د جواب شی گفت: "دعا ها و خیرات تُو د حضور خُدا د عالم باله د عنوان یادآوری رسیده. آلى چند نفر ره د شار یافا پُشت شمعون که مشهور د پترس استه رئی کو. او د پیش شمعون چرمگر که خانه شی د لب دریا استه، مهمو یه." وختی امو ملایکه که قد ازو توره مُوگفت غیب شد، کُرنیلیوس دو نفر از خدمتگارای خُو ره قد یگ عسکر پرهیزگار که از جمله حاضرباشای شی بود، کوی کد و تمام چیزا ره دزوا بیان کده اونا ره د یافا رئی کد.

۹ روز دیگه شی د حالیکه اونا سفر مُوكد و د شار نزدیک مُوشد، پترس ساعت ششم د بله بام خانه بُرد شد تا دعا کنه. او گشنه شد و میخاست که یکو چیز بخوره. مگم د حالیکه نان تیار مُوشد، د بله ازو خاو آمد. اوخته او دید که آسمو واژ شد و یگ چیز رقم دستroxون کله که از چار شِنگ شی گرفته شد تا شده د بله زمی آمد. د منه ازو هر

رقم چارپایا و خِزندَگونِ زمی و پرِنگونِ هوا موجود بود.^{۱۳} اوخته اویگ آواز ره شنید که گفت: "آی پترس باله شو، حلال کو و بخور." ^{۱۴} مگم پترس گفت: "نه خداوندا، چون ما هرگز چیزای ناپاک و حرام ره نخوردیم."^{۱۵} دفعه دوم امو آواز دشی گفت: "چیزی ره که خُدا پاک جور کده، تُو او ره حرام نگی." ^{۱۶} ای واقعه سه دفعه تکرار شد و امو دسترخویگ دم پس د آسمو بُرده شد.

^{۱۷} د حالیکه پترس د باره معنای امزو خاو که دیدد چورت میزد، نفرای ره که کُرنیلیوس رئی کده بود خانه شمعون چرمگر ره پالیده د دان درگه شی رسید. ^{۱۸} اونا کوی کده پرسان کد: "آیا شمعون مشهور د پترس د امینجی مهemo يه؟"^{۱۹} د حالیکه پترس هنوز د باره خاو خو چورت میزد، روح القُدس دزو گفت: "اونه، سه نفر تُو ره طلب مونه. ^{۲۰} باله شو، تا بورو و از رفتو قد ازوا دل-ونادل نشو، چراکه ما اونا ره رئی کدیم." ^{۲۱} پترس تا شده د پیش امزو نفرا رفت و گفت: "ما امو کس آستم که شمو مُپالید. شمو از چی خاطر د اینجی آمدید؟"^{۲۲} اونا د جواب شی گفت: "کُرنیلیوس قومدان رومی که یگ آدم نیکوکار و خُداترس و د بین تمام قوم یهود محترم استه، مو ره رئی کده. چون یگ ملایکه مقدّس دزو هدایت دده که پُشت از تو نفر رئی کنه تاکه تُو د خانه ازو بیسی و او تورای تُو ره بشنوه."^{۲۳} اوخته پترس اونا ره دعوت کده دمزو خانه مهemo کد.

صباح شی قد ازوا سون قیصریه رئی شد و چند نفر از برارای ایماندار یافا ام قد ازو قتی

رفت ^{۲۴} و اونا روز دیگه شی دَقِيَصِريه رسید. گُرنیلیوس قوما و دوستای نزدیک خوره کُوي کده بود و پگ شی چیم د راه ازوا بود. ^{۲۵} وختیکه پترس د منه خانه رفت، گُرنیلیوس قد شی رُوي د رُوي شُد و خود ره د بله پای شی آندخته او ره پرستش کد. ^{۲۶} مگم پترس او ره باله کد و گفت: "ایسته شو، ما خود مه ام یگ انسان آستم." ^{۲۷} اوخته پترس قد ازو توره گفته داخل رفت و دید که د اونجی کلو نفر جم استه. ^{۲۸} پترس دزوا گفت: "خودون شمو میدنید که بله شخص یهودی روا نییه که قد غیر یهودی ششت-و-برخاست کنه. مگم خدا د خاو دز مه نشو دد که هیچ کس ره باید ناپاک یا نحس نگیم. ^{۲۹} امزی خاطر وختیکه شمو پشت مه نفر ری کدید، ما بے چون-و-چرا آمدم. آکو بگید که بله چیزخیل مره طلب کدید؟" ^{۳۰} گُرنیلیوس د جواب شی گفت: "چار روز پیش د امزی ساعت، ساعت نهم ما د خانه خو درو دعا مُوكدم که اولغتله یگ آدم قد کالای نورانی رُوي د رُوي مه ایسته شده ^{۳۱} دز مه گفت: آی گُرنیلیوس، دعای تو شنیده شده و خیرات تو د حضور خدا یادآوری شده. ^{۳۲} آلى چند نفر ره د یافا ری کو و شمعون ره که مشهور د پترس آسته کوی کو که د اینجی بیه. او د خانه شمعون چرمگر که د لب دریا آسته مهمو یه. ^{۳۳} پس فوری د پشت تو نفر ری کدم و تو لطف کده آمدی. آلى پگ مو د حضور خدا جم شدی تا تمام چیزای ره که خداوند دز تو گفته، مو بشنوی."

اوخته پترس دان خوره واز کد و گفت: "ما واقعاً پی بُردُم که خدا سیاه اسپی جدا نمُوكنه، ^{۳۴} بلکه از هر ملت هر کسی که از خدا بترسه و کار نیک کنه، د پیش ازو قبول

مُوشه.^{۳۶} شُمو از کلامی که خُدا دَبَنی إسرائیل رَبِی کده باخبر آستید، یعنی از خوشخبری
صلح-و-آرامِش^{۳۷} که دَوسِیله عیسی مسیح اعلان شُد. او مولای پگ آسته. شُمو از
تورای که دَسراسِر منطقه یهودیه واقع شُده خبر دَرِید، از تورای که از منطقه جلیلیه
شروع شُد، بعد ازی که یحیی دَمردم اعلان کد که غسل تعمید بِگیره.^{۳۸} و ام شُمو
میَذَنید که چطُور خُدا عیسای ناصِری ره قد روح القدس و قدرت مسیح تعیین کد و چطُور
عیسی دَچار طرف رفته کارِ نیک کد و تمامِ کسای ره که دَزیرِ شِکنجهِ ایلیس بُود شفا
دَد، چون خُدا قد ازو بُود.^{۳۹} مو شاهِدِ تمامِ کارای آستی که او دَملکِ یهودیه و دَشار
اورُشَلیم انجام دَد. اونا او ره دَرُوی صلیب میخکوب کده کُشت،^{۴۰} ولے دَروزِ سِوم خُدا
او ره زِنده کد و دَمردم ظاهر کد.^{۴۱} مگم نَه دَپگِ مردم، بلکه فقط دَشاهِدای که از گاه
خُدا اونا ره انتِخاب کده بُود، یعنی دَز مو که بعد از دُوباره زِنده شُدون شی از مُرده ها قد
ازو خوردی و وُچی کدی.^{۴۲} و او دَز مو وظیفه دَد که دَمردم موعِظه کنی و شاهِدی بِدی
که او امُو آسته که خُدا او ره قاضی زِنده ها و مُرده ها تعیین کده^{۴۳} و دَباره ازو تمام
پیغمبرا شاهِدی دَده که هر کسی که دَزو ایمان بیره، گناهای شی دَنام ازو بخشیده
مُوشه.^{۴۴}

تورای پترس هنوز خلاص نَشُده بُود که روح القدس دَتمامِ کسای که پیغام ره شِنید،^{۴۵}
نازِل شُد. ایماندارای یهودی که قد پترس آمده بُود حیر و مَند، چرا که نعمتِ روح القدس
حتی دَغیر یهودیا ام دَده شُد،^{۴۶} چون اونا میشِنید که امی غیر یهودیا دَزبونای مُختلف

خُدا ره سِتایش مُوکد. اوخته پِترس گفت: ^{۴۷}“آیا کسی میتنه امی نفرا ره از گِرفتونِ غُسل
تعمید د آو مَنع کُنه، امی کسای ره که رقم ازمو الی روح الْقُدُس ره حاصل کده؟” ^{۴۸} پس
پِترس امر کد که اونا د نام عیسی مسیح غُسل تعمید دده شُنه. اوخته اونا از پِترس خاهش
کد که چند روز دیگه قد ازوا بُمنه.

پِترس دُوباره د اورُشلیم موره

۱۱ رُسولا و دیگه بِرارای ایماندار که د تمام منطقه یهودیه بُود، شِنید که غیر یهودیا
ام کلام خُدا ره قبُول کده. ^۲ وختیکه پِترس د اورُشلیم رفت، ایماندارای ختنه شُده، د بَلِه
ازو اعتراض کده ^۳ گفت: “تو چرا د مینکل مَرداي ناختنه رفتی و قد ازوا نان خوردي؟”
اوخته پِترس قِصه ره شروع کده د تفصیل دزوا بیان کد و ^۴ گفت: “یگ روز د شاریافا
مشغول دعا بُودم و د عالم خاو دیدم که یگ چیز رقم دسترون کله که از چار شِنگ شی
گِرفته شُدد، از آسمو تاه آمد و د پیش ازمه رسید. ^۵ وختیکه خوب سُون ازو توخ کدم،
دیدم که د مَنِه شی چارپایای زمی، حیوانای درنده، خزندگو و پرندگون هوا موجود بُود. ^۶ د
آنچی یگ آواز ره شِنیدم که مُوگفت: آی پِترس باله شو، حلال کو و بُخور. ^۷ لیکن ما
گُفتیم: نه خُداوندا، چون ما هرگز چیزای ناپاک یا حرام ره د دان خو نَزَدیم. ^۸ دفعه دوم
امو آواز از آسمو آمده گفت: چیزی ره که خُدا پاک جور کده، تو او ره حرام نَگی. ^۹
ای واقعه سِه دفعه تکرار شد و بعد ازو پگ چیزا دُوباره د آسمو بُرده شد. ^{۱۰} دمزو غَیت

دَ خانِه که ما مِهمو بُودم سِه نفر رسِید. اُونا ره از شارِ قَيْصَرِيَه دَپُشتِ ازمه رَبِّی کُدد.

روحُ الْقُدْس دَز مه گُفت که بِدُونِ چُون-و-چرا قد ازوا بُورُم. امی شش بِرَارِ ایماندار ام

قد ازمه قَتَى رفت و مو دَ خانِه امْزُو آدم داخل شُدی. ^{۱۳} او بَلِدِه ازمو قِصَه کد که چِطُور

ملایکه ره دِید که دَ خانِه شی ایسته شُد و دَزشی گُفت: 'چند نفر ره دَ یافا رَبِّی کُوتا

شِمعون ره که مشهور دِپُترس استه، کُوى کنه. ^{۱۴} او دَز تُو یگ پیغام میره که تُو و خاتوار

تُو دَ وسِیله ازو نجات پَیَدا مُونید. ^{۱۵} امی که شروع دَ توره گُفتوا کُدم، روحُ الْقُدْس دَزوا

نازل شُد، امُو رقم که دَ شُروع دَز مو ام نازل شُده بُود. ^{۱۶} اوخته توره مَولا دَ ياد مه آمد که

گُفتاه بُود: 'یحییٰ قد آو غُسل تعمید مِیدَد؛ مَگم شُمو قد روحُ الْقُدْس تعمید دَدَه مُوشِید.' ^{۱۷}

پس اگه خُدا دَزوا نِعمَتِ روحُ الْقُدْس ره بخشیده، امُو رقم که دَز مو دَ وختِ ایمان آوردو

دَ مَولا عیسیٰ مسیح بخشیدُد، ما کی بُودم که مانع کارِ خُدا مُوشُدم؟" ^{۱۸} وخَتِیکه اُونا ای

چیزا ره شِنید، پَگ شی چُپ مَند و خُدا ره سِتايش کده گُفت: "پس خُدا دَ غَیرِ یهُودیا ام

فرصت عطا کده تا توبه کنه و زِندگی آبَدی ره نصِيب شُنَه."

ایماندارای شارِ انطاکیه

ایماندارای که از خاطرِ آزار-و-آذیت بعد از مَرگِ استیفان تِیتپَرَک شُد، تا منطقه

فِنیقیه، جزیره قِبرِس و شارِ انطاکیه رفت و پیغامِ عیسیٰ مسیح ره بَغَیر از یهُودیا دَ هیچ

کس نَگفت. ^{۲۰} مَگم چند نفر از ایماندارای قِبرِس و شارِ قِیروان دَ انطاکیه رفت و قد

یونانیا توره گفته خوشخبری د باره مولا عیسی ره دزوا رسند.^{۲۱} و دستِ خداوند قد ازوا بُود و تعدادِ کلو ایمان اُرده پیروای مولا عیسی جور شد.^{۲۲} ای خبر د گوشِ جماعتِ ایماندارا د اورشلیم رسید و اونا بَرنابا ره د آنطاکیه رَبی کد.^{۲۳} وختیکه بَرنابا د اونجی رسید و نتیجه فیض-و-برکتِ خُدا ره دید، او خوشحال شد و ایماندارا ره تشویق کد که از دل و جان د مولا وفادار بُمنه،^{۲۴} چون اویگ آدم مهربو و پُر از روح القدس و ایمان بُود. پس غَدر مردم د پیروای مولا عیسی اضافه شد.^{۲۵} بعد ازو بَرنابا د شار طرسوس رفت تاکه شائول ره پیدا کنه.^{۲۶} وختیکه او ره پیدا کد، او ره د آنطاکیه اُردد. پس یگ سالِ کامل هر دُوی شی قد جماعتِ ایماندارا جم مُوشد و د غَدر مردم تعلیم میدد. د آنطاکیه بُود که بَلده اوّلین دفعه پیروای عیسی ره «مسيحي» نام ایشت.

دَمْرُ و خت، چند نَبی از اورشلیم د آنطاکیه آمد.^{۲۷} یکی ازوا که آگابوس نام داشت، باله شد و د وسیله روح القدس پیشگویی کد که یگ قحطی شدید د سراسر دُنیا مییه. ای واقعه د دورونِ امپراتوری کلودیوس رُخ دد.^{۲۸} اوخته ایماندارا د بین خو فیصله کد که هر کس د اندازه قدرت و توان خو د بارای ایماندار که د مُلکِ یهودیه استه کومک رَبی کنه.^{۲۹} اونا امی تصمیم خو ره عملی کد و کومکای خو ره از دستِ بَرنابا و شائول د بُزرگای جماعتِ ایماندارا د اونجی رَبی کد.

۱۲ دَمْزُو غَيْت هِيرُودِيس پادشاه دِست خُو ره بَلَدِه آزار-و-أذىت دَبَلَه بَعْضى نفراى

جماعت ايماندارا دراز کد.^۳ او يعقوب بِرَارِ يوَحَّنَا ره قد شمشير کشت.^۴ وختى هيروديس ديد که اي کار يهوديا ره خوش کد، او دَکاراي خُو ادامه دَدَه پترس ره ام دِستگير کد. اي واقعه دَ روزای عِيدِ فطیر رُخ دَد.^۵ بعد از دِستگير کدو او ره دَبَندىخانه آندخت و چار دَلِ چار نفری ره دَبَلَه شى پَيره دار مُقرر کد. هيروديس قَصَد دَشَت که بعد از عِيدِ پَصَح او ره دَپيشِ مردم بُبره تا محاكمه شُنه.^۶ مَكْم زمانی که پترس دَبَندىخانه نِگاه مُوشُد، جماعت ايماندارا از تَى دِل دَپيشِ خُدا بَلَدِه شى دُعا مُوكد.

۷ شاوِ امزُو صَباحِ که هيروديس ميخاست پترس ره دَپيشِ مردم بُبره، پترس دَبَندىخانه قد دُو زَنجِير بسته شُده دَبَينِ دُو عسکر خاو بُود و پَيره دارا ام دَدِم درگِه بَندىخانه پَيره داري مُوكد. اولگتله يگ ملايكِه خُداوند ظاهر شُد و يگ نُور مَنِه اُتاق ره روشو کد. ملايكِه دَ بَغَلِ پترس زَده او ره بيدار کد و گفت: "زُود باله شُو." دَامْزُو لَحظه زَنجِيرا از دِستاي شى واز شُده اُفتَد. اوخته ملايكِه دَزشى گفت: "کمر خُو ره بسته کُو و چپلي هاي خُو ره پاي کُو." پترس امُورقم کد. ملايكِه بسم دَزو گفت: "پتوى خُو ره دَگِرد خُوبِگير و از رد مه بيه." و پترس از اُتاق بُر شُده از پُشتِ ملايكِه رَيى شُد، مَكْم او باور شى نَميَمَد که کاراي ملايكِه حَقِيقَت دَشَتَه بَشه، بَلَكِه فِكر مُوكد که خاو مِينَگره.^۸ اونا از

پیره‌دارِ اول و دوم تیر شده دَ درگه آینی بندی خانه که طرفِ شار واز مُوشُد، رسید. امو

درگه خود بخود بلده ازوا واز شد و اونا ازونجی بُر شد. وختیکه اونا د آخر کوچه رسید، ملایکه یگ دم از پیش پترس غیب شد.^{۱۱} اوخته پترس د خود آمده گفت: "آلی ما باور کدم که خداوند ملایکه خو ره ریی کده و مره از چنگ هیرودیس و از تمام چیزای که مردم یهود د انتظار شی بود، خلاص کده."^{۱۲} امی که سر شی دَرَک شد، او د خانه مریم آبه یوحنا که مشهور د مرقس بود، رفت. د اونجی غدر مردم جم شدد و دعا مُوكد.

وختیکه پترس درگه حولي ره ڻخ ڻخ کد، یگ کنیز د نامِ رودا آمد تا توخ کنه که کی استه.^{۱۳} غیتیکه آواز پترس ره شنخت، د جای ازی که درگه ره واز کنه، از خوشی کلو پس سون خانه خیز کد و د دیگرو خبر دد که "پترس د دانِ درگه ایسته یه!"^{۱۴} لیکن اونا داشتی گفت: "تو دیونه شدی." مگم ازی که او غدر شله شد که راست مُوگیه، اونا گفت: "حتماً او ملایکه شی بشه."^{۱۵} مگم پترس یکسره درگه ره ڻخ ڻخ مُوكد. وختیکه اونا درگه ره واز کد و دید که پترس آسته، اونا کلو حبرو مند.^{۱۶} پترس قد دست خو سون ازوا إشاره کد که چپ شنه و بعد ازو بلده ازوا قصه کد که چی رقم خداوند او ره از بندی خانه خلاص کده. او دزوا گفت: "يعقوب و دیگه براون ایماندار ره ام امزی واقعه خبر کنید." بعد ازو پترس ازونجی بُر شده د یگ جای دیگه رفت.

صبح شی د بین عسکرا کله غوغا افتاد که "پترس کجا شده؟"^{۱۷} وختی هیرودیس امر پالیدون ازو ره دد و او ره پیدا ننیست، او از پیره‌دارا تحقیق کده حکم اعدام ازوا ره صادر

کد و خود هیرودیس از منطقه یهودیه د شارِ قیصریه رفت و د اونجی مَند.

مَرگِ هیرودیس پادشاه

۲۰ د امزُو غَیت هیرودیس د سِرِ مردمِ شارای صُور و صیدون سخت قار بُود، مگم اُونا یگجای شُده د دیدون اُزو آمد. امی که اُونا پُشتیوانی بلاستنس ناظر قصر پادشاه ره د دِست اُورد، از پادشاه تقاضای صلح-و-آشتی کد، چراکه مُلکِ ازوا خوراکه-باب خُو ره از مُلکِ هیرودیس پادشاه د دِست میورد. ۲۱ د روزِ تعیین شُده هیرودیس کالای شاهانه خُو ره پوشیده د تخت شِشت و د مردم سُخنرانی کد. ۲۲ و مردم چیغ زَده مُوكفت: "ای آواز، آوازِ خُدا یه، نه آوازِ انسان!" ۲۳ د امزُو لحظه ملایکه خداوند هیرودیس ره زَد، چراکه او مغرور شده خُدا ره سِتایش نَکد. پس جان شی ره کِرم زَد و او مُرد.

۲۴ مگم کلام د دل مردم رُشد مُوكد و پَخش شُده مورفت. ۲۵ وختیکه بَربابا و شائول وظیفه خُو ره د اورشلیم تَکمیل کد، اُونا پس د آنطاکیه رفت و یوحنای مشهور د مَرقس ره ام قد خُو بُرد.

بَربابا و شائول د سَفر رَیی مُوشہ

د جماعتِ ایماندارای آنطاکیه یگ تعداد نبی و معلم وجود داشت که اینی کسا بود: بَرَنَابَا، شِمَعُونَ که اُو ره نِيَجِرَ ام مُوْگَفت، لُوكِيُوس قِيرَوانِي، مَناحِمَ که بِرَارَخُونِدَه هِيرَوَديس پادشاه بود و شائول. ^۲ یگ روز وختیکه اُونا روزه داشت و خُدا ره عِبادت مُوكد، روح الْقُدْسَ دَزْوا گفت: “بَرَنَابَا و شَائُولَ ره بَلَدِه کاری که ما اُونا ره کُوي کدیم، بَلَدِه ازمه جدا کُنید.” ^۳ پس اُونا بعد از روزه گِرفتو و دُعا کدو دست خُوره دَسِر ازوا ایشت و اُونا ره بَلَدِه خِدمت رَبِّی کد.

خوشخبری دَ جَزِيرَه قِبرِس

پس بَرَنَابَا و شَائُولَ دَأَمِرَ و هِدَایتِ روح الْقُدْسَ رَبِّی شُدَّ. اُونا اوّلَ دَشَارِ سَلُوكِيه رفت و ازونجی دَكِشْتَی سُونَ جَزِيرَه قِبرِس سَفَرَ کد. ^۴ وختیکه دَشَارِ سَلامِیس رسِید، اُونا دَعِبادت خانه های یهودیا رفته کلامِ خُدا ره اعلان کد. یوَحَنَّای مشهور دَمَرَقَس قد ازوا همکار بود. ^۵ اُونا تمامِ جَزِيرَه ره گشت تاکه دَشَارِ پافوس رسِید. دَأُونجِی اُونا قد یگ آدمِ یهودی دَنَامِ بار-یشُوع سر خورد که اُو جادُوگَر و پیغمَبِر دروغی بود. ^۶ او یکی از نفرای سِرگِیوس پُولُس والی قِبرِس بود. سِرگِیوس پُولُس یگ آدمِ دانشمند بود و اُو بَرَنَابَا و شائول ره دَپیش خُو طلب کد، چون میخاست کلامِ خُدا ره بشنوه. ^۷ مگم امُو جادُوگَر که ترجمَه نامِ شی دَیونانی علیماس بود، قد ازوا مُخالِفت کده کوشش مُوكد که والی ره از ایمان اُوردو منع کنه. ^۸ اوخته شائول مشهور دَپُولُس، پُر از روح الْقُدْسَ شُدَّه سُونَ

عَلِيمَاسْ غَوْوجْ تُوخْ كَدْ وْ گُفتْ: ^{١٠} “آي باچه شَيْطَوْ كَهْ پُرْ ازْ هَرْ حِيلَهْ وْ هَرْ نَيرَنَگْ أَستَى، آي دُشْمُونِ تمامِ نِيكيَ هَا! آيَا ازْ كَجْ معنَى كَدونِ راهِ هَايِ راستِ خُداونَدْ دِستِ بالَهْ نَمُوكْنَى؟ ^{١١} اينَهِ، آلَى دِستِ خُداونَدْ دَخِلَافْ تُو بَالَهْ مُوشَهْ وْ تُو كُورْ شُدَهْ آفَتو رَهْ بَلَدِهْ چَندْ وْختِ دِيدَهْ نَمِيتَنى. ” دَمْزُو لَحْظَهْ غُبارِ وْ تَرِيكيَ دَبَلَهْ چِيمَايِ ازْوَأَمَدْ وْ اُو دَگِردْ خُوتَاوْ مُونَخُورَدْ كَهْ يَيْگَوْ كَسْ رَهْ پَيَدا كُنهْ تَا ازْ دِستِ شَى گِرفَتهْ اُو رَهْ كَوَتَلْ كُنهْ. ^{١٢} وَختِيكَهْ والَّى امىِ وَاقِعَهْ رَهْ دِيدَ، ايمَانِ اُورَدْ، چِراكهْ ازْ تعَليمِ دَبَارِهِ مَولا عَيسَى حَيْرَوْ مَنَدَدْ.

خِدمَتِ دَ انطاكيَهِ پَيَسيديَه

پَولُسْ وْ رَفِيقَاهِ شَى ازْ پَافَوسْ حَركَتْ كَدهْ دَكِشَتَى سُونِ شَارِپَرَگَهْ دَ ولَايَتِ پَمَفِيلِيهِ رَفَتْ وْ دَ اُونَجَى يَوْحَنَنا ازوا جَدا شُدَهْ پَسْ دَ اورُشَلَيمْ رَفَتْ. ^{١٣} مَكْمُونَا ازْ پَرَگَهْ حَركَتْ كَدهْ دَ شَارِانَطاكيَهِ دَ ولَايَتِ پَيَسيديَهِ أَمَدْ. أَونَا دَ روزِ آرامِ دَ عِبَادَتِ خَانِهِ يَهُودِيَا دَرَأَمَدْ وْ دَ اُونَجَى شِشتَ. ^{١٤} بَعْدِ ازْ خَانَدُونِ توراتِ وْ نُوشَتَهِ هَايِ آنِبيَا بُزْرَگَايِ عِبَادَتِ خَانِهِ يَگِ نَفرِ رَهْ دَ پَيَشِ ازوا رَيَى كَدهْ گُفتْ: ” بِراَرو، اَكَهْ كَدَمْ پَيَغَامِ تَشْويقِ كُنِنَدَهْ بَلَدِهِ مَرْدُمْ دَرِيدْ، لُطفًا بُكِيَدْ. ” پَسْ پَولُسْ ابِستَهْ شُدَهْ قَدْ دِستِ خُوتَارَهْ كَدْ وْ دَزَوا گُفتْ: ” آي مَرَدَايِ إِسرَائِيلِيِّ وْ دِيَگَهْ كَسَايِ كَهْ خُدَاتَرسِ أَسْتِيدِ، گَوشِ كُنِيدْ. ^{١٦} خُدَايِ امْزِي قَومِ إِسرَائِيلِ، أَجَدادِ موَرَهِ اِنتَخَابَ كَدْ وْ قَومِ موَرَهِ دَ دَورُونَى كَهْ دَ عنوانِ بِيَگَنَهِ دَ سَرَزمِينِ مَصَرِ بُودْ سَرِيلَندَ كَدْ وْ أَونَا رَهْ قَدْ بازُوى قَوى ازْونَجَى بُرُو اُورَدْ ^{١٧} وْ تَقرِيبًا مُدَاتِ چَلْ سَالِ دَ بِيَابَوْ

حرکت های ازوا ره تَحْمُل کد. ^{۱۹} او هفت مِلّت ره از سرزمینِ کِنعان نابود کده سرزمین

ازوا ره دَعِنوانِ میراث دَبَنی إسرائیل دَد. ^{۲۰} ای واقعه ها تقریباً چار صد و پنجاه سال ره

دربر گرفت. بعد ازو خُدا تا زمانِ سموئیل پیغمبر قاضی ها ره مِثُل رهبر دَزوا دَد. ^{۲۱} اوخته

مردم خاست که یگ پادشاه دشته بشه و خُدا شائول باچه قیس ره از طایفه بُنيامین د

عِنوانِ پادشاه بَلَدِه ازوا دَد و او مُدَّت چِل سال حُکومت کد. ^{۲۲} وختیکه خُدا شائول ره از

پادشاهی برطرف کد، داؤود ره پیدا کد تا پادشاه ازوا شُنه و دَباره ازو شاهدی دَده گفت:

داؤود باچه یسی آدم دِلخاہ مه آسته. او تمام خاست های مره پوره مُوکنه. ^{۲۳} از نسل

امزی پادشاه، خُدا دَمُطابِق و عدِه خُو یگ نِجات دِهنده، یعنی عیسی ره بَلَدِه بَنی إسرائیل

رَیی کد. ^{۲۴} پیش از آمدونِ عیسی، یحییٰ پیغمبر دَتمام بَنی إسرائیل اعلان مُوكد که تویه

کُنه و غُسلِ تعیید بِگیره. ^{۲۵} وختیکه دوره خدمت یحییٰ دَخلاص شُدو بُود او گفت: شُمو

مره کی خیال مُونید؟ ما او نِیستُم که شُمو دَانتِظار شی آستَید. مگم او شخص بعد از مه

مییه و ما حتی لیاقت ازی ره نَدَرُم که بَنِد چپلی شی ره واز کُنم. ^{۲۶} ای بِرارو که اولاده

ابراهیم آستَید و ام شُمو کسای دِیگه که از خُدا ترس دَرید: ای پیغامِ نِجات دَپَگِمو دَدَه

شُده. ^{۲۷} مردم شارِ اورشلیم و رهبرای شی عیسی ره نَسِنخت و پیشگویی پیغمبرا ره که هر

روزِ آرام خانده مُوشُد ام نَفَامِید. وختیکه اونا عیسی ره دَمَرگِ محکوم کد، اونا دَحقیقت

امو پیشگویی ها ره پوره کد. ^{۲۸} اگرچه اونا کُدم دَلیل نَدشت که او ره دَمَرگِ محکوم

کنه، لیکن اونا از پیلاتُس خاھش کد که او ره اعدام کُنه. ^{۲۹} وختی اونا تمام پیشگویی

های ره که دَباره ازو نویشه شُده بُود پوره کد، اونا او ره از صلیب تا کده دَقبر ایشت.

٣٠

مَكْمُونَ خُدَا أُوره از مُرده ها دُوباره زِنده کد ^{٣١} و دَ دورونِ روزای گَلَو بَلَدِه کسای که قد
شی از جَلِيلیه دَ اورُشَلیم آمَدَه بُود ظاہر شُد. و امی آلی اُونا دَ باره اُزو دَ مردم شاهِدی
مِیدیه. ^{٣٢} مو دَز شُمو اینی خوشخبری ره مِیدی: چِیزی ره که خُدا دَ بابه کَلونای مو وعده
کده بُود، ^{٣٣} او ره خُدا بَلَدِه ازمو که اولادِه ازوا اَستَى قد دُوباره زِنده کدونِ عیسیٰ پُوره
کد. امُورِ رقم که دَ زیورِ دوم نوِشته شُده:

تُو باچه مه آَستَى،

ما اِمروز آَتِه تُو شُدُم.

٣٤

خُدا اُوره از مُرده ها دُوباره زِنده کد تا جَسَد شی هرگِز گَنَدِه نَشَنَه. او دَزی باره اینی
رقم گُفته:

امُورِ برکاتِ مُقدَّس و پُرِ اعتِماد ره که دَ داُود وعده کده بُودم، دَز تُو مِیدیم.

٣٥

دَ يَكِ جای دِيگِه زیور اینی رقم گُفته:

تُو نَمیلی که مَرِد و فادار تُو دَ قبر گَنَدِه شَنَه.

٣٦

لیکِن داُود دَ زمانِ خود خُو دَ مُطابِقِ ارادِه خُدا خدمت کد و مُردد و دَفن شُده قد

بابه‌کلونای خویگجای شد و جسدشی گنده شد.^{۳۷} لیکن او کسی ره که خدا دوباره زنده کد جسد ازو هرگز گندگی ره ندید.^{۳۸} امزی خاطر، پرارای عزیز، بدنید که دوسیله امzi عیسی بخشش گناه‌ها بلده شمو اعلان موشه.^{۳۹} هر کسی که دزو ایمان بیره از تمام چیزای که شریعت موسی نتنسته او ره آزاد کنه، آزاد موشه.^{۴۰} پس احتیاط کنید که گفته های پیغمبرا د سر شمو نیه که موگیه:

آی ریشخندگرا، توخ کنید،^{۴۱}

حیر و بمنید و نابود شنید،

چراکه د روزای ازشمو کاری مونم

که حتی اگه یگو کس او ره بلده شمو بگیه،

شمو باور نموکنید.

وختیکه پولس و برنابا از عبادت خانه برو میمَد مردم ازوا خاهش کد که د روز آرام آینده بسم قد ازوا د باره ازی چیزا توره بگه.^{۴۲} وختیکه مردم از عبادت خانه رُخصت شد، غدر از یهودیا و دیگه مردم خداپرست که دین یهود ره قبول کدد، از دمبال پولس و برنابا ری شد. هر دوی شی قد ازوا توره مُوگفت و اونا ره تشویق مُوكد که د فیض-و-رحمت

خُدا پایدار بُمنه. ^{٤٤} د روز آرام دیگه، تقریباً پگ مردم شار جم شد تا کلام خداوند ره

بِشَنَوْه. ^{٤٥} مگم وختیکه یهودیا او جمعیت کله ره دید، سخت بخیلی ازوا آمد و قد هر

چیزیکه پولس مُوگفت، اونا مُخالفَت کده دوکری مُوكد. ^{٤٦} اوخته پولس و برنابا د شجاعت

دزوا گفت: "لازم بود که کلام خُدا از پگ کده اوّلتَر دَز شُمو یهودیا میرسید. مگم ازی

که شُمو او ره رد کدید و خودگون خُوره لایق زندگی آبدی ندیدید، اینه، مو د پیش غیر

يهودیا موري، ^{٤٧} چراکه خداوند دَز مو ايني رقم امر دده:

ما تُو ره بَلَدِه مِلَّت ها يگ نُور جور کدیم

تاکه د سراسر زمی سَبَبِ نجات بَشی. "

وختیکه غیر یهودیا ای توره ها ره شنید، اونا خوشحال شد و کلام مولا ره تعریف-و-

تمحیید کد و تمام امزُو کسای که بَلَدِه زندگی آبدی تعیین شده بود، ایمان آورد. ^{٤٩} و کلام

مولا د سراسر امزُو منطقه تیت شد. ^{٥٠} لیکن یهودیا خاتونوی خُداتَرس و آبرومَند و بُزرگای شار ره د ضِدِ پولس و برنابا باله کد و اونا ره آزار-و-آذیت کده از منطقه خُوبُر کد.

اوخته پولس و برنابا خاک پای خُوره د عنوان اعتراض د پیش روی ازوا ٹک زده د شار

قونييه رفت. ^{٥٢} و پیروا پُر از خوشی و روح الْقُدُس بود.

۱۴ ^۱ د قونیه ام پولس و بَرَنابا د عِبادت خانه يهودیا رفت و د أُونجی د طریقه توره گفت که يگ تعداد کله يهودیا و یونانیا ایمان آورد. ^۲ مگم يهودیای که ایمان نوردد، غیر یهودیا ره د شور آورد و فکر های ازوا ره د برابر بارون ایماندار تغییر دد. ^۳ با وجود ازو ام پولس و بَرَنابا بلده کلو وخت د أُونجی مَند و د دلیری د باره مَولا عیسیٰ توره مُوگفت و مَولا د وسیله عطا کدون مُعجزهها و چیزای عجیب که از طریقِ ازوا انجام مُوشد، د باره کلام پُر فیض خو شاهدی میدد. ^۴ و مردم شار دو تقسیم شد: يگ تعداد مردم طرفدار یهودیا و يگ تعداد دیگه شی طرفدار رسولا شد. ^۵ وختیکه غیر یهودیا و یهودیا قد رهبرای خو کوشش کد که رسولا ره آزار-و-آذیت کده سنگسار کنه ^۶ پولس و بَرَنابا ازی موضوع خبر شده د منطقه لیکائونیه د شارای لِستره و دریه و جایای گردوبَر شی دوتا کد ^۷ و د أُونجی ام د اعلان خوشخبری ادامه دد.

۸ د شارِ لِستره يگ آدم شِشتُد که هر دو پای شی شَل بُود؛ او از کوره آبه خو لَنگ بُود و هرگز راه نرفت. ^۹ د حالیکه پولس توره مُوگفت، امو آدم گوش مُوکد. و پولس سُون ازو غُوج توخ کد و فامید که او اوْقس ایمان دَره که شفا پیدا کنه. ^{۱۰} پولس د آواز بلند گفت: "باله شُو، قد پایای خو راست ایسته شُو." و او آدم ٹوپ کده د راه رفت و شُد. ^{۱۱} وختیکه مردم ای کار پولس ره دید، اونا د زیون لیکائونی چیغ زَده گفت: "خدایو د شکلِ انسان د

مینکل مو نازِل شده.^{۱۲} اوخته اُونا بَرَنَابَا ره زاووش نام کد، چراکه اُو دَ توره گفتو پیش قدم بُود.^{۱۳} عِبادتگاهِ زاووش دَ بُرونِ درگه شار بُود و پیشوای شی قد مردم نَرگاوهَا و حلقه های گُل ره دَ درگه ها اُورد تا دَ اونجی قُربانی کنه.^{۱۴} مگم وختیکه بَرَنَابَا و پولس ازی توره خبر شد، اُونا کالای خُوره چک کده دَ بَینِ مردم رفت و چیغ زَدَه گفت:^{۱۵} او مردم، ای چی کار آسته که شُمو مُونید؟ مو ام رقمِ از شُمو الی انسان آستی! مو دَ شُمو خوشخبری اُوردی تاکه شُمو دست خُوره ازی چیزای باطل باله کُنید و طرفِ خُدای زنده رُوی بیزید، طرفِ خُدای که آسمو و زمی و دریا و هر چیزی ره که دَ مَنه ازوا آسته، خلق کده.^{۱۶} دَ زمانای تیر شُده خُدا پِگِ مِلت ها ره ایشت که دَ راهِ خود خُبوره. دَ عینِ حال او قد انجامِ اعمالِ نیک، خود ره بے شاهد نه ایشت، یعنی قد دَدونِ بارو از آسمو و فصل های پُرثمر بَلده شُمو، او شُمو ره قد خوراک سیر کده و دلهای شُمو ره پُر از خوشی کده.^{۱۷} قد ازی تورای خُپولس و بَرَنَابَا بَیله تَنیست که مردم ره از قُربانی کدو بَلدِه خودگون خُو منع کنه.

مگم یگ تعدادِ یهودیا از آنطاکیه و قونیه آمد و مردم ره طرفدار خُجور کده پولس ره سنگسار کد و او ره کشال کده از شار بُرو بُرد، چون دَ گُمانِ ازی بُود که اُو مُرده.^{۱۸} لیکن وختیکه یارا دَ گردِ ازو جم شد، او باله شده پس داخلِ شار رفت و روزِ دیگه شی قد بَرَنَابَا سُونِ دِرِیه رَیی شد.^{۱۹} وختیکه اُونا خوشخبری ره دَ امزُو شار رَسَند و پیروای کلو جور کد، اُونا پس دَ شارای لِستره، قونیه و آنطاکیه رفت^{۲۰} و پیروا ره دِل دَده تشویق کد

که د ایمان خو محاکم-و-پایدار بمنه و دزوا گفت: "لازم استه که از راه های سخت و

دشوار تیر شنی تا د پادشاهی خدا بررسی. " ^{۲۳} اونا د هر جماعت ایماندارا رهبران ره تعیین

کد و اونا ره قد دعا و روزه د دست مولای که اونا دزو ایمان اوُردُد، تسلیم کد. ^{۲۴} بعد ازو

اونا از سرزمین پیسیدیه تیر شده د منطقه پمفیلیه رسید ^{۲۵} و خوشخبری ره د شار پرگه

اعلان کده د شار آتالیه رفت. ^{۲۶} اونجی اونا د کشتی سون شار انطاکیه سوریه آمد، د

امزو جای که اونا د فیض-و-سلامتی خدا بلده انجام وظیفه که فعلًا پوره کدد، سپرده

شده. ^{۲۷} وختیکه د اونجی رسید، اونا تمام جماعت ایماندارا ره جم کد و پگ کارای ره که

خدا د وسیله ازوا انجام دده بود، نقل کد. اونا قصه کد که چی رقم خدا درگه ایمان ره د

روی مردم غیر یهود واز کده. ^{۲۸} و پولس و برنابا د اونجی غدر وخت ره قد یارا تیر کد.

شورای اورشلیم

۱۵ د امزو غیت بعضی کسا از منطقه یهودیه د آنطاکیه آمد و د برارای ایماندار

تعلیم دده موگفت: "تاكه د مطابق سنت موسی پیغمبر ختنه نشنید، نجات پیدا نمی

تَنید. " ^۲ وختیکه پولس و برنابا قد ازوا بحث و گفتگوی کلو کد، قرار امی شد که پولس

و برنابا قد چند نفر دیگه بخارط امی مسئله د پیش رسول و بزرگای جماعت ایماندارا د

اورشلیم بوره. ^۳ پس جماعت ایماندارای آنطاکیه اونا ره ریی کد و د حالیکه از منطقه های

فینیقیه و سامره تیر مُوشد، اونا د باره ایمان اوُردون ملت های غیر یهود دزوا خبر رسند و

ای خبر باعیث خوشی تمام ایماندارا شد.^۴ وختیکه اونا د اورشلیم رسید، جماعتِ ایماندارا، رسولا و بزرگا اونا ره خوش آمدید گفت، و پولس و برنابا د باره پگ کارای که خدا د وسیله ازوا انجام دده بود، نقل کد.^۵ اوخته بعضی کسا از فرقه فریسی که د مولا عیسی ایمان آورده بود، باله شده گفت: "تمام ایماندارای غیر یهود باید ختنه شنه و ام بلده ازوا باید أمر شنه که شریعت موسی ره د جای بیره."

پس رسولا و بزرگا د بین خو ششت تا د باره امزی مسئله مشوره کنه.^۶ بعد از بحث و گفتگوی غدر پترس باله شده دزوا گفت: "آی برارای عزیز، شمو میدنید که مدت ها پیش خدا مره از قد شمو انتخاب کد تا غیر یهودیا پیغام خوشخبری ره از دان ازمه بشنوه و ایمان بیره.^۷ و خدای که از دل ها آگاه استه، قد ددون روح القدس دزوا د باره ازوا شاهدی دد، امو رقم که د حق ازمو ام کدد.^۸ او د بین ازمو و ازوا هیچ فرق قابل نشد، چراکه دل های ازوا ره د وسیله ایمان د عیسی مسیح پاک کد.^۹ پس آلی چرا خدا ره امتحان مونکنید تا یوغی ره د گردون پیروا بیلید که نه بابه کلون مو طاقت بردون شی ره دشت و نه خودون مو؟^{۱۰} ایطور نکنید، چون مو ایمان دری که توسط فیض مولا عیسی نجات پیدا مونی، امو رقم که اونا ام نجات پیدا مونه.^{۱۱} اوخته تمام جماعت چپ شد و د تورای برنابا و پولس که د باره معجزه ها و چیزای عجیب که خدا د بین مردم غیر یهود توسط ازوا انجام دده بود، گوش دد.^{۱۲} امی که تورای ازوا خلاص شد، یعقوب گفت: "برارای عزیز، دز مه گوش بدید.^{۱۳} شمعون پترس بلده مو بیان کد که خدا چی رقم از

اوّل نظر لطف کد که از بین ملّت ها یگ قوم ره بله نام خو انتخاب کنه. ^{۱۵} ای مطابقِ

تورای پیغمبر اَسته، اُمو رقمیکه دَ کلام مُقدَّس نوشتہ یه:

^{۱۶} بعد ازی چیزا ما پس میمیں

و خانه داؤود ره که چپه شده، دُوباره آباد مُونم؛

ما خرابی های شی ره بازسازی مُونم،

و او ره دُوباره د سر پای شی ایسته مُونم،

^{۱۷} تا باقی بَنی آدم خُداوند ره جُستجو کنه،

یعنی پگِ ملّت های که نام ازمه د سر ازوا ایشته شده.

ای ره خُداوند که امی چیزا ره انجام میدیه مُوگیه ^{۱۸} و از قدیم معلومدار کده. پس نظرِ

ازمه اینی اَسته: کسای که از بین ملّت ها سُون خُدا پس میمیه، اونا ره نباید د تکلیف

بندزی، بلکه دزوا نوشتہ کنى که از الوده شدو قد بُت ها، از زناکاری، از خوردون

گوشت حیواناتی قپه شده و از خوردون خون دوری کنه، ^{۲۱} چراکه از زمانی قدیم د هر شار

موسیٰ کسای ره دشت که شریعت شی ره تعلیم میدد و هر روز آرام د عبادت خانه ها او

ره میخاند. ”

خط بَلِدِه ایماندارای غَیرِ یهُود

٢٢

پس رسُولا و بُزُرگا قد تمام جماعتِ ایماندارا فیصله کد که چند نفر ره از مَنِه خُو انتِخاب کنه و قد پُولُس و بَرَنابا دَ انطاکیه رَبِی کُنه. اُونا یهُودای مشْهور دَ بَرسابا و سِیلاس ره انتِخاب کد که هر دُوی شی دَ بَینِ بِرارونِ ایماندار مقامِ رهبری ره دَشت.

٢٣

اوخته اُونا اینی خط ره نوشتہ کده از دِستِ بِرازو رَبِی کد:

” مو رسُولا و بُزُرگا، بِرارون شُمو سلام خُو ره دَز شُمو بِرارون ایماندار غَیرِ یهُود که دَ انطاکیه، سُوریه و قِیلیقیه أَسْتِید، تقدِیم مُونی.

٢٤

مو شِنیدی که بعضی کسا از مینکلِ ازمو آمدہ و بِدُونِ آمرِ ازمو قد تورای خُو شُمو ره دَ تَشْویش آندخته و فِکرای شُمو ره گَذَوَّد کده. ^{٢٥} امزی خاطر پَگ مو دِیگ دِل تصمیم گِرفتی که چند نفر ره انتِخاب کنى و قد عزِیزای خُو، بَرَنابا و پُولُس دَ پیشِ از شُمو رَبِی کنى، ^{٢٦} قد مردای که جان خُو ره از خاطرِ خِدمتِ مَولَای مو عیسیٰ مسیح دَ خطر آندخته.

٢٧

پس مو یهُودا و سِیلاس ره رَبِی کدی تا امی چِیزا ره زِبونی دَز شُمو بُگه.

٢٨

چُون روح الْقُدْس و مو لازِم دِیدی که بارِ گِرنگ دَ سر شُمو نَه ایلی، بَغَیر از امزی

دستورای ضروری: ^{۲۹} از هر چیزی که بَلِدِه بُت ها قربانی شده باشے، از خون، از گوشت حیواناتی قپه شده و از زناکاری دُوری کنید. اگه امزی چیزا خود ره نگاه کنید، کارِ خوب مُوکنید. سلامت بَشِيد. ”

پس اونا رسی شده دَ انطاکیه رفت و دَ اونجی جماعتِ ایماندارا ره جم کده خط ره دزوا دَد. ^{۳۰} ^{۳۱} وختیکه مردم امو خط ره خاند، اونا از پیغامِ تشویق کُننده شی غدر خوشحال شد. ^{۳۲} یهودا و سیلاس که هر دُوی شی از جمله آنبا بُود، قد تورای مفصل خُبرارو ره تشویق و تقویت کد. ^{۳۳} بعد ازو که اونا یگ مُدت ره دَ اونجی مَند، بِرارای ایماندار ^{۳۴} انطاکیه اونا ره دَ سلامتی پس سُون کسای رسی کد که از پیشِ ازوا آمد. ^{۳۵} [مگم دَ نظر سیلاس خوب بُود که دَ انطاکیه بُمنه.] لیکن پولس و بَرنابا دَ انطاکیه مَند و قد غدر بِرارای دیگه دَ تعلیم و واعظِ کلامِ خُداوند مشغول بُود.

جدایی پولس از بَرنابا

بعد از چند روز پولس دَ بَرنابا گفت: ”بیه، پس دَ شارای بوری که کلامِ خُداوند ره دزوا اعلان کده بُودی و بِنگری که ایماندارا چطور آسته.“ ^{۳۶} بَرنابا میخاست که یوحنّای مشهور دَ مَرقس ره ام قد خُبُر. ^{۳۷} مگم پولس صلاح نَدید که او ره قد خُبُر، چراکه مَرقس اونا ره دَ پَمْفِيلیه ایله کُدد و دَ کارِ اعلانِ خوشخبری قد ازوا ادامه نَداده بُود. ^{۳۸} بَحثِ ازوا دَ اندازه کلو شُد که اونا یگدیگه خُوره ایله کد و بَرنابا مَرقس ره گرفته دَ ^{۳۹}

کِشتنی سُون جزِیره قِبِرس رفت.^{۴۰} لِیکِن پُولُس، سِيلاس ره همسَفر خُو انتِخاب کد و دَ وسِيله بِرارو دَ فَيَضِ خُداوند سِپُرده شُده حَركت کد.^{۴۱} او از سُوريه و قِيليقیه تير شُد و جماعت های ايماندارا ره دَ امزُو جای ها تقویت کد.

يگجای شُدونِ تِيموتائوس قد پُولُس و سِيلاس

۱۶ پُولُس دَ درِيه و لِستره رسِيد. دَ لِستره يکی از پَيَروا دَ نامِ تِيموتائوس زِندگی مُوكد که آِيه شی مسيحي یهودی، مگم آته شی یونانی بُود^۲ و بِرارای ايماندار دَ شارای لِستره و قونیه ازو تعريف مُوكد.^۳ پُولُس خاست او ره قد خُوقتی بُبره؛ پس از خاطرِ یهودیای امزُو منطقه او ره خَتنه کد، چون پگ میدَنیست که آته شی یونانی آسته.^۴ حالِيکه اونا شار دَ شار مِيگشت، فَيَصله های ره که رسُولا و بُزرگا دَ اورُشَليم کُدد، دَ ايماندارا مُوكفت تا اونا مُطابِقِ ازوا عمل کُنه.^۵ ذَى رقم جماعت های ايماندارا دَ ايمان خُوقی مُوشُد و روز دَ روز تعدادِ ازوا کَلو شُده مورفت.

خاوِ پُولُس دَ شارِ تروآس

۶ وختِيکه اونا از منطقای فَريجيه و غلاتِيَه تير مُوشُد، روح الْقدُس اونا ره نَهَايَت که كلامِ خُدا ره دَ ولایتِ آسيا إعلان کُنه.^۷ و غَيْتِيکه اونا دَ سرحدِ منطقه مِيسِيه رسِيد، کوشِيش کد

که د منطقه پطینیه بوره، مگم روح مولا عیسیٰ دزوا اجازه نداد.^۸ پس اونا از میسیه تیر شده د شارِ تروآس آمد.^۹ دمزو شاو پولس د خاو دید که یگ آدم مقدونی ایسته بود و د زاری دزشی مُوگفت: ”د ولایتِ مقدونیه بیه و مو ره کومک کو.“^{۱۰} امی که پولس ای خاوره دید، فوراً مو تیاری گرفتی که سون مقدونیه رَبی شُنی، چون اطمینان پیدا کدی که خُدا مو ره کُوی کده تا خوشخبری ره دزوا ام برسنی.

ایمان آوردون لیدیه د شارِ فیلیپی

د شارِ تروآس د کشتنی سوار شُدی و مُستقیم سون جزیره ساموتراکی رفتی و روزِ دیگه شی از اونجی طرفِ شارِ نیاپولس حرکت کدی.^{۱۱} ازونجی د فیلیپی رفتی که یگ شارِ کله د ولایتِ مقدونیه و مُستعمره آمپراطوری رُوم بود و مو مُدتِ چند روز د امزو شار مَندی.^{۱۲} د روزِ آرام مو از درگه شار بُر شُدی و د لبِ دریا رفتی د فکِ ازی که جای دعای یهودیا د اونجی بشه. پس مو ششتنی و قد خاتونوی که د اونجی جم بود، د توره گفتتو شُدی.^{۱۳} یکی از شنوندا یگ خاتو د نامِ لیدیه بود که رخت های آرغوانی سودا مُوكد. او از مردمِ شارِ تیاتیرا و یگ خاتونِ خُدا پرست بود. خداوند دلِ ازو ره واز کد تا پیغامِ پولس ره قبول کنه.^{۱۴} وختیکه او و خانوار شی غسلِ تعیید گرفت، او از مو خاهش کده گفت: ”اگه شُمو یقیناً مَره یگ ایماندارِ مولا عیسیٰ میدَنید، بیید د خانه مه پشینید.“ از بَس که غَدر شَلَه شُد مو قد شی رفتی.

بَنْدِي شُدُونِ پُولُس و سِيلاس دَ شارِ فيليبي

۱۵ يگ روز وختيکه مو د جای دعا مورفتى قد يگ كنيز سر خوردي كه او روح پالگري و
غَيْبِكَوْبِي داشت و ازى راه بَلَدِه باداري خُو فايدِه کلو حاصل مُوكد. ^{۱۶} او رَدَ از مو و پُولُس
ره گِرفتُد و چيغ زَده مُوكفَت: "امى نفرا خِدمتگاراي خُداي مُتعال آسته كه راهِ نجات ره
دَز شُمو إعلان مُونه." ^{۱۷} او بَلَدِه روزاي کلو دَ امزى كارِ إدامه دَد، تا اي كه پُولُس دَ تَنگ
آمد و دَمْزُو روح گُفت: "دَ نَامِ عِيسَى مسيح دَز تُو امر مُونم كه ازى دُختر بُر شُو!" و روح
فورى ازُو دُختر بُر شُد. ^{۱۸} امى كه باداري کنيز دید كه امِيدِ پيسه پيدا كدونِ ازوا از دِست
رفته، اونا پُولُس و سِيلاس ره گِرفته دَ مَيَدانِ شارِ پيشِ حاكِما كش كد ^{۲۰} و اونا ره دَ پيشِ
حُكمانا حاضِر كده گُفت: "إِي آدما يهُودي آسته و شارِ مو ره گَدَوَّد مُونه." ^{۲۱} اونا رواج
های ره تبليغ مُونه كه قبُول كدو و دَ جای آوردونِ ازوا بَلَدِه ازمو مردمِ رُومى جاييز نبيه.
۲۲ اوخته مردم يگ دِست شُده دَ بَلَه پُولُس و سِيلاس هُجوم آورد و حُكمانا امر كد كه
كالاي ازوا ره از جان شى بُر كنه و اونا ره چوب بِزنَه. ^{۲۳} بعد از زَد-و-کوي کلو اونا ره دَ
بنَدِي خانه آندخت و دَ قومَنَدانِ بنَدِي خانه امر كد كه ازوا سخت نِگاهداري كنه. ^{۲۴} وختيکه
إِي دستور دَ قومَنَدانِ بنَدِي خانه دَده شُد، او اونا ره دَ بنَدِي خانِه كه سخت مُحافظَت شُده
بُود آندخت و پايای ازوا ره دَ كُنْدِه چيو بسته كد. ^{۲۵} نزديکاي نيمِ شاوِ پُولُس و سِيلاس
مَشْغُولِ دُعا-و-مُناجات بُود و دَ پيشگاهِ خُدا سُرُودِ حمد-و-ثنا ميخاند و دِيگه بنَدِي ها گوش
مُوكد كه ^{۲۶} اولعَتلَه زِلزلَه شَدِيد شُد و بنَدِي خانه ره از تادَو شى شور دَد. دَ امْزُو لَحظَه

تمام درگه های بندی خانه واز شد و زنجیر-و-زولانه پگ بندیا ایله شد. ^{۲۷} وختیکه قومندان

بندی خانه بیدار شد و درگه های بندی خانه ره واز دید، گمان کد که بندیا دوتا کده؛ پس

شمیشی خو ره کشید که خود ره بکشید. ^{۲۸} مگم پولس د آواز بلند گفت: "خود ره اوگار

نکو! پگ مو امینجی استی. ^{۲۹} قومندان بندی خانه چراغ ره طلب کده د عجله داخل

رفت و د حالیکه میلرزید د پیش پای پولس و سیلاس افتاد ^{۳۰} و اونا ره برو بُر کده گفت:

"بادارای مه، ما باید چیز کار کنم تا نجات پیدا کنم؟" ^{۳۱} اونا د جواب شی گفت: "د

مولانا عیسی ایمان بیرو و تو و پگ خانوار تو نجات پیدا مونید. ^{۳۲} اوخته پولس و

سیلاس پیغام مولا عیسی ره دزو و د تمام کسای که د خانه شی بود، رسند. ^{۳۳} دمزرو

غیت شاو قومندان بندی خانه اونا ره برو او رده زخمای ازوا ره ششت و خود شی و پگ

خانوار شی فوراً غسل تعیید گرفت. ^{۳۴} بعد ازو قومندان بندی خانه اونا ره د خانه خو برد

بلده ازوا نان او رده ازی که خود شی قد تمام خانوار خو د خدا ایمان او رده بود، کل

خوش بود. ^{۳۵} امی که روز شد، حکمرانا چند عسکر ره ری کده گفت: "او نفرا ره ایله

کو. ^{۳۶} قومندان بندی خانه ای خبر ره د پولس رسنده گفت: "حکمرانا امر کده که شممو

ره ایله کنم. پس آلی بُر شده بخیر بورید. ^{۳۷} مگم پولس د جواب ازوا گفت: "اونا مو ره

د پیش روی مردم بدلون سوال و جواب چوب زد و د بندی خانه آندخت، د حالیکه مو نفرای

رومی استی. و آلی اونا میخایه که مو ره تاشکی بُر کنه؟ هرگز نه! بیل که خودگون شی

بیله و مو ره بُر بُره. ^{۳۸} عسکرا امی تورا ره د حکمرانا رسند. وختی اونا شنید که

پولس و سیلاس رومی استه، غدر ترس خورد ^{۳۹} و آمده ازوا عذر خاهی کد و اونا ره بُر

اُورده ازوا خاھیش کد که شار ره ایله کنه.^{۴۰} وختی اُونا از بَندیخانه بُر شُد، اُونا دَخانه لِیدیه رفته پرارای ایماندار ره دید و اُونا ره تشویق کده ازْونجی رفت.

شورش دَ شارِ تِسالونیکی

١٧ وختیکه اُونا از شارای آمَپیپولس و آپولونیا تیر شُد اُونا دَ شارِ تِسالونیکی رسید که یگ عبادت خانه یهودیا دَ اُونجی بُود. پولس مُطابِق عادت خُو دَ عبادت خانه رفت و د سِه روزِ آرام قد ازوا از کِتابِ مُقدَّس بَحث و گُفتگو کد^{۳۹} و تشریح کده دلیل می‌اورد که لازم بُود مسیح رَنجِ بِنگره و از مُرده‌ها دُوباره زِنده شُنَه و ام مُوگفت: "امی عیسیٰ ره که ما دَز شُمو اعلان مُونم، امو مسیح وعده شُده آسته."^{۴۰} بعضی از یهودیا قانع شُده قد پولس و سِيلاس يگچای شُد، امچنان گروه کِله یونانیای خُدا پَرست و تعدادِ کَلونِ خاتونوی نامدار.^۵ مگم یهودیا کَلو بَخیلی شی آمد. پس اُونا یگ تعداد آدمای ایله گشت ره از کوچه-و-بازار جم کده یگ گروه جور کد و شار ره دَ شورش اُورد و دَخانه یاسون حمله کد تا پولس و سِيلاس ره دَ پیشِ مردم بیره.^۶ وختیکه اُونا ره پیدا نَتَنست، اُونا یاسون و یگ تعداد از پرارای ایماندار ره دَ پیشِ حاکمای شار بُرد و چیغ زَده گفت: "امی کسای که پگِ دُنیا ره گَدوَذ کده، الی دَ اینجی آمدَه^۷ و یاسون اُونا ره دَخانه خُو جای دَده. اُونا پگ شی دَ خِلافِ حُکمِ قیصر رفتار مُونه و مُوگه که یگ پادشاه دِیگه دَ نامِ عیسیٰ وجود دَره."^۸ پس مردم و حاکمای شار از شِنیدون ازی خبر سخت دَ تشویش شُد.

مگم از یاسون و دیگرو ضمانت گرفته، اونا ره ایله کد.

پولس و سیلاس د شار بیریه

امی که هوا تریک شد برارای ایماندار، پولس و سیلاس ره د شار بیریه ریی کد. اونا

وختیکه د اونجی رسید د عبادت خانه یهودیا رفت.^{۱۱} یهودیای بیریه از یهودیای

تسالونیکی کده فکر شی روشنتر بود، چون اونا پیغام پولس و سیلاس ره د شوق کلو قبول کد و هر روز کتاب مقدس ره میخاند تا بنگره چیزای ره که پولس گفته، راست آسته

یا نه.^{۱۲} امی رقم غدر ازوا ایمان آورد؛ امچنان تعداد کلون خاتونوی نامدار یونانی و

مردای یونانی.^{۱۳} مگم وختیکه یهودیای تسالونیکی فامید که پولس د بیریه کلام خدا ره

اعلان مونه، اونا د اونجی ام آمده مردم ره د شورش آورد.^{۱۴} پس برارای ایماندار دستی

پولس ره سون لب دریا ریی کد، مگم سیلاس و تیموتاوس د بیریه مند.^{۱۵} نفرای که

پولس ره همراهی موکد، او ره تا شار آتن رسند و بعد ازی که از پولس بله سیلاس و

تیموتاوس دستور گرفت که اونا هر چی زودتر د پیش ازو بییه، خودون ازوا پس د بیریه

رفت.

پولس د شار آتن

د حالیکه پولس د آتن انتظار سیلاس و تیموتاوس ره میکشید، او تمام شار ره پراز

بُت ها دید و روح شی د وجودِ ازو د شور آمد. ^{۱۷} پس او د عِبادت خانه قد یهودیا و

مردُمای خُدا پرست و امْچنان د بازار قد راهروان هر روز بحث مُوكد. ^{۱۸} تعداد از فَلَسَفَه

دانای اپیکوری و رَوَاقِی ام قد ازو بحث ره شروع کد. بعضی ازوا مُوگفت: "ای آدم

ایله‌گوی چی میخایه بُگیه؟" دیگرو مُوگفت: "مِثْلِ که تبلیغگر خُدایون بیگنه آسته،"

چراکه پولس خوشخبری عیسی و قیامت ره اعلان مُوكد. ^{۱۹} پس او ره گرفته د شورای کوه

آریوپاگس بُرد و گفت: "آیا امکان دره مو ام بُقامی که امی تعليِم نَو ره که تو پیشنهاد

مُونی چی آسته؟ ^{۲۰} تورای تو د گوش مو عجیب-و-غریب مییه. مو میخاهی معنای ازوا ره

بُقامی." ^{۲۱} پگ آتنی ها و خارجی های که د اونجی زندگی مُوكد، وخت خُوره بَغَیر از

گفت و شُنود د باره چیزای نَو د هیچ چیزی دیگه مَصَرَف نَمُوكد.

^{۲۲} پس پولس د مینکل شورای کوه آریوپاگس ایسته شُده گفت: "ای مردم شار آتن! ما

مینگرم که شُمو د تمام چیزا خُوب مذهبی آستید. ^{۲۳} چون غیتیکه د شار شُمو میگشتم و

عِبادتگاه های شُمو ره تو خ مُوكدم، د یگ قربانگاه رسیدم که دُزو نوشته شُده بُود:

'تقدیم د خُدای نَشِنَخته.'

امو خُدای ره که شُمو نَشِنَخته پرستیش مُونید، ما امو ره دَز شُمو اعلان مُونم. ^{۲۴} خُدای که

دنیا و هر چیزی ره که د مَنِه شی موجود آسته جور کد، او صاحب زمی و آسمو آسته؛ او

د خانه های که قد دستِ انسان جور شُده زندگی نَمُونه ^{۲۵} و نَه ام د وسیله دستِ انسان

خِدمت مُوشه مِثِلٰ که بُگی او دَیگو چیز ضرورت داشته بشه، چراکه خود شی دَپگ آدما زندگی و نَفس و تمام چیزای دیگه ره میدیه.^{۲۶} او پگ مِلت ها ره از یگ آدم خلق کد تاکه د تمام رُوی زمی جای بِگیره و بَلدِه ازوا وخت ها و سرحدای جای بُود-و-باش ازوا ره تعیین کد.^{۲۷} مقصِد خُدا ای بُود که مردم او ره بِطلبه تا شاید تیمتله کده او ره پیدا کنه، اگرچه او از هیچ کَدم از مو دُور نییه.

چون د قدرتِ ازو مو زنده استی، حَركت مُونی و وجود دَری؛ امُورِ رقم که بعضی از شاعِرای شُمو مُوگیه:^{۲۸}

‘مو از نسلِ ازو استی.’

و چون پگ مو نسلِ خُدا استی، مو نباید گمان کُنی که الوهیت مِثِل بُتی استه که از طِلّا، نُقره یا سنگِ تراش شُده د مُطابِقِ هُنر و مهارتِ انسان جور مُوشه.^{۳۰} خُدا زمانای جهالتِ انسان ره نادیده گِرفت، مگم آلی دَپگ مردم د هر جای امر مُوکنه که تویه کنه. چون او یگ روز ره تعیین کده که د او روز دُنیا ره د وسیله مَردي که انتِخاب کده عادِلانه قضاوت مُونه و خُدا وختیکه امُوش شخص ره از مُردها دُوباره زنده کد، ای توره ره د تمامِ مردم ثابت کد.”

وختیکه شورا د باره قیامِ مُرده ها شنید، بعضی کسا ریشخندی کد، ولے یگ تعداد

گفت: "د یگ وخت دیگه بسم د باره ای چیزا از تُو میشنوی." ^{۳۳} امی رقم پولس از بین ازوا بُر شُد. ^{۳۴} مگم چند نفر قد ازُو یگجای شده ایمان آورد که د بین ازوا دیونیسیوس عضو شورای آربوپاگس و یگ خاتو د نام داماپیس و ام دیگه نفرای که قد ازوا بُود، وجود داشت.

پولس د شارِ قرنتس

۱۸ بعد از پولس آتن ره ایله کده د شارِ قرنتس رفت ^۱ و د اونجی قد یگ آدم یهودی د نام آکيلا که از مردمِ اصلی پونطس بُود، شنخته شُد. آکيلا قد خاتون خو پرسکلا نَو از ملکِ ایتالیا د قرنتس آمد، چراکه کلودیوس امپراتور حکم کده بُود که پگ یهودیا از روم بُر شُنه. پولس د دیر ازوا رفت ^۲ و ازی که اونا همشغل بُود، پولس قد ازوا مَند و کار کد، چون شغل پگ ازوا خیمه‌دوزی بُود. ^۳ او هر روزِ آرام د عبادت خانه جر-و-بحث کده کوشش مُوكد که یهودیا و یونانیا ره د باره عیسی مسیح قناعت بِدیه. ^۴ وختیکه سیلاس و تیموتاوس از منطقه مقدونیه آمد، پولس تمام وخت خو ره وقفِ اعلانِ پیغامِ خُدا کد؛ او بله یهودیا شاهدی میدد که عیسی امُو مسیح وعده شده استه. ^۵ مگم وختیکه اونا قد ازو مخالفت کده بد زیونی کد، او خاکِ چَن خو ره د اعتراض ٹک زَده دزوا گفت: "خون شُمو د گردونِ خودگون شُمو! از گردونِ ازمه خلاص استه. بعد ازی د پیشِ غیر یهودیا مورم." ^۶ اوخته پولس اونا ره ایله کده د خانه یگ نفر د نام تیتیس یوستس رفت. او یگ

آدمِ خُدا پَرَسْت بُود و خانِه شی دَ پَالُوی عِبَادَت خانِه يَهُودِیا مَوْقِعِیت دَشَت.^٨ و كريسيپس
كه سرپرستِ عِبَادَت خانه بُود، قد تمامِ خانوارِ خُو دَ مَوْلَا عِيسَى ايمانَ أُورَد. علاوه ازى،
غَدرِ مردمِ قُرِنْتُس که پَيَغَامِ پُولُس ره شِنِيد، ايمانَ أُورَد و غُسلِ تعمِيد گِرفَت.^٩ يَگ شاو
مَوْلَا عِيسَى دَ خاو دَ پُولُس گُفت: "هِيَچ ترس نَخُور؛ دَ وَعْظَ خُو إِدامَه بِدَى و چُپ نَشَى،
چراکه ما قد تُو أَسْتُم. هِيَچ كَس دَ بَلَه تُو دِسْت باله نَمُونَه که دَز تُو ضَرَر بِرَسَنَه، چُون
غَدرِ مردمِ دَمْزِي شار دَز مَه تَعْلُق دَرَه."^{١٠} پس پُولُس مُدَّتِ يَگ سال و شَش ماه دَ أُونجَى
مَنَد و كلامِ خُدا ره دَزوا تعليِيم مِيدَد.

وختيکه گالیو، والى ولايتِ آخِيَا بُود، يَهُودِیا دِسْتَهَجَمَى دَ سِرِ پُولُس هُجُومَ أُورَدَه او ره دَ^{١٢}
محكمه بُرد^{١٣} و گُفت: "إِي آدمِ مردمِ ره وادار مُونَه که خُدا ره قد رَوِش هَای که برخلافِ
قانونِ رُومِي أَسْتَه، پَرَسِيش کُنَه."^{١٤} حِينِ که پُولُس مِيَخَاست دان خُو ره واز کنه، گالیو دَ
يهودِیا گُفت: "أَو مردمِ يَهُود! اگه إِي مَسْئِلَه يَكُوْنُ جُرم و جِنَاحَت مُوبِود، ما دَ إِدْعَاهَى
شُمو گوش مِيدَدَم.^{١٥} مَكْمَ ازى که امى مَسْئِلَه مَرْبُوطَ دَ تورَا، نامِ ها و شريعتِ خودگون
شُمو أَسْتَه، بَايَد خودگون شُمو حل-و-فصل کُنِيد. ما نَمِيَخَايِيم دَ بَارِه امزى مَسْئِلَه هَا
قضاياَت کُنُم."^{١٦} پس گالیو اونا ره از محكمه بُرد کد.^{١٧} اوخته پَگِ ازوا سوستِينِيس ره که
سرپرستِ عِبَادَت خانه بُود، گِرفَته دَ پَيَشِ محكمه زَد-و-كوى کد، مَكْمَ گالیو هِيَچ دَ غَمِ
امزى چيزا نَشَد.

پس آمدون پولس د شار انطاکیه

بعد ازی واقعه پولس روزای کلو ره د اونجی تیر کده قد برارای ایماندار خدا حافظی کد و د کشتنی طرف سوریه ری شد و پرسکلا و آکيلا ام قد شی قتی بود. د شار کنخريا پولس سر خوره کل کد، چراکه د گردون خوندر گرفته بود.^{۱۹} وختیکه اونا د شار افسس رسید، پولس ازو دو جدا شد و خود شی د عبادت خانه رفت و قد یهودیا د بحث کدو شد.^{۲۰} اونا از شی خاهیش کد که بلده وخت کلو قد ازوا بمنه، مگم او قبول نکد،^{۲۱} بلکه ازوا خدا حافظی کده گفت: "اگه خاست خدا بشه، بسم پیش شمو میمیم." بعد ازو د کشتنی سوار شده از افسس ری شد.^{۲۲} وختیکه او د بندر قیصریه رسید، ازونجی د اورشلیم رفت و بعد از سلام و احوال پرسی قد جماعت ایماندارا سون شار انطاکیه حرکت کد.

سفر سوم پولس

بعد از تیر کدون یگ مدت د انطاکیه، او بسم حرکت کد و سلسلهوار سرزمین غلاتیه و فریجیه ره گشته تمام پیروا ره تقویت کد.^{۲۳}

د امزو غیت یگ آدم یهودی د نام آپولس که د شار سکندریه تولد شده بود، د افسس آمد. او یگ تورهگوی خوب و د کلام خدا دانا و قوی بود.^{۲۴} او د راه مولا عیسی تربیه شدد و پر از شور-و-شوق روحانی چیزای ره که د باره عیسی بود، د دقت موگفت و تعلیم

مِيَدَد، اَكْرِچِه فَقْطَ اَز تَعْمِيدِ يَحِيَا خَبَرَ دَشَت. ^{٢٦} اَمُو آدَمَ دَعِيَادَتْ خَانَه بِدُونِ تَرَسٍ وَوَهْمَ دَتُورَه گُفْتَو شُدَّ. وَخَتِيَّكَه پَرِسِكِلَاه وَأَكِيلَاه تُورَاه شَى رَه شِينَيَد، اُونَا اُو رَه گُوشَه بُرْدَه رَاهِ خُدَا رَه دَقِيقَتَرَ بَلَدِه شَى بَيَانَ كَد. ^{٢٧} غَيْتِيَّكَه آپُولُس مِيَخَاسَتْ سُونَ ولَاهِيَتِ أَخَيَا سَفَرَ كُنَه، بِرَارَاه اِيمَانَدَارَ اُو رَه تَشْوِيقَ كَد وَدَ اِيمَانَدَارَاه اِمْزُو جَاهِ نَوْشَتَه كَد كَه اَزُو پَذِيرَاهِيَ كَنَه. آپُولُس اَمِيَ كَه دَ اُونَجِي رَسِيدَ، كَسَاهِ رَه كَه دَ وَسِيلَه فَيَضِ خُدَا اِيمَانَ اُورَدَه بُودَ، كَلَوْ كَومَكَ كَد، ^{٢٨} چَراَكَه اُو دَ پَيَشِ تمامِ مَرْدُمِ يَهُودِيَا رَه قَد قُدرَتِ بَيَانَ بَنَدَ اَنْدَختَ وَقَد إِسْتِفَادَه اَز كِتابِ مُقدَّسِ ثَابَتَ كَد كَه عِيسَى اَمُو مَسِيحَ وَعَدَه شُدَّه اَسْتَه.

پُولُسَ دَ شَارِ اِفِسُس

١٩ ^١ وَخَتِيَّكَه آپُولُسَ دَ قُرِنْتُسَ بُودَ، پُولُسَ اَز منْطِقَه بَالَّهِ سَفَرَ كَدَه دَ اِفِسُسَ اَمَدَ وَدَ اُونَجِي قَد بَعْضَي اَز پَيَرَوا رُوَى دَ رُوَى شُدَّ ^٢ وَازَوا پُرْسَانَ كَد: "وَخَتِيَّكَه اِيمَانَ اُورَدَيَدَ، رَوْحُ الْقُدْسِ رَه حَاصِلَ كَدَيَد؟" اُونَا دَ جَوابَ شَى گُفتَ: "نَه، مو حتَّى نَشِينَيَدَه كَه رَوْحُ الْقُدْسِ وَجُودَ دَرَه." ^٣ پُولُسَ اَزوَا پُرْسَيَدَ: "پَسْ چَى رَقَمَ تَعْمِيدَ گِرْفَتِيَد؟" اُونَا گُفتَ: "تَعْمِيدِ يَحِيَا." ^٤ پُولُسَ گُفتَ: "تَعْمِيدِ يَحِيَا اَمِيَ بُودَ كَه مَرْدُمَ اَز گُناَهَاهِيَ خُوتَبَهِ كُنَهَ وَيَحِيَا دَ مَرْدُمَ مُوْكَفَتَ كَه دَ كَسَى اِيمَانَ بَيرَه كَه بَعْدَ اَزُو مَيِيهَ، يَعْنِي دَ مَوْلاَ عِيسَى." ^٥ وَخَتِيَّ اُونَا اَمِيَ چِيزَا رَه شِينَيَدَ، دَ نَامِ مَوْلاَ عِيسَى تَعْمِيدَ گِرْفَتَه. ^٦ غَيْتِيَّكَه پُولُسَ دِسْتَاهِيَ خُوتَه دَ سِرِ اَزوَا اِيشَتَه، رَوْحُ الْقُدْسِ دَزَوا نَازِلَ شُدَّ وَ اُونَا دَ زِيَونَاهِيَ مُخْتَلِفَ تَورَه گُفتَ وَ تَبُوتَه

کد. اونا پگ شی تقریباً دوازده نفر بود.^۹

پس پولس د عِبادت خانه یهودیا رفت و مُدت سه ماه د اونجی بدون ترس توره گفت؛ او د باره پادشاهی خدا بحث کده مردم ره قناعت میدد.^{۱۰} مگم بعضی از شنوندا سنگدل بود و از ایمان اوردو سربیچی کده د پیش روی مردم د باره راه عیسی بَدگویی مُوكد. امزی خاطر پولس ازوا گوشه گیری کد و پیروا ره قد خو گرفته بُرد و هر روز د تالار سخنرانی که مربوط د تیرانوس بود، مجلس بحث ترتیب میدد.^{۱۱} ای کارتا مُدت دو سال دوام کد تا ای که تمام باشنده های ولایت آسیا، ام از یهودیا و ام از یونانیا، پیغام مولا عیسی ره شنید.^{۱۲} خدا از دست پولس معجزه های کله نشو میدد،^{۱۳} د اندازه که مردم دستمالا و پیشندای ره که د جان پولس ملیده شده بود، مُوبِرد و د جان مريضای خو موملید و اونا از مريضی که دشت شفا پیدا مُوكد و چنيات از جان ازوا بُرموشد.

مگم یگ تعداد از چنگیرای گشتگر یهودی ام کوشش کد که نام مولا عیسی ره د بله چندیا بگیره. اوخته اونا گفت: "د نام عیسای که پولس وعظ مُوکنه، دز شمو آمر میدیم که بُرمشید!"^{۱۴} هفت نفر از بچکیچای إسکیوا که یکی از پیشوایون عالی مقام یهود بود، ای کار ره مُوكد.^{۱۵} مگم چن د جواب ازوا گفت: "ما عیسی ره مینخشم و د باره پولس ام خبر درم، مگم شمو کی استید؟"^{۱۶} امو آدم چندی قد چنان قدرت د بله ازوا حمله کد که د سر پگ شی زور شد و اونا میده و دلده ازو خانه لچ دوتا کد.^{۱۷} تمام

باشِنده های اِفسُس از یهودی گِرفته تا یونانی ازی توره خبر شُد و پگِ ازوا دَ ترس-و-وهم افتَد و نامِ مولا عیسیٰ دَ بَین ازوا کلو مُحترم شُد.^{۱۸} غَدرِ امزُو کسای که ایمان آورُدد آمَده کارای خُوره اِقرار و اِفشا کد.^{۱۹} و تِعدادِ کَلُون امزُو کسای که جادُوگری مُوكد، کِتابای خُوره جَم کده دَ پیشِ رُوى پگِ مردم دَ دَد. قِيمَتِ ازوا ره که حِساب کد، بَرابِرِ پنجاه هزار سِکه نُقره بُود.^{۲۰} دَ امزی رقم کلامِ مولا عیسیٰ تیت مُوشُد و قُدرتِ کَلُوتَر پَیدا مُوكد.

شورِش دَ شارِ اِفسُس

بعد ازی واقعه ها پولُس دَ رهْنُمایی روحُ الْقُدُس تصمیم گِرفت که از مَقدونیه و آخیا تیر شده دَ اورُشَلیم بوره. او گفت: "بعد از رفتو دَ اونجی، شارِ رُوم ره ام بایدِ بِنگُرم."^{۲۱} پس دُو نفر از همکارای خُو، یعنی تیموتاوس و اِراسطُس ره دَ مَقدونیه رَیی کد و خود شی بَلِدِه یگ مُدتِ کَلُوتَر دَ آسیا مَند.^{۲۲}

تقربیاً دَمُزو غَیت سر-و-صَدای کلو دَ باره راهِ مولا عیسیٰ دَ اِفسُس باله شُد.^{۲۳} دَ اونجی یگ زَرگَر دَ نامِ دِیمیتریوس بُود که عکسای نُقره‌بی بُتخانه آرتیمیس ره جور مُوكد و ای کار بَلِدِه صَنعتگرا فایدِه کلو مِیرَسند.^{۲۴} او تمام صَنعتگرای همشُغل و پگِ کارگرای ازوا ره جَم کده گفت: "آلیگو، شُمو مِیدَنید که رَونَقِ زِندگی مو دَمُزی شُغل بَستَگی دَره.^{۲۵} و امُو رقم که مِینگَرید و مِيشَنَوید امی پولُس قد تبلیغای خُو نَه فقط دَ اِفسُس از مو،^{۲۶}

بَلْكِه تقرِيباً دَ سراسِر آسيا کلو مردم ره گمراه کده و مُوگه: چیزای که قد دست انسان

جور شده، خدایو نیسته.^{۲۷} پس نه تنها که شغل مو د خطر آسته، بلکه خطر ازی ام آسته

که عِبادتگاه خُدای بُزرگ مو آرتیمیس از اعتبار بوفته و شِکوه-و-بُزرگی آرتیمیس که تمام

آسیا و سراسِر دُنیا او ره پرستش مونه، از بین بوره.^{۲۸} وختیکه اونا ای چیزا ره شنید،

کلو قار شد و چیغ زده گفت: "بُزرگ آسته آرتیمیس مردم افسُس!"^{۲۹} پس شار د شورش

افتد و مردم یکجاي د میدان مسابقات هجوم بُرده گایوس و آرستَرخس ره که از مردم

مقدونیه و از همسفراي پولس بود، دستگیر کد و کشل کده قد خو بُرد.^{۳۰} پولس میخاست

که د بین مردم بوره، مگم پیروای مولا عیسی او ره نهایشت.^{۳۱} حتی یگ تعداد از کله

سرای ولايت آسیا که قد پولس دوست بود، د پیش پولس نفر ری کده اصرار کد که د

میدان مسابقات نروه.^{۳۲} بعضی کسا چیغ زده یگ چیز مُوگفت و بعضی دیگه شی یگ

چیز دیگه، چون جمعیت د سردارگمی بود و زوره مردم مقصد جم شدون خو ره هیچ

نمُوفامید.^{۳۳} یگ تعداد مردم فِکر کد که سکندر مسئول آسته، چراکه یهودیا او ره پیش

آندختند. پس او قد دست خو اشاره کد که مردم آرام شنه و خاست تا د پیش مردم از

یهودیا دفاع کنه.^{۳۴} مگم وختی مردم فامید که سکندر یهودی آسته، پگ شی د یگ آواز

د مُدت دو ساعت یکسره چیغ میزد: "بُزرگ آسته آرتیمیس مردم افسُس!" آخر کار

مسئول شار مردم ره آرام کده گفت: "ای مردم افسُس، کی د ای دُنیا نمیدنه که شار

افسُس مو، حافظ عِبادتگاه آرتیمیس بُزرگ و حافظ سنگ مُقدَّسی آسته که از آسمو د

زمی پریده?^{۳۵} پس، ازی که هیچ کس امی حقیقت ره انکار کده نمیتنه، شُمو باید آرام

پیشینید و از عَجله کار نَگیرید. ^{۳۷} امی آدمای ره که شُمو دَ اینجی اُوردید، نَه از عِبادتگاهِ
مو چیزی ره دُزی کده و نَه ام دَ ضِدِ خُدای مو توره کُفرآمیز گفته. ^{۳۸} پس اگه دِیمیتریوس
و همکارای شی دَ ضِدِ کسی کُدم اِدعا دَرَه، درگه محکمه واز آسته و قاضیا ام حاضر.
أونا مِيتنه دَ أونجى دعوا های خُو ره دَ خِلافِ يَكْدِيگِه خُو پیش كُنه. ^{۳۹} اگه شُمو کُدم
مسائلِ دِیگه دَرِيد، باید دَ جلسِه رَسمی حل-و-فصل شُنه. ^{۴۰} چُون خطرِ ازی آسته که
حُکومتِ رُوم مو ره مسْتُولِ شورِشِ امروز بِدنَه، دَ حالِیکه کُدم دَلیل بَلَدِه شی نَدری و هیچ
جواب ام دَدَه نَمِيتنَی. ^{۴۱} وختِیکه امی چِيزا ره گفت، او جمعیَتِ مردُم ره رُخَصَت کد.

مُسافِرتِ پُولُس پس دَ مَقدونیه و يونان

۲۰ امی که شورِش خلاص شُد، پُولُس پَیرَوَای مَولا عَیسَی ره طلب کده أونا ره
تشویق کد و بعد از خُدا حافظی حرکت کده سُون مَقدونیه رَبی شُد. او دَ امزُو منطقا سَفر
کده قد غَدر تورا ایماندارا ره تشویق کد و آخرِ کار دَ يونان رسِید ^۳ و سِه ماہ دَ أونجی مَنَد.
وختِیکه میخاست قد کِشتی دَ سُوریه بوره، فامِید که یهودیا دَ ضِد شی راه جوری کده.
امزی خاطر تصمیم گِرفت که از راهِ مَقدونیه پس بوره. ^۴ اینی نفرا قد شی قتی بُود:
سوپاتروس باچه پیروس از بیریه؛ آرِستَرْخُس و سِکُندوس از تِسالونیکی؛ گایوس از دِریه؛
امچُنان تِیمُوتائوس، تِیخِیکاس و تِروفِیموس از ولايتِ آسیا. ^۵ ای نفرا پیشلو رفت و دَ
تروآس معطلِ ازمو شِشت. ^۶ مگم مو بعد از عِیدِ فَطِیر از شارِ فِيلِيپِي دَ کِشتی سوار شُدی

و پنج روز بعد دَ بَنْدَرِ تَرْوَآسَ دَ پِيشِ ازْوا رسِيدِي و يِيگَ هَفْتَهَ دَ أُونْجِي مَنْدِي.

٧ دَ شَاوِ يِيگَشَمِيهَ بَلْدِهَ مَارَاسِمِ ٹُولَهَ كَدوْنِ نَانِ آخِرِ عِيسَى مَسِيحَ قَدِ يِيگَدِيگَهَ خُو جَمِ شُدِي.

پُولُس از خاطری که روزِ دِيگَه شَى دَ سَفَرِ رَىيِ بُود، بَلْدِه ايماندارا مواعظه کد و تا نِيمِ شاوِ دَ نقل های خُو اِدامه دَد. ٨ دَ بَالَه خَانِه که جَمِ شُدِه بُودِي چِراگای زِياد روشو بُود.

أُونْجِي يِيگَ جَوانِ دَ نَامِ إِفتِيقِخُوسَ دَ دَانِ كِلْكِيَنِ شِيشَتَه بُود و دَ حَالِيَكَهَ پُولُس تَقْلِيْمِ مُوكَدَ بَلِه ازُو كَمِ كَمِ خَاوِ مِيمَد. دَ آخِرِ خَاوِ سَرِ شَى زَورِ شُد و أُو از منزِلِ سَهِ تَاهِ پَريَد. وختِيكَهُ أُو ره باله کد، أُو مُرْدَه بُود.

٩ پُولُس تَا رَفَت و خَوْدِ ره دَ بَلِه شَى آنْدَختَه أُو ره دَ بَغْلِ خُو گِرْفَت و گُفت: "تَشْويشِ نَكْنِيَد. جَانِ شَى دَ وَجْهُ شَى آسَتَه." ١٠ وختِيكَهَ پُولُس دُوبَارَه باله رَفَت و نَانِ ره ٹُولَه کَدَه خَورَد، أُو كَلَوِ دِيرِ گُفتُكَوَيِ خُو ره اِدامَه دَد يَعْنِي تَاهِ دَمِ رَوْزاَزِ شُدَو؛ بَعْدِ ازُو بُرْ شُدَه رَفَت. ١١ و أُونَا امُو جَوانِ ره زِنَدَه دَ خَانَه بُرَد و فِكَرِ پَگِ شَى كَامِلاً آرامِ شُد.

از شَارِ تَرْوَآسَ دَ مِيلِيتُسْ

١٢ مو پِيشِ از دِيگَرو دَ كِشتَى سَوارِ شُدَه طَرَفِ بَنْدَرِ آسَوسَ حَرَكَت کَدِي تَاكَهَ پُولُس ره ازْونْجِي سَوارِ كُنى. أُو امي رقمَ فَيَصَله کد، چُونِ خَوِدِ ازُو خَاست که تَاهِ أُونْجِي ره پَايِ پَيَده بُورَه.

١٣ وختِيكَهَ پُولُس دَ شَارِ آسَوسَ قدِ مو يِيگَجَايِ شُد، أُو ره دَ كِشتَى سَوارِ کَدِي و دَ بَنْدَرِ مِيتِيلِينِي رَفَتَى.

١٤ روزِ دِيگَه شَى ازْونْجِي دَ درِيَا رَىيِ شُدَه دَ نَزَدِيَكِ جِزِيرَه خِيئَوس

رسِیدی و روزِ سِوم شی د جزیره ساموس رسِیدی. صَبَاح امْزُو روز د بندِ مِيلیتُس آمَدی،
چراکه پولُس تصمِيم گرفتَد که د اِفسُس گِير نَكْنه، چون نَميخاست د ولایتِ آسيا وخت
تیر کنه. او عَجله دشت که زُودَر د اورُشَليِم بِرسه و د صُورتِ إمكان عِيد «روزِ پنجاهم»
ره د أونجى بشه.

خُدا حافظی پولُس قد بُزرگای جماعتِ اِفسُس

پولُس از مِيلیتُس يگ پیغام د اِفسُس رَبی کد و بُزرگای جماعتِ ايماندارا ره د پیش خُ
کُوى کد. ^{١٨} وختیکه اونا د پیش شی آمد، پولُس دزوا گفت: "شُمو مِيدَنید، از اولين روز
که ما پای خو ره د آسيا ايشتم د تمام وختیکه قد شُمو بُودم چطور رفتار کدم، ^{١٩} يعني
چطور قد شِكسته-نفسی كامل و آودیده های کلو مَولا عيسی ره خدمت کدم، با وجودِ
آزمایش های که د وسیله دَسیسه های يهودیا د بله مه آمد. ^{٢٠} شُمو مِيدَنید که ما از تعليم
دادون هر چیزی که بله شُمو فایده دشت دریغ نَكْدم، بلکه پیغام ره دز شُمو رَسَندم و چی
د جای عُمومی، چی د خانه های شُمو دز شُمو تعليم ددم. ^{٢١} ما د يهودیا و يونانيا اعلان
کدم که اونا د حضورِ خُدا توبه کنه و د مَولای مو عيسی مسيح ايمان بيره. ^{٢٢} و آلى د
فرمونِ روح الْقدس د اورُشَليِم مورُم و ازی که د أونجى چيزخیل د سر مه میمه نَمِيدَنُم،
سوای که روح الْقدس د هر شار دز مه خبر میدیه که بنديگری و سختی ها د انتظار مه
آسته. ^{٢٣} مگم ادامه زندگی بله مه اُوقس آرژش نَدره. فقط آرزوی مه امى آسته که دَوره

خُو ره د آخر پِرسنُم و خِدمتی ره که مَولا عیسیٰ د عَهْدِه مه ایشته، یعنی اعلانِ خوشخبری فَيَضِّلُ خُدا ره انجام بِدِيمُ. ^{۲۵} آلی ما مِيدَنُم که هیچ کُدَم از شُمو که ما د مینکل شُمو گشته پادشاهی خُدا ره دَرْ شُمو اعلان کُدَم، دِیگه رُوی مَرَه نَمِينَگَرید. ^{۲۶} امْزى خاطر امروز بَلَدِه شُمو واضح مُوگِیم که د روزِ آخرَت خُونِ هیچ کس د گَردون از مه نِیسته، ^{۲۷} چراکه د اعلان کدونِ تمامِ مقصِدِ خُدا بَلَدِه شُمو هیچ کوتاهی تَكَدِيم. ^{۲۸} فِكَر خُو ره سُون خود و سُون پَگ رَمِه که روح الْقُدْس شُمو ره د سِرِ ازوا سرپرست جور کده، بِگَيرِيد تا د بَلَه جماعتِ ایماندارای خُدا چوپونی کنید، چون خُدا اُونا ره قد خُون باچه خُو خریده. ^{۲۹} ما مِيدَنُم که بعد از رفتون مه گُرگ های دَرِنَدِه د مینکل شُمو میبیه و د بَلَه رمه رَحَم-و-دِلَسوزی نَمُونه. ^{۳۰} حتی از مینکلِ خودون شُمو کسای باله مُوشَه که حَقِيقَت ره تغییر مِیدِيه تا پَيَرَوا ره د دُمبالِ خود خُو کش کُنه. ^{۳۱} پس آگاه بشَيِيد و پُرمُشت نَكْنِيد که د ای مُدَتِ سِه سال، شاو و روز از آخطار دَدو قد آوِدیده د هر کُدَم شُمو فارغ نَبُوْدُم. ^{۳۲} آلی شُمو ره د خُدا و د کلامِ پُرفَيَضِ ازو تسلیم مُونُم که مِيتَنَه شُمو ره آباد کنه و شُمو ره د مینکلِ تمامِ کسای که تقدیس شده یگ میراث بِدِيه. ^{۳۳} ما چِيم مه د طَلَّا و نُقرَه و يا كالاَيِ كسى نَمَنَده. ^{۳۴} خودون شُمو مِيدَنَيد که قد امْزى دِستا زَحْمت کشیدیم و ضرورَت های خود خُو و کسای ره که قد مه بُود، پُوره کدیم. ^{۳۵} ما عَمَلاً دَرْ شُمو نِشو دَدُم که مو باید امی رقم زَحْمت بِكشی و د آدمای ناتو یاری کنی و تورای مَولا عیسیٰ ره د یاد دَشته بشی که مُوگَفت: بُخشیدو از گِرفتو کده برکت شی کَلو أَسْتَه. ^{۳۶} وختیکه پولُس تورای خُو ره د آخر رَسَند، قد پَگ ازوا زَأُو زَدَه دُعا کد. ^{۳۷} اُونا پَگ شی غَدر چخرا کد و پولُس ره د بَغل خُو

گِرْفته ماخ کد. ^{۳۸} امی توره پولس اونا ره از پگ کلوتر غَمگی کده بُود که گُفت: "دِیگه روی مره نمینگرید." اوخته اونا او ره تا بیخ کِشتی همراهی کد.

سَفِرِ پُولسَ دَ اورُشَلِيم

٢١ بعد ازی که مو خود ره ازوا جدا کدی، مو از راه دریا سِیده دَ جزیره کاووس آمدی. روزِ دِیگه شی دَ جزیره روُدُس رفتی و ازونجی د شارِ پاتارا. ^٣ دَ اونجی یگ کِشتی ره پیدا کدی که سُون منطقه فِنیقیه رَبی بُود. پس دُزو سوار شُده حرکت کدی. ^٤ امی که قِبرِس از دور معلوم شُد، مو از طرفِ جنوبِ اُزو تیر شُده دَ سَفِرِ خُو طرفِ سُوریه اِدامه دَدی و دَ بندرِ صُور تاه شُدی، چون قرار بُود که بارِ کِشتی ره دَ اونجی خالی کُنه. ^٥ اوخته، ایماندارا ره پیدا کده هفت روز دَ اونجی مَندی و اونا دَ هِدایتِ روح الْقُدْس پولس ره محکم شُد که سُون اورُشَلِيم نَرَوه. ^٦ و غَيْتِيکه وخت مو دَ اونجی پُوره شُد، ازونجی رَبی شُده دَ سَفِرِ خُو اِدامه دَدی. تمام ایماندارای امزُو جای قد خاتُونو و بچکِیچای خُو مو ره تا بُرونِ شار همراهی کد و دَ لبِ دریا پگ مو زانُو زَده دُعا کدی. ^٧ بعد اُزو قد یگدِیگه خُدا حافظی کده مو دَ کِشتی سوار شُدی و اونا پس سُون خانه های خُو رفت.

مو از بندرِ صُور دَ سَفِرِ دریایی خُو اِدامه دَدی و د شارِ پتولامائیس رَسِیدی و دَ اونجی قد برارو مَنده نَشی کده یگ روز ره قد ازوا مَندی. ^٨ روزِ دِیگه شی اُونجی ره ایله کده د شار

قیصریه آمدی و د خانه فیلیپس خوشخبری دهنده رفته قد ازو مندی. او یکی از هفت

خدمتگار نیک نام بود.^۹ فیلیپس چار دختر خانه دشت که نبوت موکد. بعد از چند روز،

د حالیکه مو د اونجی بودی، یگ پیغمبر د نام آگابوس از منطقه یهودیه د اونجی آمد.

او د دیر ازمو آمد و کمرنند پولس ره گرفته دست و پای خو ره قد شی بسته کد و

گفت: "روح القدس اینی رقم موگه، یهودیای اورشلیم صاحب امزی کمرنند ره امی رقم

بسته مونه و او ره د دست بیگنگو تسیلیم مونه."^{۱۰} وختیکه مو امی توره ره شنیدی، مو

و کسای که د اونجی حاضر بود، از پولس خاهش کدی که د اورشلیم نروه.^{۱۱} مگم پولس

د جواب ازوا گفت: "ای چی رقم کار آسته که شمو مونید؟ چرا قد چخای خو دل مره

میده مونید؟ ما نتنها حاضر آستم که بنده شنم، بلکه حاضر آستم که از خاطر نام مولا

عیسی ا د اورشلیم حتی جان خو ره فدا کنم."^{۱۲} ازی که تورای مو دزو هیچ تاثیر نکد، مو

از شلهگی دست باله کدی و گفتی: "بورو، هر چی که اراده خداوند بشه، امو رقم

شنه."

بعد امزو روزا که د اونجی بودی، مو تیاری گرفته سون اورشلیم ری شدی.^{۱۳} یگ

تعداد از پیروای شار قیصریه ام قد ازمو قتی آمد و مو ره د خانه مناسون برد تا قد ازو

بمنی. او از جزیره قبرس و یکی از ایماندارای قدیمی بود.^{۱۴} وختیکه د اورشلیم رسیدی

برارای ایماندار د خوشی از مو پذیرایی کد.

روزِ دیگه شی پولس قد ازمو د دیدون یعقوب رفت و تمام بزرگای جماعت ایماندارا د آونجی حاضر بود.^{۱۹} بعد از سلام و منده نشی، پولس از کارای که خدا د وسیله ازو د بین مردم غیر یهود کده بود، یگ یگ دزوا نقل کد.^{۲۰} اونا وختیکه ای چیزا ره شنید، خدا ره سیاستش کد و بعد ازو د پولس گفت: "آی بار، تو میدنی که هزارها نفر از یهودیا ایمان اورده و پگ ازوا د باره شریعت سخت غیرت دره.^{۲۱} و بلده ازوا گفته شده که تو د یهودیای که د مینکل مردمای غیر یهود زندگی مونه، تبلیغ مونی که از شریعت موسی روی بگردنه و اولادای خو ره ختنه نکنه و رسم-و-رواج خو ره ام نگاه نکنه.^{۲۲} آلی چی باید کنی؟ اونا حتماً از آمدون تو خبر موشه.^{۲۳} پس هر چیزیکه مو دز تو موگی امو رقم بکو: د اینجی چار نفر قد مو آسته که ندر د گردون خو گرفته.^{۲۴} تو اونا ره گرفته ببر و خود ره قد ازوا یگجای پاک کو. مصرف ازوا ره ام بدی تا اونا بتنه سر خو ره کل کده ندر خو ره پوره کنه. اوخته پگ میدننه، چیزای که د باره از تو دزوا گفته شده هیچ حقیقت ندره، بلکه خود تو ام شریعت ره نگاه کده مطابق شی رفتار مونی.^{۲۵} مگم د باره غیر یهودیای که ایمان اورده، مو فیصله خو ره نوشتہ کده دزوا ری کدی تا از هر چیزی که بلده بُت ها قربانی شده بشه و از خون و از گوشت حیواناتی قپه شده و از زناکاری پرهیز کنه.^{۲۶} پس روزِ دیگه شی پولس امو چار نفر ره گرفته قد خو بُرد و قد ازوا قتی مراسم پاک شدو ره پوره کد. بعد ازو داخل خانه خدا شد و از تکمیل شدون روزای پاک شدو د

پیشوا خبر دَ تا بَلِدِه هر کُدَم ازوا يگ قُربانی تقدِیم شُنَه.

گِرفتار شُدونِ پولس دَ خانِه خُدا

۲۷

دَورِه هفت روزِه پاک شُدو نزدِیکِ تَکمیل شُدو بُود که بعضی از یهودیای آسیا پولس ره دَ خانِه خُدا دید. اُونا مردم ره دَ شور اُورده پولس ره دِستگیر کد ^{۲۸} و چیغ زَده گفت: "آی مَردای إسرائیلی، کومَک کُنید! ای امُو کسی آسته که دَ هر جای دَ ضِدِ قَوم و شریعت مو و دَ ضِدِ امزی جای مُقدَّس تبليغ مُونه. دَ علاوه ازی، او یونانیا ره ام دَ خانِه خُدا اُورده و ای جای مُقدَّس ره نَجِس کده." ^{۲۹} چون اُونا چند وخت پیش تروفیموس از شارِ افسُس ره قد پولس دَ شارِ دیده بُود و گُمان مُوکد که پولس او ره دَ خانِه خُدا اُورده بشه. پس پیگ شار دَ شورش آمد و مردم دَ سرِ پولس هجوم اُورده او ره گِرفت و از خانِه خُدا بُر کد و درگه های خانِه خُدا فَوری بسته شُد. ^{۳۰} وختیکه جمعیتِ مردم میخاست او ره بُکشه، دَ قومَنداں اُردوی رُومی خبر رسید که تمامِ مردم اورُشَلیم دَ شور آمدہ. ^{۳۱} او یگ دَم قد عسکرا و صاحبِ منصبای خُ طرفِ جمعیت خیز کد. وختیکه مردم قومَنداں و عسکرا ره دید، اُونا از زدونِ پولس دِست کشید. ^{۳۲} اوخته قومَنداں نزدِیک آمده پولس ره دِستگیر کد و امر کد که او ره قد دُو زنجیر بسته کنه. بعد ازو پُرسید که ای آدم کی آسته و چی کار کده؟ ^{۳۳} بعضی کسا از مینکلِ جمعیت دَ آوازِ لند یگ چیز مُوگفت و بعضی دیگه شی یگ چیز دیگه. وختیکه از خاطرِ چیغ-و-شورِ کلو نتنیست حقیقت ره بُقامه، او امر کد که

پولس ره د قِشله بُرہ. ^{۳۵} او که د راهزینه قِشله رسید، عسکرا از خاطر قارِ مردم مجبور

شد که پولس ره د بَلَه شانه های خو بُرہ، ^{۳۶} چراکه جمعیتِ مردم از دُمبالِ ازوا رَیَ بُود و
چیغ میزد که "او ره بُکُشید." ^{۳۷}

دِفاع پولس

عسکرا قریب بُود که او ره د مَنِه قِشله داخل کنه، پولس رُوی خو ره سُون قومَدان دور

داده پُرسان کد: "اجازه میدی یگ چیز بُگم؟" قومَدان د جواب شی گفت: "تو زِيون ^{۳۸}
یونانی ره میدَنی؟" خَی تُو او آدمِ مصری نیستی که چند وخت پیش بَلَه انقلاب کدو چار

هزار نفرِ جنگی ره قد خو د بیابو بُرد؟" پولس ^{۳۹} گفت: "ما یهودی استم، از شار

تارسوس قِيليقیه، باشِنِدِه یگ شارِ بُزرگ و مُهم. خاھِش مُونم، اجازه بَدی که قد مردم
توره بُگم." ^{۴۰} وختی قومَدان دَشی اجازه دَد، او د بَلَه زِینه ایسته شُد و قد دِست خو

سُون مردم اشاره کد. امی که د اونجی آرامی کامِل برقرار شُد، پولس د زِيون عِبرانی دَزوا
گفت:

دِفاع پولس د پیشِ یهودیا

۲۲ ^۱ "آی آتهَگو و بِرارو! دِفاع مره که امی الی د حُضور شُمو پیش مُونم، گوش

کنید. ”^۲ وختی اونا دید که او د زیون عِبرانی توره مُوگه، اونا کلوتر آرام شد. اوخته پولس گفت: ”^۳ ما یگ یهودی استم که د شارِ تارسوس قیلیقیه د دُنیا آمدیم، مگم د امزی شار تَریبِه شُدیم و د تَی دِستِ گمالائیل مُطابِق شریعتِ بابه کلونای مو دقیق تعليیم دده شُدیم. ما د باره خُدا سخت غیرت دشتیم، امُو رقم که امروز شُمو درید. ^۴ ما پیروای امزی راه ره تا سرحدِ مرگ آزار-و-آذیت مُوكدم و اونا ره گرفتار کده ام مردا و ام خاتونو ره د بندي خانه میندختم. ^۵ پیشوای بُزرگ و تمام اعضاي شوراي یهود دزی باره شاهد مه آسته. امچنان ما ازوا چند خط د بله بِرارون یهودی که د دمشق بُود گرفتم و حرکت کدم تا پیرواي عيسی ره که د اونجی بُود، دست بسته بلده جزا ددو د اورشلیم بیرم. ^۶ مگم وختیکه ما د راه بُودم و د دمشق نزدیک مُوشدم، قربای چاشت اولغتله یگ نور قوی از آسمو گرد مره روشو کد. ^۷ ما د زمی افتندم و یگ آواز ره شنیدم که مُوگفت: ’شائل، آی شائل، چرا مره آزار-و-آذیت مُوکنی؟’ ^۸ ما پُرسان کدم: ’صاحب، تو کی آستی؟’ او د جواب مه گفت: ’ما عیسای ناصری استم امُو که تو آزار-و-آذیت مُونی.’ ^۹ نفرای که قد مه بُود، نور ره میدید، مگم آوازِ کسی ره که قد مه توره مُوگفت، نمیشنید. ^{۱۰} و ما پُرسان کدم: ’يا مولا، ما چی کنم؟’ و مولا عیسی دز مه گفت: ’باله شو، د دمشق بورو و د اونجی تمام وظیفه که بلده تو سپرده شده، دز تو گفته مُوشه.’ ^{۱۱} از خاطرِ بلقسِ امزرو نور چیمای مه کور شد و نفرای که قد مه بُود دست مره گرفت و مره کوتل کده د دمشق بُرد. ^{۱۲} د دمشق یگ آدم د نام حنانيا زندگی مُوكد که یگ شخصِ خُدا ترس، تابع شریعت و د بین یهودیا نیک نام بُود. ^{۱۳} او د پیش مه آمد و د پالوی مه ایسته شده گفت: ’آی

شائول پرار، بینا شو.^{۱۴} د امزُو لحظه بینا شُدم و سُون اُزو توخ کُدم. حنانيا بسم دز مه گفت: خدای بابه کلونای مو تُو ره انتخاب کده تا اراده اُزو ره بِدنی و شخص عادل، یعنی مولا عیسی ره بِنگری و آواز شی ره از دان خود شی بِشنوی،^{۱۵} چون تُوشاهید اُزو مُوشی و د باره چیزی که دیدی و شنیدی د پیش پگ مردم شاهیدی میدی. و آلی چرا معطل استی؟ باله شو، غسل تعمید بگیر و نام اُزو ره گرفته از گناهای خوپاک شو.^{۱۶} وختیکه دوباره د اورشلیم آمدم، یگ روز د خانه خدا دعا مُوكدم که خاو د بله مه آمد^{۱۷} و د امزُو حالت مولا عیسی ره دیدم که مُوگفت: زود باله شو و اورشلیم ره ایله کو، چراکه مردم^{۱۸} ازی شار شاهیدی تُو ره د باره ازمه قبول نمُوکنه.^{۱۹} و ما گفتم: يا مولا، امی مردم میدنه که ما د عبادت خانه ها مورفتم و کسای ره که دز تُو ایمان اوُرده بُود، د بنده خانه میندختم و میزدم.^{۲۰} وختیکه خون شاهید تُو استیفان ریختنده شد، ما د اونجی ایسته بُودم و د امزُو کار رضایت ددم و چپن های قاتلای شی ره نگاه کدم.^{۲۱} مگم مولا عیسی دز مه گفت: حرکت کو، ما تُو ره د جای دور د پیش مردم غیر یهود رَی مُونم.^{۲۲}

جمعیت مردم تا اینجی گپای شی ره گوش کد، ولے بسم د آواز بِلند چیغ زده گفت:^{۲۳} ای رقم نفر ره از روی زمی گم کنید! ای باید زنده نمَنه! دمُزو غیتیکه مردم قد چیغ- و-شور کلو چپنای خو ره شور دده خاک ره د هوا باد مُوكد،^{۲۴} قومدان امر کد که پولس ره د مَنه قشله بُره و قد قمچی اُزو تحقیقات کنه تا معلوم شنه که از چی خاطر ای چیغ- و-شور د ضد اُزو باله شده.^{۲۵} وختیکه او ره بَلدِه قمچی زدو بسته مُوكد، پولس از

صاحب مَنْصَبِی که دَ اُونجی ایسته بُود، پُرسان کد: "آیا قانُون دَز شُمو اجازه مِیدیه که یگ نفر رُومی ره بِدُون ازی که مَحْكُوم شُده بَشه، قد قَمَچی بِزَنید؟" ^{٢٦} وختیکه صاحب مَنْصَبِی ای توره ره شِنِید، پیشِ قومَنَدان رفت و دَزُو گُفت: "تُو مِیدَنی چی مُونی؟ ای آدم یگ نفر رُومی اَسته." ^{٢٧} قومَنَدان پیشِ پولُس رفت و از شی پُرسان کد: "دَز مه بُگی، آیا تُو رُومی اَستی؟" پولُس گُفت: "آرے." ^{٢٨} قومَنَدان گُفت: "ما امی حق تابعیتِ رُوم ره دَ قِیَمَتِ کَلُو خَرِیدیم." پولُس گُفت: "مَگم ما از زمانِ تَوْلُدِ خُو رُومی بُودیم." ^{٢٩} پس کسای که قرار بُود از پولُس تحقیق کنه، یگ دَم ازُو دُور شُد و قومَنَدان وختی فامِید که پولُس رُومی اَسته ترس خورد، چون او اَمر کُدد که پولُس ره بسته کنه.

پولُس دَ حُضُورِ شورای یهودیا

روزِ دِیگِه شی ازی که قومَنَدان میخاست قِصَه ره خُوب بُفامه که یهودیا از چی دلیل دَ سرِ پولُس اِدعا کده، او پولُس ره بُرو اُورد و اَمر کد که پیشوایونِ عالی مقام و شورای یهود یگ جلسه تشکیل بَدیه. اوخته پولُس ره تاه اُورد و دَ پیشِ ازوا حاضر کد.

۳۳ ^١پولُس توغری سُونِ اعضای شورا توخ کد و گُفت: "آی بِرارو، ما تا اِمروز دَ حُضُورِ خُدا قد وِجدانِ پاک زِندگی کدیم." ^٢اوخته حنانيا پیشوای بُزرگ دَ کسای که پالُوی پولُس ایسته بُود، اَمر کد که دَ دان شی بِزنه. ^٣پولُس دَزُو گُفت: "آی که ظاهر تُو

لَخْشُم-و-سَفِيدَ أَسْتَه! ^٤ كَسَى كَه دَّالْلُوِي پُولُس اِيْسَتَه بُودَ، گُفت: “آيَا دَّپِيشَوَى بُزْرَگِ
 خُدَا تَوْهِينَ مُونَى؟” ^٥ پُولُس گُفت: “بِرَارُو، مَا نَفَامِيدُم كَه أُو پِيشَوَى بُزْرَگَ أَسْتَه، چُونَ دَ
 كِتابِ مُقدَّس نُوشَتَه شُدَه كَه دَ رَهْبَر قَومَ خُو بَدَ-وَرَدَ نَكَى.” ^٦ وَختَى پُولُس فَامِيدَ كَه
 يَكَ جَمِ ازوَا صَدُوقِيَا أَسْتَه وَ دِيْكَه جَمِ ازوَا فَريْسيَا، أَوْ قَد آوازِ بِلَندَ دَ مَجَلس گُفت: “أَيِ
 بِرَارُو، مَا فَريْسيَ وَ أَولَادِ فَريْسيَ أَسْتُم؛ مَا ازْ خَاطِرِ ايمَانَ وَ أُمِيدَ دَ قِيَامَتِ مُرَدَه هَا دَ
 اِينْجَى مَحاِكَمَه مُوشَمُ.” ^٧ وَختَى أُو امِي رَه گُفت، دَ بَيْنِ فَريْسيَا وَ صَدُوقِيَا إِختِلافَ پَيْدا
 شُدَه وَ شُورَا دُوْ تَقْسِيمَ شُدَه، ^٨ چِرا كَه صَدُوقِيَا مُنْكِرَ قِيَامَتَ وَ مَلَائِكَه وَ رُوحَ أَسْتَه، مَكَمَ
 فَريْسيَا دَ پَگِ ازِي چِيزَا عَقِيَدَه دَرَه. ^٩ پَس دَ بَيْنِ مَجَلسَ غَرِيبِوْ كَلَه بَرِيَا شُدَه وَ چَندَ نَفَرَ ازْ
 عُلَمَاءِ فَريْسيَيِ اَيَّالَه شُدَه اِعْتَرَاضَ كَدَ وَ گُفت: “مَوْ دَ إِي آدمَ هِيجَ تَقْصِيرَ نَمِينَگَرِي. ازْ كُجا
 مَعْلُومَ أَسْتَه كَه يَكَوْ رُوحَ يَا مَلَائِكَه قَدَ شَى تُورَه نَكْفَتَه بَشَه؟” ^{١٠} إِختِلافَ دَ اِنْدَازَه بالَّه
 رَفَتَ كَه قَوْمَنَدانَ ازْ تَرسَ ازِي كَه پُولُس رَه تِكَه نَكْنَه، دَ عَسَكَرَا أَمَرَ كَدَ كَه دَ مَجَلس
 دَاخِلَ شُنَه وَ پُولُس رَه دَ زُورَ ازْ مَيْنَكَلِ جَمِيعَتَ بُرَ كَدَه دَ قِشَلَه بُبرَه. ^{١١} دَ شَاوِ اِمْزُو رُوزَ
 مَوْلَا عَيسَى نَزِدِيكِ پُولُس أَمَدَه گُفت: “شُجَاعَ بَشَه. اِمُو رَقْمِيكَه دَ اُورُشَلَيمَ دَ بَارِه مَه
 شَاهِدَى دَدَى، دَ شَارِ رُومَ امَ بَايدَ اِمُو رَقْمَ شَاهِدَى بِدَى.” ^{١٢}

نقَشَه دَ ضِيدِ پُولُس

شَاوِ كَه صَبَاحَ شُدَه، يَهُودِيَا قَد يَكَدِيكَه خُو شِشَتَه نقَشَه كَشِيدَ وَ قَسَمَ خَورَدَ كَه تَا پُولُس ^{١٣}

ره نَكْشَه، نان يا آو ره دَ دان خُو نَزَنَه. ^{١٣} كَلُوتَر از چِل نفر دَ إِي دَسِيسَه شَرِيك بُود.

أُونَا دَ دِيرِ پِيشْوايُونِ عالى مقام و رِيش سَفِيدَا رفت و گُفت: "مو سخت قَسْم خوردي،

تاكه پولُس ره نَكْشَه نان ره دَ دان خُو نَمِيزَنَى. ^{١٥} پس شُمو و أَعْضَاء شورا از قومَدان

خاھِش كُنِيد که أُو ره صَبَاح دَ پِيش شُمو بِيرَه، دَ بَانِه ازى که شُمو مِيَخَاھِيد دَ بَارِه قَضِيه

پولُس غَوْجَر تَحْقِيق كُنِيد. و مو تَيَار أَسْتَى که پِيش از رسِيدُون شَى دَ إِينجِى أُو ره

بُكْشَى. ^{١٦} ليکِن خوارزَدِه پولُس ازى دَسِيسَه باخِير شُد و دَ قِشْلَه رفته پولُس ره خبر کد.

اوخته پولُس يکي از صَاحِب مَنْصَبَ ره كُوي کده گُفت: "إِي جوان ره پِيش قومَدان بُير،

چُون إِي مِيَخَايِه دَزُو يَكُو چِيز بُكِيَه. ^{١٨} صَاحِب مَنْصَب أُو ره دَ پِيشِ قومَدان بُرد و دَزُو

گُفت: "امُو پولُس که بَندِي أَسْتَه، مَرَه كُوي کده از مَه خاھِش کد که إِي جوان ره دَ پِيشِ

ازْتُو بَيْرُم. إِي مِيَخَايِه دَز شُمو يَكُو چِيز بُكِه. ^{١٩} قومَدان دِستِ ازْوَرَه گِرْفَتَه دَ يَكِ

گُوشَه بُرد و ازْوُرْسَان کد: "تُو چِي مِيَخَاھِي دَز مَه بُكِي؟" ^{٢٠} أُو گُفت: "يَهُودِيَا نَقْشَه

كَشِيدَه که ازْتُو خاھِش كُنه تا پولُس ره صَبَاح دَ شورا بُيرَى. بَانِه ازوَا امِي أَسْتَه که أُونَا

مِيَخَايِه دَ بَارِه ازْوَرْغَوْجَر تَحْقِيق کنه. ^{٢١} پس أُونَا ره تَن نَدِي، چراکه كَلُوتَر از چِل نَفَر دَ

كَمِينِ ازْوَرْشِشَتَه و قَسْم خورده که تا پولُس ره نَكْشَه نَه چِيز بُخُورَه و نَه وُچِي كُنه. أُونَا

امِي آلِي تَيَار أَسْتَه و فَقَط مُنْتَظِر موافِقَه ازْتُو يَه. ^{٢٢} قومَدان امُو جوان ره رُخَصَت کد و

دَزُو امِر کده گُفت: "دَ هِيَچَ كَس نَكَّى که مَرَه ازى چِيزَا خَبَر کدَى."

^{٢٣} پس قومَدان دُو نفر صاحِب مَنْصَب ره دَ پیش خُو طلب کده گُفت: "دُو صد عسکر پیده و هفتاد نفر سواره و دُو صد نَیزَه دار تیار کُنید تاکه ساعتِ سِوّم شاو دَ قَيَصَرِيه بوره.

^{٢٤} بَلِدِه بُولُس ام يَكُو أُلاع حاضر کُنید که سوار شُنه او ره صَحِيح-و-سلامت دَ پیش فیلِكس والی بِرسَنید. " ^{٢٥} پس يَك خط دَ ای مضمون نوشته کد:

"^{٢٦} از طرفِ کَلودیوس لِیسیاس دَ عالی جنابِ فیلِكس والی، سلام تقدیم آسته. " ای آدم ره یهودیا گِرفته بُود و قَصد داشت که بُکشه، لیکن ما قد عسکرای خُو دَ اونجی رفته او ره از چنگِ ازوا بِجاجات دَدُم، چُون خبر شُده بُودُم که او يَك نفرِ رُومی آسته. ^{٢٧} ازی که میخاستم عِلَّتِ تُهمَتِ ازوا ره بُقامُم، ما او ره دَ شورای ازوا بُردُم. ^{٢٨} مگم مُتَوَّجه شُدم که تُهمَت ازوا دَ باره مَسْئِله شریعتِ خودونِ ازوا آسته و هیچ تُهمَتِ دَ بَلِه شی نَشُده که واجِب قتل و یا بَندی کدو بَشه. ^{٢٩} پس وختی دَز مه خبر دَدہ شُد که دَ خِلافِ امزُو آدم نقشه کشیده شُده، فَوری او ره دَ پیشِ ازْتُو رَبی کُدُم و دَ مُدعیای شی ام گُفتُم که شِکایت خُو ره دَ پیشِ ازْتُو بِرسَنه. "

^{٣١} پس امُو رقمِیکه دَ بَلِه عسکرا امر شُده بُود، بُولُس ره دَ غَیت شاو تا شارِ آنتیپاترس رَسَند. ^{٣٢} روزِ دِیگِه شی عسکرای پیده عسکرای سواره ره رُخَصَت کد که قد بُولُس دَ سَفر اِدامه بِدیه و خودون شی پس سُون قِشِلَه خُو آمد. ^{٣٣} وختیکه اُونا دَ قَيَصَرِيه رسِید، خط ره

دَ والى دَ دَ پُولُس ره دَزشى تسلیم کد. ^{۳۴} والى خط ره خانده از پُولُس پُرسان کد: "از کُدم ولايت آستي؟" وختى فاميد که از ولايت قيليقىه آسته، ^{۳۵} او دَزشى گفت: "مُدعىای تو که دَ اينجي حاضر شد، اوخته ما دَ گپاي تُو گوش ميديم." بعد ازو امر کد که پولُس ره دَ قلعه که مشهور دَ قصر هيروديس بود، نگاهداري کنه.

محكمه پولُس دَ حُضُور فيلِكس والى

^١ بعد از پنج روز حنانيا پيشواي بُزرگ قد چند نفر از ريش سفیدا و يگ وکيل دعوا دَ نام ترتولس دَ قيصرىه رسيد و ادعاهای خُوره دَ ضد پولُس دَ والى پيش کد.

^٢ وختىکه پولُس ره حاضر کد، ترتولس ادعاهای خُوره شروع کده گفت: "جاناب عاليقدر، بخاطر حکمرانى شمو مو دَ آمنيت كامل آستى و بخاطر دورانديشى شمو دَ امزى قوم بهبودى غدر دَ وجود آمده ^٣ و مو ازى چيزا دَ هر جاي و از هر طريق از شمو قدردانى و شکرگزارى مونى. ^٤ والى ازى که وخت شمو ره کلو تكيرم، خاهش مونم که قد امزو لطف هميشگى خُور دَ عرض كوتاه مو توجه کنيد: ^٥ دَز مو معلوم شده که اي آدم يگ شخص مضر آسته و دَ مينكل تمام يهوديا دَ سراسر دنيا فتنه اندازى مونه و امچنان يگ سرکرده فرقه ناصرى آسته. ^٦ او حتى کوشش موكد که خانه خُدا ره نجس کنه، مگم مو او ره دستگير کدی [و مو ميخاستى که دَ مطابق شريعت خودون خُور او ره محاكمه کنى مگم ليسياس قومدان آمد و دَ زور او ره از چنگ مو خلاص کد ^٧ و دَ مدعىای ازو امر

کد که دَ پیش شُمو بییه.] اگه خودون شُمو ازُو تحقیق کُنید، حقیقتِ ادعاهای مو دَ خلافِ ازُو بَلِدِه شُمو روشو مُوشه. ”^۹ یهودیا ام دَ یگَصدا ادعاهای تِرتوُلس ره تاپید کد و گفت:

”راست مُوگه!“

۱۰ وختی والی سُون پولس اشاره کد که گپ بِزنه، او اینی رقم گفت: ”ما خبر دَرُم که غَدر سال ها آسته که شُمو قاضی ازی مِلت آستید، امزی خاطر ما دَ خوشی از خود خُو دِفاع مُونم.“^{۱۱} شُمو مِیتنيد معلوم کُنید، کلوتَر از دوازده روز نَشده که ما بَلِدِه عِبادت دَ اورُشَلِیم رفته بُودم.^{۱۲} هیچ کس مَره نَدیده که دَ خانه خُدا یا دَ عِبادت خانه ها و یا دَ داخلِ شار قد یَگو نفر بَحث کده بَشُم و یا مردم ره دَ شورِش اُورده بَشُم.^{۱۳} و ادعاهای ره که فِعلاً دَ ضِد مه جور کده اُونا نَمیتنه که دَ پیش شُمو دَ ثبوت بِرسنه.^{۱۴} مَگم دَ حُضور شُمو اقرار مُونم که ما خُدای بابه کلونای خُو ره دَ مُطابِقِ امْرو راهِ که اُونا بِدعَت مُوگیه، عِبادت مُونم و دَ پِگ چیزای که مُطابِقِ تورات و نوِشته های پیغمبر اَسته، عقِیده دَرُم.^{۱۵} ما رقم خود امزی نفرا دَ خُدا اُمید دَرُم که بَلِدِه آدمای نیک و بَد قیامت دَ پیشِ رُوی اَسته.^{۱۶} امزی خاطر از حد کَلو کوشِش خُو ره مُونم که هر وخت دَ پیشِ خُدا و انسان وِجدانِ پاک دَشته بَشُم.^{۱۷} ما پس از چندِین سال دَ اورُشَلِیم آمدُم تا بَلِدِه غَربیای قَوم خُو کومَک بِیرُم و هدیه ها تقَدِیم کُنم.^{۱۸} بعد از مراسِم پاک شُدو دَمزی کار مَشغول بُودم که اُونا مَره دَ خانه خُدا پیدا کد و دَ اونجی نَه بِیر-و-بار بُود و نَه شَر-و-شور.^{۱۹} مَگم چند نفر از یهودیای آسیا که دَ اونجی بُود باید دَ پیش شُمو حاضر شُنه و اگه کُدم ادعای دَ ضِد ازمه دَرَه، خودون ازو اُبُکه.^{۲۰} یا

امی کسای که د اینجی آسته، بُگیه: وختیکه ما د حُضُورِ شورا ایسته بُودم، دَز مه چی جُرم پیدا شد، ^{۲۱} بَغَیر ازی که دَبَین ازوا قد آوازِ بلند گُفتُم: 'از خاطرِ اُمید دَ قیامتِ مُرده ها، ما امروز د اینجی محاکِمه مُوشم!' "

بندي شدونِ پولس دَ قیصریه

^{۲۲} مگم فیلکس والی که خود شنی از راهِ مَولا عیسیٰ خوب صَحیح خبر داشت، محاکِمه ره پس آندخته گفت: "وختیکه لیسیاس قومَنَدان د اینجی بییه، اوخته ما د بارِه دعوای شُمو فیصله مُونم." ^{۲۳} پس دیگ صاحب منصب امر کد که پولس ره نظر بند کنه، مگم تا یگ اندازه اُو ره آزاد بیله و مانع رفت-و-آمدِ دوستای پولس که بَلِدِه پُوره کدونِ ضرورت و خدمت شی مییه، نَشْنَه.

^{۲۴} چند روز بعد فیلکس قد درُوسِلا خاتون خُو که یگ خاتونِ یهودی بُود، د اونجی آمد و پولس ره د پیش خُو طلب کده د تورای شی د بارِه ایمان د عیسیٰ مسیح گوش دد. ^{۲۵} مگم وختیکه د بارِه عدالت، پرهیزگاری و جَزای آخرَت توره گفت، فیلکس ترس خورد و گفت: "بَلِدِه فِعلاً بورُو، غَيْتِيكه فرصت پیدا شد، تُو ره بسم طلب مُونم." ^{۲۶} د حین حال فیلکس اُمیدوار بُود که شاید پولس بَلِدِه شی پیسه بُدیه و ازی خاطر اکثرِ وخت اُو ره طلب کده قد شی نَقل مُوكد.

مَكْمَ بَعْدَ از دُو سَالِ پُورْكِيُوسْ فِسْتُوسْ جَانِشِينِ فِيلِكسْ شُدَّ. وَ ازِيَ كَه فِيلِكسْ مِيَخَاستَ دَ حَقِ يَهُودِيَا يِيَگَ نِيَكِيَ كُنَهُ، أُو پُولُسْ رَه دَ بَنَدِي خَانَهِ نِيَگَاهَ كَدَ.

پُولُسْ دَ حُضُورِ فِسْتُوسْ والِي

۲۵ ^۱ اوخته فِسْتُوسْ سِه روز بَعْدَ از رسِيدُونِ خُو دَ ولَيَتِ يَهُودِيَا، از قَيَصَرِيَه دَ اورُشَلَيمَ رَفَتَ.^۲ پِيشْوايُونِ عَالِيَ مقَامَ وَ رِيشْ سَفِيدِيَ يَهُودَ دَ پِيشْ فِسْتُوسْ آمَدَهِ إِدْعَاهَيِ خُو رَه دَ ضِدِ پُولُسْ دَزُو گَفتَ وَ ازُو خَاهِشَ كَدَ^۳ كَه دَزَوا لَطْفَ كَدهِ پُولُسْ رَه دَ اورُشَلَيمَ رَيَيَ كُنَهُ.^۴ اُونَا دَ كَمِينَ بُودَ تَا أُو رَه دَ بَيَنِ رَاهِ بُكْشَهُ.^۵ مَكْمَ فِسْتُوسْ دَ جَوابِ ازَوا گَفتَ: "پُولُسْ دَ قَيَصَرِيَه نَظَرِ بَنَدَ أَسْتَهُ وَ خَوَدَ مَه دَ زُودِي دَ أُونِجِي پَسِ مُورُمُ.^۶ كَسَايِ كَه از مِينَكِلِ شُموِ صَاحِبِ إِختِيارِ أَسْتَهُ بِيهِ وَ قَدِ مَه بُورَه وَ اَگَهِ كُدَمِ خطَائِيِ امْزُو آدمَ سَرَزَدَهَ بَشَهُ، اُونَا إِدعَاهِيَ خُو رَه رُويِ دَ رُويِ ازُو بُكْهَهُ."

^۷ فِسْتُوسْ تَقْرِيباً هَشْتَ يا دَه رَوزِ دَ اورُشَلَيمَ مَنَدَ وَ بَعْدِ ازُو دَ قَيَصَرِيَه رَفَتَ. رَوزِ دِيَگَهِ شَى دَ چَوكِيَ قَضاَوتِ شِيشْتَ وَ أَمَرَ كَدَ كَه پُولُسْ رَه بِيرَهُ.^۸ وَختِيكِه پُولُسْ آمَدَ، يَهُودِيَايِ كَه از اورُشَلَيمَ آمَدَهِ بُودَ، كِرِدَ ازُو رَه گِرفَتَ وَ إِدْعَاهَيِ كَلَوِ وَ خَطْرَنَاكَ دَ ضِدِ پُولُسْ پِيشَ كَدَ، مَكْمَ نَتَنَسَتَ كَه ثَبُوتَ كَنهُ.^۹ پَسِ پُولُسْ از خَوَدِ خُو دِفاعَ كَدهِ گَفتَ: "ما نَه دَ خِلافِ شَريِيعَتِ يَهُودَ كُدَمِ كَارِي كَديِيمَ وَ نَه ام دَ ضِدِ خَانَهِ خُدا وَ قَيَصَرِ رُومَ دُچَارِ كُدَمِ خطَائيِ

شُدیم. ”^۹ مَكْمَمْ فِسْتُوسْ كَه مِيْخَاسْت يَهُودِيَا رَه رَاضِي نِگَاهْ كُنَهْ، دَبُولُسْ گُفت: “آيَا قِبْوُلْ

دَرِي كَه دَأْوِرُشَلِيمْ بُورِي و دَأْونِجِي دَبِيشِ خُودْ مَه دَبَارِه امِزِي إِدْعَا هَا مَحَاكِمَه شُنِي؟ ”

”^{۱۰} پُولُسْ دَ جَوابِ شِي گُفت: “فِعْلًا مَا دَبِيشِ تَخْتِ قَضَاؤَتِ قَيْصِرْ، يَعْنِي دَمَزُو جَايِ كَه

بَايدِ مَحَاكِمَه شُنِمْ، اِيْسَتِه يُمْ و خُودْ شُمُو بِهِتِر مِيدَنِيدْ كَه مَا مُرْتَكِبْ هِيَچْ جُرمِي دَضِيدِ

يَهُودِيَا نَشْدِيْم. ”^{۱۱} اَكَهْ مُجْرِمْ بَشْمُ و يَا كُدَمْ كَارِبَدْ كَدَه بَشْمُ كَه قَابِلِ إِعدَامْ بَشَهْ، اَزْ مَرَگْ

سَرْكَشِي نَدَرُمْ. لِيْكِنْ اَكَهْ إِدْعَا هَايِ كَه اَمِي نَفَرَا دَخِلَافِ اِزْمِه كَدَه هِيَچْ حَقِيقَت نَدَرَهْ، هِيَچْ

كَسْ حَقْ نَدَرَهْ كَه مَرَه دِدِسْتِ امِزِي كَسَا بِديِه. مَا دَبِيشِ قَيْصِرْ رُومْ دَادَخَاهِي مُونِمْ. ”

”^{۱۲} پَسْ فِسْتُوسْ قَدْ مُشاَوِرِينْ خُو مشَوَرَه كَدَه دَ جَوابِ شِي گُفت: “آلِي كَه اَزْ قَيْصِرْ

دَادَخَاهِي كَدِيْ، دَبِيشِ قَيْصِرْ مُورِي. ”

پُولُسْ دَ حُضُورِ أَكْرِيپِاسْ پَادِشَاه

”^{۱۳} چَند رَوز بَعْد أَكْرِيپِاسْ پَادِشَاه و خَاتُونِ شِي بِرِنيكِي دَقَيْصَريِه أَمَدْ تاَكَه دَفِسْتُوسْ خَوش

أَمَدِيدْ بُكَّه. ”^{۱۴} پَسْ اَزِي كَه اُونَا رَوْزَايِ كَلُو رَه دَأْونِجِي مَنَدْ، فِسْتُوسْ قَضِيه پُولُسْ رَه دَ

بِيشِ پَادِشَاه رَسَنَدَه گُفت: ”دَإِينِجي يِكَ آدمَ آسَتَه كَه از دَوَرِه فِيلِكِسْ بَنَدَه مَنَدَه. ”

”^{۱۵} وَخَتِيكَه دَأْوِرُشَلِيمْ رَفَتُمْ، پِيشَوايِونِ عَالِي مقَام و كَثِه كَلُونَايِ يَهُودْ دَضِيدِ اَزُو رَسَماً بِيشِ

ازْمِه شِكَايَت كَد و خَاهِش كَد كَه اُو مَحْكُومْ شُنِه. ”^{۱۶} مَا دَ جَوابِ ازْوا گُفتُمْ كَه دَ رَسَم-و-

رَواِجِ رُومِ اَيِ رقمِ نِيَيِه كَه يِكَ آدمِ بِدُونِ مَحْكَمَه بَلَدِه جَزا تَسْلِيمِ شُنِه، بَلَكِه بِيشِ اَزِي كَه

آدمِ مُتَّهِم شُدَه ره تسلیم کنه، او ره قد مُدعیای شی رُوی دُرُوی مُونه و بَلِدِه شی فرست می‌دیه تا دَبَراَبِرِ ادعاها از خود دِفاع کُنه.^{۱۷} پس وختیکه اُونا دَاینچی آمد، ما بِدُونِ^{۱۸} معطل دَرُوزِ دِیگِه شی دَچوکی قضاوت شِشْتم و امر کُدم که امُو آدم ره بیره.^{۱۹} غیتیکه مُدعیای شی باله شُد، دَخِلَافِ ازو هیچ جُرمی ره ادعا نَکَد که ما انتِظار دَشْتم،^{۲۰} بَلِکِه دَبارِه دِین خودون شی دَبَین ازوا اخْتِلَاف وجود دَشَت و ام دَبارِه یگ شخص دَنَام عیسیٰ که مُرده، مگم پولُس ادعا مُونه که او زِنده يه.^{۲۱} ازی که دَای باره دُودله بُودم، ازو پُرسان کُدم که آیا میخاهی دَاوْرُشَلیم بوری تا ای قضیه دَأونچی فیصله شُنَه؟^{۲۲} مگم پولُس خاهِش کد که تا زمانِ فیصله قیصر نظر بَند بشَه. پس ما امر کُدم که او ره نظر بَند کنه تا غیتیکه بِتَنْمُ او ره دَپیشِ قیصر رَبی کُنم.^{۲۳} آگرِیپاس دَفِستوس گفت: ”غَدر مَيْل دَرُوم که تورای ازو ره خود مه قد گوش خُو بِشَنَوْم.“ فِستوس دَجواب شی گفت: ”صَبَاح تورای شی ره مِيشَنَوی.“^{۲۴}

روزِ دِیگِه شی آگرِیپاس و بِرْنیکی قد ڈبِڈِه کلو آمد و قد قومَندا ناماً توی^{۲۵} شار دَ صالحونِ عُمُومی داخل شُد. دَامِرِ فِستوس، اُونا پولُس ره حاضِر کد.^{۲۶} اوخته فِستوس گفت: ”جنابِ آگرِیپاس پادشاه، و آی تمامِ کسای که دَاینچی حاضِر استید! امی آدم ره مینگرید، تمامِ مردمِ یهُود، چی دَاوْرُشَلیم و چی دَاینچی، دَسِ امزی آدم دَپیش مه عرض کده و قد چیغ-و-شورِ کلو گفته که ای آدم نباید دِیگه زِنده بُمنه! لیکن ما پَی بُردیم که ای آدم هیچ کاری نَکَد که سزاوارِ مَرگ بشَه، ولے بخاطری که از قیصر

دادخاھی کده، ما تصمیم گرفتیم که ای ره د پیش اُزو ریی کنُم.^{۲۶} مگم ازی که مطلب

واضح نَدَرُم که د اعلیٰ حضرت د باره ازی نوشتہ کنُم، ای ره د اینجی د پیش پگ شمو و

مخصوصاً د حضور اگرپاس پادشاه اُوردیم تا بعد از تحقیقات یکو چیز پیدا کده نوشتہ

کنُم.^{۲۷} چون فکر مُوكِنْ عاقلانه نییه که یگ بندی ره ریی کنُم و ادعاهای ره که د خلاف

شی شده ذکر نکنُم. ”

۲۶ و اگرپاس د پولس گفت: “تُو اجازه دری که بله دفاع خو گپ بزنی. ” پس

پولس دست خو ره باله کده اینی رقم از خود خو دفاع کد: ^۲ ” آی اگرپاس پادشاه، بله

مه جای خوشبختی آسته که امروز د حضور شمو د باره تمام ادعاهای که یهودیا د سر مه

کده از خود خو دفاع کنُم.^۳ خصوصاً بخاطری که شمو د باره رسم-و-رواج یهودیا و

اختلافات نظر که د بین ازوا آسته معلومات کلو درید. پس خاھش مونم که لطف کده د

عرض بنده قد صبر-و-حوالله گوش بدید.^۴ پگ یهودیا د باره راه-و-رفتار زندگی مه از

دورون جوانی مه خوب خبر دره، از شروع که ما د مینکل قوم خو د اورشلیم زندگی

مُوكدم.^۵ اونا از گاه مره مینخشنه؛ اگه اونا بخایه میتنه شاهدی بدیه که ما د عنوان یگ

فریسی د مطابق سختگیرترین فرقه دین مو زندگی مُوكدم.^۶ و آلى از خاطر امیدی که خدا

وعده شی ره د بابه کلونای مو دده بود، محاکمه موشم.^۷ ای امُو وعده آسته که دوازده

طايفه مو اميد دره که پوره شدون شی ره بِنگره و امزى خاطر شاو و روز از تی دل عبادت

مُونه. آرے جناب پادشاه، از خاطرِ امزی امید یهودیا د سر مه تُهمَت کده. ^۸ آی قوما، چرا شُمو فِکر مُونید که ای ناممکن آسته که خُدا مُرده ها ره زِنده کُنه؟ ^۹ ما ام فِکر مُوكدُم که د هر وسیله مُمکن قد هرکسی که نام عیسای ناصِری ره بِگیره، مُخالفَت کُنم. ^{۱۰} امی کار ره ما د شار اوْرُشَلِیم کُدم: قد اِختیاراتی که پیشوایون عالی مقام دَز مه دَدَه بُود، ما بِسیاری از پیرروای عیسی ره دَبَندی خانه مِینَدَخُتم و غَیتیکه اُونا دَمَرگ مَحْکوم مُوشُد، ما دَخِلاف ازوا رای مِیدَدم. ^{۱۱} غَدر وختا دَعِبادت خانه ها رفته اُونا ره جَزا مِیدَدم و کوشِش مُوكدُم که اُونا ره دَكُفر گفتُو مَجْبُور کُنم. قار-و-غَضَب مه دَبَلَه ازوا دَاندازه کَلو شُد که حتی تا شارای خارِج رفته اُونا ره آزار-و-آذیت مُوكدُم. ^{۱۲} دَیکی امزی سَفرا د حاليکه قد حُكم و اِختیارات از طرف پیشوایون عالی مقام سُون دَمِشق مورَفَتُم، ^{۱۳} دَدِم چاشت دَبَین راه، آی پادشاه، يگ نُور ره از آسمو دِیدُم که روشنوت از نُور آفتَو بُود و د گِردِ ازمه و کسای که قد مه بُود، بَلَقَدَه کد. ^{۱۴} امی که پَگ مو دَزمی اُفتَدی، ما يگ آواز ره شِنیدُم که دَزِيون عِبرانی دَز مه گفت: آی شائول، آی شائول، چرا مَره آزار-و- آذیت مُوكنی؟ دَسِرِ شخله چيو قد لَغَه زَدو بَلَدِه تُو مُشكِل خَلق مُونه. ^{۱۵} ما پُرسِیدُم: صاحِب، تُو کی آستَی؟ مَولا گفت: ما عیسی اَسْتُم، امُو که تُو آزار-و-آذیت مُونی. ^{۱۶} آلی باله شُو و دَسِرِ پای خُو ایسته شُو. ما دَز تُو ظاہِر شُدُم تاکه تُو ره دَخِدمت خُو تعیین کُنم و تُو دَبارِه هر چیزی که از مه دِیدی و هر چیزی که ما دَآینده بَلَدِه تُو نِشو مِیدیم، شاهِدی بِدی. ^{۱۷} ما تُو ره از دِستِ قوم یهود و ام از دِستِ مِلَّت‌های غَیر یهود که تُو ره دَپیش ازوا رَی مُونم، نِجات مِیدُم. ^{۱۸} ما تُو ره رَی مُونم تا چیمای ازوا ره واز کُنى و

أونا ره از تریکی د روشنی و از چنگ شیطو سون خدا راهنمای کنی تا گناهای ازوا

بخشیده شنه و أونا د مینکل کسای که د وسیله ایمان دز مه مقدس شده، میراث دشته

بشه.^{۱۹} امزی خاطر آی آگریپاس پادشاه، ما نسبت د رویای آسمانی نافرمانی نکدم،

بلکه اول د یهودیای دمشق، اورشلیم و سرتا سر منطقه یهودیه و بعد ازو د مردم غیر

یهود اعلان کدم که تویه کنید و سون خدا بپید و عملی ره انجام بپید که تویه شمو ره

ثابت کنه.^{۲۰} دمزی دلیل یهودیا مره د خانه خدا گرفتار کد و میخاست که مره بکشه.

مگم تا امروز خدا مره یاری کده و آلى د اینجی ایسته یم و د ریزه و کله شاهدی میدیم؛^{۲۱}

بغیر از چیزای که آنیبا و موسی پیشگویی کده که واقع موشه، دیگه هیچ چیز ره د زیون

خو نمیرم:^{۲۲} أونا پیشگویی کد که مسیح باید درد-و-رنج بکشه و بحیث اولين کسی که

از مرده ها دوباره زنده شده نور ره د قوم یهود و د ملت های غیر یهود اعلان کنه.

د حالیکه پولس امی چیزا ره گفته از خود دفاع موکد، فستوس د آواز بلند گفت: "او

پولس، تو دیونه ای! علیم کلو تو ره دیونه کده.^{۲۴} پولس د جواب شی گفت: "جناب

عالیقدر فستوس، ما دیونه نییم، بلکه حقیقت و تورای عاقلانه ره موگم.^{۲۵} آگریپاس

پادشاه که ما آزادانه د پیش شی توره موگم، ازی چیزا خبر دره. ما یقین درم که هیچ کدم

ازی چیزا از نظر ازو تашه نییه، چراکه ای واقعه ها د جای گوشه رُخ نداده.^{۲۶} آی آگریپاس

پادشاه، آیا شمو د پیغمبرا عقیده دردید؟ آر، ما میدن که شمو دزوا عقیده درید.

آگریپاس د پولس گفت: "خی تو د امیقس وخت کم مره وادر مونی که مسیحی جور

شُنُم! ” پُولُس گُفت: ” از خُدا مِيخايم که دير يا زُود، نَه تنها شُمو اعلى حضرت، بلکه پِگِ کسای که امروز توراي مره مِيشنَوه رقم ازمه الّى شُنه، مِكْمَنَه رقم ازمه الّى دَ زِنجِيرا. ”^{٣٠} اوخته پادشاه، فِستوس والي، بِرنيکي و دِيگه نفراي که دَ اونجي شِشته بُود، باله شُد^{٣١} و ازونجي بُرو آمد و اونا قد يگديگه خُو نَقل کده مُوكَفت: ” اي آدم کاري نَکده که سزاوارِ مَرگ يا بَندى خانه بَشه. ”^{٣٢} و اگريپاس دَ فِستوس گُفت: ” اگه از قِيسَر دادخاهی نَمُوكد، اي آدم می تَنست که ايله شُنه. ”

رَيَيِ كدونِ پولُس دَ شارِ رُوم

٤٧

وختي قرار دَزِي شُد که مو از راهِ دريا سُون ايتاليا سَفر کنى، پُولُس و چند نفر بَندى دِيگه ره دَ يگ صاحبِ منصب دَ نامِ يُوليوس که از فِرقه نظامي قِيسَر بُود، تسلیم کد. ^٤ پس دَ يگ کِشتى که از منطقه آدرَمِيتِيُم بُود و دَ زُودي سُون بندر هاي ولايتِ آسيا رَيَيِ مُوشُد، سوار شُده حرَكت کدی. آرِستَرخُس مَقدونی از شارِ تِسالونيکي ام قد مو قَتَى رفت. ^٥ روزِ دِيگه شى دَ بندرِ صَيدون رسِيدى و يُوليوس قد پُولُس خُوبى کد و بَلَدِه شى اجازه دَد که دَ دِيدونِ دوستاي خُو بوره تا اونا ضرورَت هاي شى ره پُوره کنه. ^٦ ازونجي بسم از راهِ دريا رَيَيِ شُدِي و ازى که باد از دَمِ رُوى مو بُود، از گوشِه گوشِه جزِيره قِبرس تير شُدِي. ^٧ و بعد از سَفر دَ مينكلِ دريا از بَغلِ قِيليقِيه و پَمْفِيليه تير شُدِي و دَ شارِ مِيرا دَ ولايتِ لِيكِيه رسِيدى. ^٨ دَ اونجي يُوليوس صاحبِ منصب يگ کِشتى ره که از شارِ

سِکنَدَرِیه سُون ایتالیا رَبِی بُود، پَیدا کد و مو ره دَزُو سوار کد. ^٧ مو بَلَدِه روزای کَلو دَ

آهِستَگَی پیش مورَفتی و قد زَحْمَتِ کَلو دَنَزِدِیکَای شَارِ کَنِیدو سِرسِیدی و ازی که باد
مانع پیش رفتون مو مُوشُد، مو از بَغْلِ جَزِیرَه کَریت از پَالُوی سَلَمُونَی رفتی. ^٨ دَسَختَی از
پَالُوی سَلَمُونَی تَیر شُدَی و دَیگَ جَای دَنَام «بندرِ نیک» رسِیدی که دَنَزِدِیکَای شَارِ
لَسائِیه بُود.

کَلو وخت تَیر شُدَد و اِدامِه سَفَر از راهِ دریا دَامْزَو غَیَّت خَطْرَنَاك بُود، چرا که روزه گاه
تَیر شُدَه بُود. پس پُولُس دَزَوا نصِيحَت کَدَه ^٩ گَفت: "او مردم، ما مِينَگَرم کَه سَفَر مو ازی
کَدَه پیش خَطْرَنَاك آَستَه؛ نَه تَنَهَا دَكِشَتَی و بَار شَی کَلو نُقْصان مِيرَسَه، بلکِه دَجانَهای
از مو ام." ^{١٠} مَكَم صَاحِب مَنْصَب دَتَورَای کِشَتَی وَان و صَاحِب کِشَتَی کَلوَتَر تَوْجَه دَشت
تا دَتَورَای پُولُس. ^{١١} و ازی که امُو بندر بَلَدِه تَیر کَدونِ زِمِستَو مُناَسِب نَبُود، تمامِ ازو
صلاح دِید که اُزُونَجِی حَرَكَت کُنه تا شَاید دَفِينِيکَس کَه يَگَ بندرِ کَریتَی بُود و رُوي شَی
سُون شمالِ غَربَی و جَنُوبِ غَربَی واقِع شُدَد، بِرَسَه و زِمِستَو ره دَأُونَجِی تَیر کَنه.

رَبِی کَدونِ پُولُس دَشَارِ رُوم

وختیکَه بادِ مُلايمِ جَنُوبَی باله شُد، اُونا گُمان کَد کَه مِيتَنَه دَمَقَصَد خُو بِرَسَه. پس اُونا
لَنَگَرِ کِشَتَی ره باله کَش کَد و مو از بَغْلِ کَریت رَبِی شُدَی. ^{١٢} لَيِكِن زِياد وخت تَیر نَشَد کَه
يَگ بادِ تُند، مشهور دَباد «شَمال شَرقَی» از طَرفِ جَزِيرَه کَریت باله شُدَه دَكِشَتَی زَد.

ازی که کِشتی گِیر مَند و نَتَنْسِت دَدَم باد پیش بوره، مو خود ره دَدَم باد ایله کدی و بے اختیار بُرده شُدی.^{١٦} وختی دَبَغْلِیگ جزِیره ریزگَگ دَنَام کاودا رسیدی، دَزَحْمَت کلو تَنْسِتی که کِشتی ریزگَگ ره دَچنگ بَیری.^{١٧} بعد از باله کدون ازو خَدمَای کِشتی دَوَرَوَبَر کِشتی کَلَه ره قد رسپو محکم بسته کد و از ترسِ ازی که کِشتی دَریگزار سِیرتیس گور نَرَوه اونا لَنَگِر کِشتی ره تاه کد و ایشت که کِشتی امُورِ رقم دَدَم باد بُرده شُنَه.^{١٨} روزِ دِیگَه شی ازی که باد دَشِدَت کِشتی مو ره مِیزَد، اونا بارِ کِشتی ره دَپورته کدو شُد^{١٩} و دَ روزِ سِوم اونا قد دِستای خود خُواسِبابای کِشتی ره دَدریا پورته کد.^{٢٠} بَلَدِه روزای کلو نَه آفتَو مَعْلُوم شُد و نَه سِتاره ها. باد امُورِ رقم دَشِدَت خُوادامه دَشَت و دِیگَه هیچ امِیدِ نِجات بَلَدِه مو تَمَنَدَه بُود.

٢١ دیر وخت مُوشَد که اونا چیزی نَخورده بُود. دَامْزُو غَیْت پولُس دَمِینکل ازوا ایسته شُدَه گفت: "او مردم! شُمو از اوّل باید دَز مه گوش مِیدِدید و از جزِیره کریت حرکت نَمُوكِدید تا از پَگِ امزی ضَرَر و تاوان بیَعَم مُومَنِدید.^{٢٢} آلی از شُمو جَدی خاھِش مُونُم که هِمت خُوا ره از دِست نَدِید، دَمِینکل شُمو دَجانِ هیچ کس نُقصان نَمِیرَسَه، بَلَکِه فقط کِشتی از دِست موره.^{٢٣} چون دِیشاو ملایکه خُدای که ما مربُوط شی اَسْتُم و او ره پَرَسِتِش مُونُم، دَپَالُوی مه ایسته شُدَه^{٢٤} گفت: آی پولُس نَترس، چراکه تُو باید دَپیش قَيصر حاضِر شُنَى و خُدا جانِ پَگِ همسَفِرای تُوره ام بخاطِر ازْتُو بخشِیده.^{٢٥} پس آی مردمَا، قَوی دِل بشِید، چون ما دَخُدا ایمان دَرُم که امُورِ رقمِیکه بَلَدِه مه گُفته شُدَه، امُورِ رقم مُوشَه.^{٢٦} لیکن کِشتی مو

باید دیکی ازی جزیره ها د ریگ گور بوره. ”

٢٧ د شاو چاردهم د حالیکه مو د دریای آدریاتیک ایسو-و-اوسو هی موشی، تقریباً د نیم
شاو خدمای کشتی گمان کد که د خشکی نزدیک شده. ٢٨ پس اونا آوره اندازه کد و آو
پیست بیه آدم بود؛ کمی پیشتر رفته بسم اندازه کد و آو پوزده بیه بود. ٢٩ و از ترس ازی
که کشتی مو د سنگا نخوره، اونا از پشت کشتی چار لنگر ره د دریا آندخت تا کشتی ره
ایسته کنه و دعا موکد که زودتر روز واژ شنه. ٣٠ خدمای کشتی قصد دشت که از کشتی
دوتا کنه و د بانه ازی که لنگرا ره از پیش کشتی د دریا میندزه، کشتی ریزگگ ره د دریا
تاه کد. ٣١ اوخته پولس د صاحب منصب و عسکرا گفت: ”اگه خدمای کشتی د کشتی
نمنه، شمو نمیتینید نجات پیدا کنید.“ ٣٢ پس عسکرا رسپونای کشتی ریزگگ ره مُنثی
کده او ره ایله کد.

٣٣ کمی پیش از روز واژ شدو پولس د پگ عذر-و-زاری کد که یکو چیز بخوره و گفت:
”امروز چارده روز آسته که د انتظار ایسته شدون طوفان آستید و بدون خوراک ششته هیچ
چیز نخوردید.“ ٣٤ آلی دز شمو عذر مونم که یکو چیز بخورید، چون بلده زنده مندو شمو د
خوراک ضرورت درید. یگ تار موي از سر هیچ کدم شمو کم نموشه.“ ٣٥ بعد از گفتوں
امزی توره نان ره گرفت و د حضور پگ خدا ره شکر کده نان ره میده کد و د خوردو شد.
٣٦ اوخته پگ ازوا دلگرم شده اونا ام د نان خوردو شد. ”جمله مو د کشتی، دو صد و

هفتاد و شَش نفر بُودی. ^{٣٨} وختیکه پگ سیر شُد، اُونا تمام گنْدُم ره دَ دریا پورته کد تا
کِشتنی سُبُك شُنه.

مَيَدَه شُدُونِ كِشتنی

وختی روز واز شُد، خَدمَاتِ كِشتنی زمی ره روش نَتَنِست، مَكْمِيَّگ خلیج ره دید که
ساحِلِ ریگزار داشت. اُونا تصمیم گرفت که دَ صُورتِ اِمکان کِشتنی ره دَ امزُو ریگزار
^{٤٠} بِشَنَه. پس اُونا بَندِ لَنگرا ره مُنْطی کده لَنگرا ره دَ دریا ایله کد و دَ حینِ حال ریسپونای
جِلوِ کِشتنی ره ام واز کد. بعد اُزو بادبانِ پیشِ کِشتنی ره باله کش کد و کِشتنی ره یکسره
سُون ریگزار هَی کد. ^{٤١} لیکن کِشتنی قد یگ بُعْنَدِ ریگزار طَکر کد و دَ ریگ شِشت.
پیشِ رُوی کِشتنی محکم بَند مَند و هیچ شور نَخورد، مَكْمِيَّگ پُشتِ کِشتنی بخاطر ضَرِیَّه جلپه
های شَدیدِ دریا جَو جَو شُد. ^{٤٢} عسکرا قَصَد کد که بَندی ها ره بُکُشه تا نَشُنَه که یَگون
شی آو بازی کده دُوتا کُنه. ^{٤٣} مَكْمِيَّگ صاحِبِ منصب که میخاست پُولُس ره نِجات بِدیه،
نَه ایشت که اُونا نقشِه خُو ره عملی کُنه، بَلکِه امر کد که هر کسی که آوبازی ره یاد دَره
اوّل خود ره دَ دریا پورته کُنه و دَ خُشکی بِرسَنَه ^{٤٤} و باقی نفرا دَ بَلَه تَخته چیو ها و دَ بَلَه
ٹُوٹه های کِشتنی از دُمبالِ ازوا بوره. دَمزی رقم پگ صحیح-وسلامت دَ خُشکی رسید.

۲۸^۱ وختیکه صحیح-و-سلامت د لب دریا رسیدی، اوخته فامیدی که نام ازو جزیره مالت آسته.^۲ مردم اونجی قد ازمو کلو خوبی کد. ازی که بارو موباید و هوا یخ بود،^۳ اونا آتش داغ کده از پگ مو پذیرایی کد. پولس یگ مقدار خاشه جم کده آورد و د حین ایشتتو د بله آتش یگ مار از قدر ازو بخاطر گرمی آتش برشد و د دست شی چسپید.^۴ وختی مردم امزو جزیره مار ره د دست شی آوزو دید، قد یگدیگه خو گفت: "ای آدم حتماً قاتل آسته. اگرچه از دریا نجات پیدا کده، مگم عدالت الهی اجازه نمیدیه که زنده بمنه."^۵ مگم پولس مار ره ٹک زده د منه آتش آندخت و هیچ ضرر دز شی نرسید.^۶ اونا منتظر بود که جان شی آماس کنه یا ای که ببلغه د زمی بُفته و بُمره. لیکن بعد از انتظار کلو اونا دید که هیچ ضرری د پولس نرسید. اوخته فکر ازوا بدل شد و اونا گفت: "ای یکی از خُدایو آسته."

د نزدیک امزو جای زمینای وجود دشت که مریوط حاکم امزو جزیره موشد که پُوبليوس نام دشت. او مو ره د خانه خوبرد و از مو پذیرایی کده مدت سه روز مهمو نوازی کد. دمزو غیت آته پُوبليوس جاگهی بود و تاو و پیچش خونی دشت. پولس د ملاقات ازو رفت و دعا کده دستای خوره د بله شی ایشت و او ره شفا دد.^۷ بعد ازو واقعه پگ ناجورای دیگه امزو جزیره ام آمد و شفا یافت.^۸ امی خاطر اونا مو ره کلو احترام کد و

غیتیکه تیاری رفتو ره میگرفتی، چیزای ره که ضرورت داشتی بله مو تهیه کد.

رسیدون پولس د شار روم

بعد از سه ماه مو دیگ کشته که از سکندریه بود و زمستو ره د جزیره مالت تیر کدد، سوار شدی. دبله امزو کشته علامت «جوزا» نصب شده بود.^{۱۲} وختیکه مو د شار سراکوز رسیدی، سه روز د آونجی مندی.^{۱۳} از آونجی د کشته حرکت کده د شار ریغیوم رفتی. یگ روز بعد از رسیدون مو با د جنوی باله شد و مو د روز دیگه شی د بندر پوتیولی رسیدی.^{۱۴} د آونجی برارای ایماندار ره پیدا کدی که مو ره دعوت کد و مو مدت هفت روز ره قد ازوا مندی و ازونجی آخرکار سون شار روم آمدی.^{۱۵} ایماندارای روم وختی از رسیدون مو خبر شد، تا بازار آپیوس و یگ آغیل د نام «سه سماوات» د دم راه مو آمد. غیتیکه پولس اونا ره دید، خدا ره شکر گفت و دل پیدا کد.^{۱۶} وختی د روم رسیدی، د پولس اجازه دده شد که دیگ خانه قد یگ عسکر که ازو محافظت موکد، تنها خوبیشینه.^{۱۷}

بعد از سه روز پولس رهبرای یهودیا ره کوی کد و غیتیکه اونا جم شد، دزوا گفت: «آی برارو، اگرچه کدم عملی بد د ضد قوم یا رسم-و-رواج بابه کلونای خونکدیم، ولے ما د اورشلیم دستگیر شده تسليم رومیا شدیم.^{۱۸} رومیا از مه تحقیق کد و میخاست که مره ایله کنه، چراکه هیچ جرمی دز مه پیدا نشد که سزاوار مرگ بشه.^{۱۹} مگم یهودیا مخالفت

کد و ما مجبور شدم که از قیصر دادخاھی کنم. با وجود ازی ام د ضد قوم خو هیچ

شکایتی ندارم.^{۲۰} د امزی دلیل شمو ره کوی کدم تا شمو ره بِنگرم و قد شمو توره بُگم،
چون ما از خاطر امید اسرائیل دای زنجیر بند آستم.^{۲۱} اونا دزو گفت: "هیچ کدم خط
از ولایت یهودیه د باره از تو دز مو نرسیده و از بارونی که ازونجی آمدہ ام کسی د باره
تو توره یا خبر بند نگفته.^{۲۲} لیکن مو میخاهی نظر تو ره بشنوی. مو میدنی که مردم د هر
جای د ضد امزی فرقه بدگویی مونه."^{۲۳}

پس اونا یگ روز ره تعیین کد و غدر کسا بلده دیدون پولس د خانه شی آمد. اوخته او
از صبح تا شاو د باره پادشاهی خدا قد ازوا د تفصیل توره گفت و کوشش کد که قد
شریعت موسی و نویشه های آنیا اونا ره د باره عیسی مسیح قناعت بدهیه.^{۲۴} بعضی ازوا
توره های ازو ره قبول کده ایمان اورد، ولی بعضی های شی ایمان نورد.^{۲۵} و ختیکه د بین
ازوا اختلاف نظر پیدا شد، اونا اونجی ره ایله کد. مگم پیش از رفتوں ازوا پولس اینی
توره ره گفت: "روح القدس توسط اشعیا نبی د بابه کلونای شمو چی خوب گفته بود،

^{۲۶} د پیش امزی قوم بورو و بگی:

"شمو شنیده مورید، مگم هرگز پی نموفتید؛

دوادار توخ مونید، لیکن هرگز نمینگرید،

٢٧ چُون دِل امزي قَوم سخت شُدَه

و گوشای شی گِرنگ شُدَه

و اُونا چِيماي خُو ره پُوت گِرفته،

شُشنَه که قد چِيماي خُو بِنگره

و قد گوشای خُو بِشنوَه

و قد دِل خُو بَي بُيره و پس تاو بُخوره

و ما اُونا ره شفا بِديم. ”

٢٨ و آلى بِدنيد که اى نجاتِ إلهى دَغَيرِ يهوديا دَدَه شُدَه و اُونا او ره قبُول مُونه.“

٢٩ [غَيْتِيَكَه پُولُس اى چِيزا ره گُفت، يهوديا دَحالِيكَه قد يِكَدِيقَه خُو سخت بَحث مُوكَد، ازونجي رفت.]

٣٠ پُولُس دُو سالِ تمام دَخانِه کِرایي زِندگى مُوكَد و هرکسی ره که دَپیش شی میَمَد،

خوش آمدِيد مُوكَفت. ٣١ او دَدلیری كامل و آزادانه پادشاهی خُدا ره إعلان مُوكَد و دَبارِه

مَوْلَا عَيْسَى مُسِيحٌ تَعْلِيمٌ مِّيدَدٌ.

سؤال دارید؟ +1 807.700.6090
آزرنگی © afghanbibles.org

Copyrighted material not for reprint/publishing purposes.